

ОСНОВНА ШКОЛА „1.МАЈ“ ВРТОГОШ
ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ЗА ОСМИ РАЗРЕД
од школске 2022/2023. до школске 2026/2027. године

ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА

ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА У ОСМОМ РАЗРЕДУ

СВРХА, ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ ПРОГРАМА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

СВРХА ПРОГРАМА ОБРАЗОВАЊА

- Квалитетно образовање и васпитање, које омогућава стицање језичке, математичке, научне, уметничке, културне, здравствене, еколошке и информатичке писмености, неопходне за живот у савременом и сложеном друштву.

- Развијање знања, вештина, ставова и вредности које оспособљавају ученика да успешно задовољава сопствене потребе и интересе, развија сопствену личност и потенцијале, поштује друге особе и њихов идентитет, потребе и интересе, уз активно и одговорно учешће у економском, друштвеном и културном животу и допринос демократском, економском и културном развоју друштва.

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ ПРОГРАМА ОБРАЗОВАЊА

- Развој интелектуалних капацитета и знања деце и ученика нужних за разумевање природе, друштва, себе и света у коме живе, у складу са њиховим развојним потребама, могућностима и интересовањима;

- подстицање и развој физичких и здравствених способности деце и ученика;

- оспособљавање за рад, даље образовање и самостално учење, у складу са начелима сталног усавршавања и начелима доживотног учења;

- оспособљавање за самостално и одговорно доношење одлука које се односе на сопствени развој и будући живот;

- развијање свести о државној и националној припадности, неговање српске традиције и културе, као и традиције и културе националних мањина;

- омогућавање, укључивање у процесе европског и међународног повезивања;

- развијање свести о значају заштите и очување природе и животне средине;

- усвајање, разумевање и развој основних социјалних и моралних вредности демократки уређеног, хуманог и толератног друштва;

- уважавање плурализма вредности и омогућавања, подстицање и изградња сопственог система вредности и вредносних ставова који се темеље на начелима различитости и собробити за све;

- развијање код деце и ученика радозналост и отвореност за културе традиционалних цркава и верских заједница, као и етичке и верске толеранције, јачање поверења међу децом и ученицима и спречавање понашања који нарушавају остваривање права на различитост;

- поштовања права деце, људских и грађанских права и основних слобода и развијање способности за живот у демократски развијеном друштву;

- развијање и неговање другарства и пријатељства, усвајање вредности заједничког живота и подстицање индивидуалне одговорности.

- програм се остварује на српском језику.

Ред.број	А. ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ	ОСМИ РАЗРЕД							
		нед.	год.						
1.	Српски језик и књижевност	4	136						
3.	Страни језик – Енглески језик	2	68						
4.	Ликовна култура	1	34						
5.	Музичка култура	1	34						
6.	Историја	2	68						
7.	Географија	2	68						
8.	Физика.	2	68						
9.	Математика	4	136						
10.	Биологија	2	68						
11.	Хемија	2	68						
12.	Техничка и технологија	2	68						
13.	Информатика и рачунарство	1	36						
14.	Физичко и здравствено васпитање	3	102						
УКУПНО: А		28	952						

Ред. број	Б.ОБАВЕЗНИ ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ								
1.	Верска настава / Грађанско васпитање ⁴	1	34						
2.	Други страни језик ⁵ Француски језик	2	68						
УКУПНО: Б		3	102						
УКУПНО: А + Б		30	1020						

Облици образовно-васпитног рада којима се остварују обавезни предмети, изборни програми и активности

Ред.број	ОБЛИК ОБРАЗОВНО - ВАСПИТНОГ РАДА	нед.	год.
1.	Редовна настава	30	1020
2.	Слободне наставне активности ⁷	1	36
3.	Допунска настава	1	36
4.	Додатна настава	1	36

Ред.број	ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО - ВАСПИТНОГ РАДА	нед.	год.
1.	Час одељењског старешине.....	1	36
2.	Ваннаставне активности	1	36
3.	Екскурзија	До два дана годишње	

¹ Назив језика националне мањине у школама у којима се настава одржава на матерњем језику националне мањине.

² Реализује се у школама у којима се настава одржава на матерњем језику националне мањине.

³ Обавезне физичке активности реализују се у оквиру предмета Физичко и здравствено васпитање.

⁴ Ученик бира један од понуђених изборних наставних предмета.

⁵ Ученик бира страни језик са листе страних језика коју нуди школа у складу са својим кадровским могућностима и изучава га до краја другог циклуса.

⁶ Ученик припадник националне мањине који слуша наставу на српском језику може да изабере овај предмет али није у обавези.

⁷ Слободне наставне активности школа планира Школским програмом и Годишњим планом рада. Ученик обавезно бира једну активност са листе од три слободне активности које Школа нуди.

⁸ Ваннаставне активности могу да буду: друштвене, уметничке, техничке, хуманитарне, културне, као и друге у складу са просторним и људским ресурсима школе.

* Број часова за ученике припаднике националних мањина.

ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ

Назив наставног предмета: Српски језик и књижевност

Разред: Осми

Недељни /Годишњи фонд часова: 4 / 136

Циљ: Циљеви учења предмета Српски језик и књижевност јесу да се ученик оспособи да правилно користи српски језик у различитим комуникативним ситуацијама, у говору и писању; да кроз читање и тумачење књижевних дела развија читалачке компетенције које, уз књижевно знање, обухватају емоционално и фантазијско уживљавање, живо памћење, истраживачко посматрање; подстичу имагинацију и уметнички сензибилитет, естетско доживљавање и критичко мишљење, морално просуђивање и асоцијативно повезивање; да се одговарајућим врстама читања оспособљава да усмерено приступа делу и приликом тумачења открива различите слојеве и значења; да стиче основна знања о месту, улози и значају језика и књижевности и култури, као и медијској писмености; да стиче и развија најшира хуманистичка знања као и да научи како функционално да повезује садржаје предметних области.

Корелација са другим предметима: Страни језици (енглески и француски језик), музичка култура, ликовна култура, информатика, верска настава, грађанско васпитање, географија, биологија и историја.

Област/Тема	Исходи По завршеној теми- области ученик ће бити у стању да :	Садржај програма	Активности ученика	Активности наставника	Начин и поступци остваривања програма	Евалуација
КЊИЖЕВНОСТ	– чита са разумевањем књижевноуметничк е текстове и остале типове текстова, примењујући различите стратегије читања; – тумачи значења, језичке, естетске и структурне особине уметничких текстова, користећи књижевне термине и појмове; – критички промишља о стварности на основу прочитаних дела; – истакне универзалне вредности књижевног дела и повеже их са сопственим	Л Е К Т И Р А ЛИРИКА 1. Ћура Јакшић: „Отаџбина” 2. Јован Јовановић Змај: „Светли гробови” 3. Јован Јовановић Змај: „Ћулићи” (избор) 4. Десанка Максимовић: „Пролетња песма” / „Опомена” 5. Момчило Настасијевић: „Труба” 6. Иван В. Лалић: „Ветар” 7. Марина Цветајева: „Месечев сјај” ЕПСКО-ЛИРСКЕ ВРСТЕ 1. Бранко Радичевић: “Ћачки растанак” (одломак „Ој Карловци, место моје драго...”) 2. Народна епско-лирска песма: “Женидба Милића Барјактара” ЕПИКА 1. Вук Стефановић Караџић: “О народним певачима” 2. Вук Стефановић Караџић: “Житије Ајдук Вељка Петровића” (одломак)	Активно слушају, раумеју и памте; Причају својим речима прочитани текст; Казују напамет научене стихове или цитате; Разумеју смисао прочитаног; Уочавају главни догађај и ликове у тексту; Описују карактерне особине ликова и казује свој став о њима; Одговарају на постављена питања и дискутују о делу; Постављају питања уколико имају недоумица; Слушају сугестије и излагање наставника;	•Организује наставни процес (усклађује циљеве и задатке, планира садржаје, средства, методе рада и друго што ће увести у наставни процес у одређеном сегменту времена) ▪ реализује наставни процес у свим његовим сегментима (ствара прилике за учење, презентира садржаје, води циљани разговор, омогућује примену стечених вештина, даје повратне информације...) ▪ партнер у педагошкој комуникацији (одговара на питања ученика, поставља питања, помаже ученику да организује своја	Метод активног учења: ▪ вербално учење (смислено и механичко) ▪ учење путем открића ▪ интерактивно (кооперативно) учење ▪ дивергентно, стваралачко уч ење ▪ амбијент ално учење ▪ учење уз ослањање на школску библиотеку и локалне образовне потенцијале ▪ учење кроз иг ру. Класичне и савремене метод е: ▪ од ве рбалних метод а разни облици монолога кори сте се као помо	Наставник активност ученика прати сваки час, води евиденцију у педагошкој документац ији о њиховом напретку и упућује их на даље активности. Праћење и вредновање постигнућа ученика у складу је са правилнико м о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању (Службени гласник РС, број 34/2019, 59/2020 и 81/2020).

	искуством и околностима у којима живи; – повеже писце и дела из обавезног дела програма од 5. до 8. разреда; – издвоји основне одлике књижевног рода и врсте у конкретном тексту, као и језичко-стилске карактеристике текста у склопу интерпретације; – уочи слојевитост књижевног дела и међужанровско прожимање; – повеже књижевна дела са историјским или другим одговарајућим контекстом; – одреди временски оквир у којем је писац стварао; – разликује аутора књижевноуметничког текста од наратора, драмског лица или	3. Доситеј Обрадовић: “Живот и прикљученија” (одломак) 4. Прота Матеја Ненадовић: “Мемоари” (одломак) 5. Петар Петровић Његош: “Горски вијенац” (одломак „Бадње вече”) 6. Симо Матавуљ: „Пилипенда” 7. Лаза Лазаревић: „Све ће то народ позлатити” 8. Милош Црњански: “Сеобе” (одломак) / “Роман о Лондону” („Пролеће је стигло у Лондон”) 9. Бранимир Ћосић: “Покошено поље” (одломак из прве књиге „Читава једна младост”) 10. Дино Буцати: „Колумбар” 11. Херман Хесе: „Магија књиге” / Нил Гејмен: „Зашто наша будућност зависи од библиотека, читања и сањарења” / Милорад Павић: Роман као држава (избор одломака из огледа: „Кратка историја читања”, „Последњих сто читалаца”, „Нова генерација електронске књиге”, „Скакутаво читање или повратак фусноте”, „Романи без речи”) ДРАМА 1. Данило Киш: “Ноћ и магла”	Уобличавају и износе свој доживљај текста;	размишљања и да прецизира своје исказе...) ▪ партнер у афективној комуникацији са децом (помаже им да упознају и прихвате своје и емоције других, разговара са децом кад им је потребна помоћ, сарађује са родитељима, психологом и другим релевантним особама када је то у интересу детата...) ▪ мотивише ученике и подржава и развија њихова интересовања ▪ прати напредовање сваког ученика и оцењује њихово постигнуће ▪ учествује у регулисању социјалних односа у разреду ▪ прати ефекте сопственог рада, истражује нове могућности унапређивања сопственог рада.	ћне методе, а више су заступљене интерактивне методе – разни облици дијалога ▪ текст метода (рад на тексту, рад са уџбеником...) ▪ очигледна метода: илустративни и демонстративни радови и ▪ стваралачке методе - практични рад ученика ▪ истраживачке методе и др. ИКТ – методе, пројект метода... Облици рада: мање је заступљен фронтални облик рада, а више су заступљени индивидуални и индивидуализирани облици рада, разни облици кооперативног рада (рад у мањим и већим групама, рад у паровим а...) и комбинација ових облика рада.	Свака наставна јединица и припрема за час прилагођена је исходима учења и потребама ученика. Наставник користи разне методе, форме и алате погодних за формативно и сумативно процењивање рада ученика.
--	--	---	---	---	---	--

	лирског субјекта; – препозна националне вредности и негује културноисторијск у баштину, поштујући особености сопственог народа и других народа; – учествује у избору књижевних дела и начина њихове обраде и представљања;	2. Петар Кочић: “Јазавац пред судом” (одломак) 3. Жан Батист Поклен Молијер: “Грађанин племић” (одломак) НАУЧНОПОПУЛАРНИ И ИНФОРМАТИВНИ ТЕКСТОВИ 1. Веселин Чајкановић: „О ускршњим обичајима” 2. Милутин Миланковић: “Кроз васиону и векове” (одломак) 3. Хилда Дајч: “Писма” – одломак, (обавезна напомена о власнику права: Јеврејски историјски музеј) 4. Споменка Крајчевић: “Кругом двојке” (избор одломака: „Унутрашња пруга”: „Станица пристаниште” – „Почетак и крај”, „Одлазак”; „Станица Калемегдан” – „Гозбе”, „Теорија”; „Станица Браће Барух”; „Извесност”, „Тајна”; „Станица Вуков споменик” – „Простор”, „Булеварска бајка”) 5. Герман Титов: „25 сати у свемиру”(Са наведеног списка, обавезан је избор два дела за обраду. Страна 64) ДОМАЋА ЛЕКТИРА 1. Народне епске песме новијих времена (тематски круг о ослобођењу Србије: „Почетак буне против				
--	---	--	--	--	--	--

	дахија”; „Бој на Мишару”, „Бој на Чокешини”...) 2. Љубавне народне лирске песме („Српска дјевојка”, „Љубавни растанак”...); обичајне народне лирске песме (избор) 3. Избор из савремене српске поезије (нпр. Васко Попа: „Очију твојих да није”, Бранко Миљковић: „Критика метафоре”, Војислав Карановић: „О читању поезије”, Момчило Мошо Одаловић: „Ршуме, јеси ли знао Црњанског”, Ана Ристовић: „Гледајући у дрвеће”...) 4. Иво Андрић: Деца („Деца”, „Књига” и „Панорама”) 5. Бранислав Нушић: “Сумњиво лице” 6. Клод Кампањ: “Збогом мојих петнаест година” 7. Давид Албахари, Мамац ДОПУНСКИ ИЗБОР ЛЕКТИРЕ (бирати 3–6 дела) 1. Милош Црњански: „Ја, ти и сви савремени парови” 2. Оскар Давичо: „Србија” / „Детињство” (избор) 3. Бранко Ћопић: “Мала моја из Босанске Крупе “ 4. Станислав Винавер: “Ратни другови” („Аритон”) 5. Народна приповетка: “Усуд”				
--	--	--	--	--	--

	6. Вук Стефановић Караџић: "Српски рјечник" (избор, нпр. „Отмица” ...); 7. Растко Петровић: "Африка" (одломци) 8. Радослав Братић: "Мајсторова рука" (одломак) 9. Милорад Павић: "Хазарски речник", одреднице о Ђирилу и Методију (одломци) 10. Душан Ковачевић: "Ко то тамо пева" 11. Гроздана Олујић: "Гласам за љубав" 12. Џон Селинџер: "Ловац у житу" 13. Ричард Бах: "Галеб Џонатан Ливингстон" 14. Кајо Ритер: "Дечко који није био из Ливерпула" 15. Џон Бојн: "Дечак у пругастој пиџами" 16. Сју Таузенд: "Дневник Адријана Мола" КЊИЖЕВНИ ТЕРМИНИ И ПОЈМОВИ Стилска средства: анафора и епифора, апострофа. Лирске врсте: народне љубавне песме, обичајне песме (сватовске, тужбалице и здравице); љубавна песма (ауторска). Епско-лирске врсте: поема, балада. Драмски спев. Мемоари. Биографија				
--	---	--	--	--	--

ЈЕЗИК - граматика	објасни настанак и развој српског књижевног језика; – разуме значај књижевног језика за културу и историју српског народа; – сврста српски језик у одговарајућу језичку групу у Европи; – именује дијалекте српског језика; – разуме постојеће језичке прилике у Србији; – издвоји делове творенице и препозна основне моделе њиховог грађења; – користи садржаје из граматике обрађене у претходним разредима и повеже их са новим градивом;	Језик Словена у прапостојбини; сеобе Словена и стварање словенских језика. Мисија Ћирила и Методија. Почетак писмености код Срба. Старословенски језик и писма (глаголица и ћирилица). Развој српског књижевног језика: српскословенски, рускословенски, славеносрпски језик. Вук Караџић – реформа језика, писма и правописа. Књижевни језик код Срба од Вука до данас (основни подаци). Основне језичке групе у Европи и место српског језика у породици словенских језика. Дијалекти српског језика: екавски (призренско-тимочки, косовско-ресавски, шумадијско-војвођански) и ијекавски (зетско-рашки и источнохерцеговачки). Народни језик (језик као скуп дијалеката) и књижевни (нормирани) језик. Службена употреба језика и писма према Уставу. Језици националних мањина (основни подаци). Језик – основне особине говорног и писаног језика. Грађење речи: – основни модели: извођење, слагање, префиксација;	Одговарају на питања наставника у вези са постављеним питањем; Обнављају и повезују ново и старо градиво; Записују примере у свеску, уочавају и подвлаче битне појединости; Раде самостално задатке на наставним листићима; Проверавају тачност урађених задатака заједно са наставником; Постављају питања ако им нешто није јасно;	▪Организује наставни процес (усклађује циљеве и задатке, планира садржаје, средства, методе рада и друго што ће увести у наставни процес у одређеном сегменту времена) ▪ реализује наставни процес у свим његовим сегментима (ствара прилике за учење, презентира садржаје, води циљани разговор, омогућује примену стечених вештина, даје повратне информације...) ▪партнер у педагошкој комуникацији (одговара на питања ученика, поставља питања, помаже ученику да организује своја размишљања и да прецизира своје исказе...) ▪ партнер у афективној комуникацији са децом (помаже им да упознају и прихвате своје и	Методе активног учења: ▪ вербално учење (смислено и механичко) ▪ учење путем открића ▪ интерактивно (кооперативно) учење ▪ дивергентно, стваралачко учење ▪ амбијентално учење ▪ учење уз ослањање на школску библиотеку и локалне образовне потенцијале ▪ учење кроз игру. Класичне и савремене методе: ▪ од вербалних метода разни облици монолога користе се као помоћне методе, а више су заступљене интерактивне методе – разни облици дијалога ▪ текст метода (рад на тексту, рад са уџбеник	Наставник активност ученика прати сваки час, води евиденцију у педагошкој документацији о њиховом напретку и упућује их на даље активности. Праћење и вредновање постигнућа ученика у складу је са правилником о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању (Службени гласник РС, број 34/2019, 59/2020 и 81/2020). Свака наставна јединица и припрема за час прилагођена је исходима учења и потребама
---------------------------------	--	---	--	---	--	---

		– просте речи и творенице (изведенице, сложенице, префиксалне творенице); – састав твореница: корен, творбена основа, префикс, суфикс. Систематизација претходно обрађених садржаја из фонетике, морфологије и синтаксе. Фонетика: подела гласова и гласовне промене. Морфологија: врсте и подврсте речи и њихове категорије. Синтакса: реченични чланови (састав и функција); независне и зависне реченице; слагање реченичних чланова.		емоције других, разговара са децом кад им је потребна помоћ, сарађује са родитељима, психологом и другим релевантним особама када је то у интересу детата...) ▪ мотивише ученике и подржава и развија њихова интересовања ▪ прати напредовање сваког ученика и оцењује њихово постигнуће ▪ учествује у регулисању социјалних односа у разреду ▪ прати ефекте сопственог рада, истражује нове могућности унапређивања сопственог рада.	ом...) ▪ очигледна метода: илустративни и демонстративни радови и ▪ стваралачке методе - практични рад ученика ▪ истраживачке методе и др. ИКТ – методе, пројект метода... Облици рада: мање је заступљен фронтални облик рада, а више су заступљени индивидуални и индивидуализирани облици рада, разни облици кооперативног рада (рад у мањим и већим групама, рад у паровим а...) и комбинација ових облика рада.	ученика. Наставник користи разне методе, форме и алате погодних за формативно и сумативно процењивање рада ученика.
ПРАВОПИС	– доследно примени правописну норму;	Писање имена из страних језика са акцентом на њихову промену. Спојено и одвојено писање речи (сложенице, полусложенице, синтагме).		▪Организује наставни процес (усклађује циљеве и задатке, планира садржаје, средства, методе рада и друго што ће увести у	Методе активног учења: ▪ вербално учење (смислено и механичко) ▪ учење путем	

		Генитивни знак. Црта и цртица; други интерпункцијски и правописни знаци	Правилно пише имена из страних језика; Правилно употребљава интерпункцијске и правописне знаке; Правилно пише растављено и састављено писање речи; ;	наставни процес у одређеном сегменту времена) ▪ реализује наставни процес у свим његовим сегментима (ствара прилике за учење, презентира садржаје, води циљани разговор, омогућује примену стечених вештина, даје повратне информације...) ▪ партнер у педагошкој комуникацији (одговара на питања ученика, поставља питања, помаже ученику да организује своја размишљања и да прецизира своје исказе...) ▪ партнер у афективној комуникацији са децом (помаже им да упознају и прихвате своје и емоције других, разговара са децом кад им је потребна помоћ, сарађује са родитељима, психологом и другим	открића ▪ интерактивно (кооперативно) учење ▪ дивергентно, стваралачко учење ▪ амбијентално учење ▪ учење уз ослањање на школску библиотеку и локалне образовне потенцијале ▪ учење кроз игру. Класичне и савремене методе: ▪ од вербалних метода разни облици монолога користе се као помоћне методе, а више су заступљене интерактивне методе – разни облици дијалога ▪ текст метода (рад на тексту, рад са уџбеником...) ▪ очигледна метода: илустративни и демонстративни радови - и ▪ стваралачке методе - практи	
--	--	--	--	---	--	--

				релевантним особама када је то у интересу детата...) ▪ мотивише ученике и подржава и развија њихова интересовања ▪ прати напредовање сваког ученика и оцењује њихово постигнуће ▪ учествује у регулисању социјалних односа у разреду ▪ прати ефекте сопственог рада, истражује нове могућности унапређивања сопственог рада.	ични рад ученика ▪ истраживачке методе и др. ИКТ – методе, пројект метода... Облици рада: мање је заступљен фронтални облик рада, а више су заступљени индивидуални и индивидуализирани облик рада, разни облици кооперативног рада (рад у мањим и већим групама, рад у паровим а...) и комбинација ових облика рада.	
ЈЕЗИК: Ортоеџија	– примени основна правила о распореду акцената;	Краткоулазни и краткосилазни акценат; правила о распореду акцената и неакцентованих дужина (основни појмови).	Правилно се обраћа саговорнику; Учествује у разговору и слуша саговорника; Правилно користи акценте приликом изражавања;	▪Организује наставни процес (усклађује циљеве и задатке, планира садржаје, средства, методе рада и друго што ће увести у наставни процес у одређеном сегменту времена) ▪ реализује наставни процес у свим његовим сегментима (ствара прилике за учење, презентира	Методe активног учења: ▪ вербално учење (смислено и механичко) ▪ учење путем открића ▪ интерактивно (кооперативно) учење ▪ дивергентно, стваралачко учење ▪ амбијентално учење ▪ учење уз	Наставник активност ученика прати сваки час, води евиденцију у педагошкој документацији о њиховом напретку и упућује их на даље активности. Праћење и вредновање

				садржаје, води циљани разговор, омогућује примену стечених вештина, даје повратне информације...) ▪ партнер у педагошкој комуникацији (одговара на питања ученика, поставља питања, помаже ученику да организује своја размишљања и да прецизира своје исказе...) ▪ партнер у афективној комуникацији са децом (помаже им да упознају и прихвате своје емоције других, разговара са децом кад им је потребна помоћ, сарађује са родитељима, психологом и другим релевантним особама када је то у интересу детата...) ▪ мотивише ученике и подржава и развија њихова интересовања	ослањање на школску библиотеку и локалне образовне потенцијале ▪ учење кроз игру. Класичне и савремене методе: ▪ од вербалних метода разни облици монолога користе се као помоћне методе, а више су заступљене интерактивне методе – разни облици дијалога ▪ текст метода (рад на тексту, рад са уџбеником...) ▪ очигледна метода: илустративни и демонстративни радови ▪ стваралачке методе - практични рад ученика ▪ истраживачке методе и др. ИКТ – методе, пројект метода... Облици рада:	постигнућа ученика у складу је са правилником о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању (Службени гласник РС, број 34/2019, 59/2020 и 81/2020). Свака наставна јединица и припрема за час прилагођена је исходима учења и потребама ученика. Наставник користи разне методе, форме и алате погодних за формативно и сумативно процењивање рада ученика.
--	--	--	--	---	---	---

				▪ прати напредовање сваког ученика и оцењује њихово постигнуће ▪ учествује у регулисању социјалних односа у разреду ▪ прати ефекте сопственог рада, истражује нове могућности унапређивања сопственог рада.	мање је заступљен фронтални облик рада, а више су заступљени индивидуални и индивидуализирани облици рада, разн и облици кооперативног рада (рад у мањим и већим групама, рад у паровим а...) и комбинација ових облика рада.	
ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	– уочи разлику између научног, административног и разговорног функционалног стила; – пише и говори поштујући карактеристике различитих функционалних стилова; – уочи разлику између речи и лексеме; – препозна метафору и метонимију као лексичке механизме и разуме значење вишезначних речи	Књижевни и остали типови текстова у функцији унапређивања језичке културе. Текстови писани различитим функционалним стилима: публицистички стил (репортажа, интервју); административни стил (молба, жалба, уплатница, обрасци, радна биографија; бирократски језик); научни стил (примери из текстова у уџбеницима других наставних предмета; употреба термина). Лексикологија: – једнозначност и вишезначност речи; – лексичка метафора и лексичка метонимија као механизми остваривања вишезначности; – синонимија, антонимија и хомонимија; – застареле речи; нове речи –	-Презентује наставни садржај - Подстиче на креативност у усменом и писменом изражавању - Учествује у дискусији, расправи;	▪Организује наставни процес (усклађује циљеве и задатке, планира садржаје, средства, методе рада и друго што ће увести у наставни процес у одређеном сегменту времена) Реализује наставни процес у свим његовим сегментима (ствара прилике за учење, презентира садржаје, води циљани разговор, омогућује примену стечених вештина, даје повратне информације...) ▪партнер у педагошкој	Методе активног учења: ▪ вербално учење (смислено и механичко) ▪ учење путем открића ▪ интерактивно (кооперативно) учење ▪ дивергентно, стваралачко учење ▪ амбијентално учење ▪ учење уз ослањање на школску библиотеку и локалне образовне потенцијале ▪ учење кроз игру.	Наставник активност ученика прати сваки час, води евиденцију у педагошкој документацији о њиховом напретку и упућује их на даље активности. Праћење и вредновање постигнућа ученика у складу је са правилником о оцењивању ученика у основном образовању

	карактеристичних за свакодневну комуникацију; – разуме значење застарелих речи и неологизама; – користи речник, енциклопедију и лексикон; – уочи манипулацију у пропагандним текстовима; – напише приказ, расправу и краћи есеј; – разликује делове текста и књиге – укључујући индекс, појмовник, библиографију – и уме да их користи; – повезује информације и идеје изнесене у тексту, уочава јасно исказане односе и изводи закључак заснован на тексту.	неологизми; – речник, лексикон, енциклопедија. Пропагандни текстови (рекламе и слично). Расправа и есеј на задату тему. Приказ (књиге, филма, позоришне представе и сл.). Говорне вежбе: интерпретативно-уметничке (изражајно читање, рецитовање); анализа снимљеног разговора; интервју; расправа (дискусија); презентовање чињеница и коментара. Правописне вежбе: диктат, уочавање и објашњавање правописних грешака у тексту; писање имена из страних језика; писање позајмљеница (информатички термини, мејл и сл.); писање сложеница, полусложеница и синтагми; писање црте и цртице; запета у независнословеним реченицама. Језичке вежбе: уочавање и исправљање грешака у неправилно маркираном тексту; попуњавање текста са празнинама; тражење грешака у тексту и исправљање. Лексичко-семантичке вежбе: допуњавање реченица хомонимима (хомоними и акценти); проналажење одговарајућег синонима;		комуникацији (одговара на питања ученика, поставља питања, помаже ученику да организује своја размишљања и да прецизира своје исказе...) ■ партнер у афективној комуникацији са децом (помаже им да упознају и прихвате своје емоције других, разговара са децом кад им је потребна помоћ, сарађује са родитељима, психологом и другим релевантним особама када је то у интересу детата...) ■ мотивише ученике и подржава и развија њихова интересовања ■ прати напредовање сваког ученика и оцењује њихово постигнуће ■ учествује у регулисању социјалних односа у разреду	Класичне и савремене методе: ■ од вербалних метода разни облици монолога користе се као помоћне методе, а више су заступљене интерактивне методе – разни облици дијалога ■ текст метода (рад на тексту, рад са уџбеником...) ■ очигледна метода: илустративни и демонстративни радови и ■ стваралачке методе - практични рад ученика ■ истраживачке методе и др. ИКТ – методе, пројект метода... Облици рада: мање је заступљен фронтални облик рада, а више су заступљени индивидуални и индивидуализирани облици рада, разни облици коопе	и васпитању (Службени гласник РС, број 34/2019, 59/2020 и 81/2020). Свака наставна јединица и припрема за час прилагођена је исходима учења и потребама ученика. Наставник користи разне методе, форме и алате погодних за формативно и сумативно процењивање рада ученика.
--	---	--	--	--	--	--

		антонимски ланац; одређивање значења метафоре и метонимије у тексту; тумачење застарелих речи и неологизама; дефинисање лексема. Писмене вежбе и домаћи задаци и њихова анализа на часу. Четири школска писмена задатка – по два у сваком полугодишту.		▪ прати ефекте сопственог рада, истражује нове могућности унапређивања сопственог рада.	ративног рада (рад у мањим и већим групама, рад у паровим а...) и комбина ција ових обли ка рада.	
--	--	---	--	--	---	--

Назив наставног предмета: Енглески језик

Разред: 8.

Недељни /Годишњи фонд часова: 2 / 68

Циљ: Циљ наставе и учења страног језика је да се ученик усвајањем функционалних знања о језичком систему и култури и развијањем стратегија учења страног језика оспособи за основну писмену и усмену комуникацију и стекне позитиван однос према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу.

Циљ наставе енглеског језика је развијање сазнајних и интелектуалних способности ученика, његових хуманистичких, моралних и естетских ставова, стицање позитивног односа према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу, уз уважавање различитости и навикавање на отвореност у комуникацији, стицање свести и сазнања о функционисању страног и матерњег језика.

Корелација са другим предметима: Српски језик и књижевност, биологија, географија, историја, физичко и здравствено васпитање, ЧОС, грађанско васпитање, информатика и рачунарство, техника и технологија, хемија, физика, ликовна култура, музичка култура

Област/Тема	Исходи По завршеној теми- области ученик ће бити у стању да :	Садржај програма	Активности ученика	Активности наставника	Начин и поступци остваривања програма	Евалуација
1. Starter Описивање радњи и ситуација из прошлости; описи-вање предмета и појава; изражавање количина.	-разумеју општи смисао и главне информације из текстова који се односе на опис предмета, места, појава, радњи, стања и збивања; - размене информације које се односе на опис бића, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања; - повежу неколико исказа у краћи текст којим се описују и пореде бића, предмети, места, појаве, радње, стања и збивања; - разумеју краће низове исказа који се односе на количину; размене информације у вези са количином, димензијама и ценама;	Ученици у усменој комуникацији уче и увежбавају: Речи и изразе који се односе на теме - физички изглед, одећу, спортске активности, храну, пиће, врсте одмора; језичке садржаје <i>This old car isn't their/theirs.</i> (Possession) <i>Karim likes going to the gym in the evening. (Prepositions of time); Yes, I'd like a few aubergines and a bag of potatoes, please. (C/U nouns – Plurals – Quantifiers) (Prepositions of place) Where do you buy most of your groceries? (Question words) Billiards is my favourite free-time activity. (Singular/Plural nouns) On Thursday morning, Bob got into his kayak to explore the Istian River in Nicaragua. (Prepositions of movement) Yes, the ship had everything we needed and everyone had a wonderful time! (some/any/no/every + compounds)</i>	Учествује у разговору Слуша Разуме Чита Преводи Репродукује Пише сложеније реченице Описује људе,предмете,места,д оживљаје...	презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање -развија код ученика аналитичко,синтетичк о, индуктивно,дедуктивн о мишљење -утиче на развој тачности,прецизности, одговорности,уреднос ти код ученика -дискутује -анализира -мотивише	фронтални -индивидуални -групни -рад у пару	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови вештина, различите технике формативног оцењивања, ученички радови/проје кти.

		једноставније текстове и дијалоге који се односе на теме (слушају, читају, говоре и пишу) ; сличности и разлике у културама.				
2. Module 1 Everyday life Описивање радњи у садашњости и прошлости.	- разумеју општи смисао и главне информације из текстова који се односе на описивање радњи и ситуација у садашњости и прошлости; - размене неколико информација у низу које се односе на радње и ситуације у садашњости и из прошлости; - поштују правила учтивне комуникације.	Речи и изразе који се односе на теме - слободне активности, спортове, карактерне особине, проблеме тинејџера, школске и ваннаставне активности, породицу, фразалне глаголе са глаголом <i>get</i> ; језичке садржаје. <i>I think he's in his bedroom.</i> (stative verb) <i>Are you going to Poppy's party this weekend?</i> B: <i>No, I want to study for Monday's Maths test.</i> (Present simple – Present continuous); <i>I often eat pizza.</i> (Adverbs of frequency); A: <i>Where is Dan working these days?</i> B: <i>In a sports shop. He really likes it.</i> (Stative verbs); <i>Ben has tried skydiving once this summer.</i> (Present perfect); <i>He was also friendlier than a lot of the other sports stars I've spoken to – he even signed my basketball!</i> (Comparisons); <i>I had to run like the wind to catch up with you!</i> / <i>Tom works in the gym as a personal trainer.</i> (like/as); <i>She's the player whose goal won her</i>	Учествује у разговору Слуша Разуме Чита Преводи Репродукује Пише сложеније реченице Описује људе,предмете,места,д оживљаје...	презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање -развија код ученика аналитичко,синтетичк о, индуктивно,дедуктивн о мишљење -утиче на развој тачности,прецизности, одговорности,уреднос ти код ученика -дискутује -анализира -мотивише	фронтални -индивидуални -групни -рад у пару	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови вештина, различите технике формативног оцењивања, ученички радови/пројекти.

		team the cup final. (Relative pronouns (who, which, that, whose, where); I can't come out to play basketball – my project is still unfinished. / It's very inconvenient that the library has closed for repairs. (Word Formation: negative prefixes (un-, in-); једноставније текстове и дијалоге који се односе на теме (слушају, читају, говоре и пишу); сличности и разлике у културама.				
3. Module 2 Travel the World Описивање искуства из прошлости; описивање способности у садашњости.	- разумеју општи смисао и главне информације из текстова који се односе на описивање искустава, и догађаја у прошлости; - размене неколико информација у низу о искуствима, и догађајима у прошлости; - опишу искуства и догађаје из прошлости повезујући неколико краћих исказа у смислену целину; - разумеју једноставније текстове који се односе на описивање способности у садашњости; - саопште своје и туђе способности у	Речи и изразе који се односе на теме - временске прилике, одмор, превозна средства, обичаје у страним земљама, фразалне глаголе са глаголом <i>go</i>; језичке садржаје <i>Harry went online, found a flight and booked it straight away. Max was looking at the menu when the waiter appeared. (Past simple – Past continuous); We arrived here three days ago and I have already tried several of the slopes. (Past simple vs Present perfect); We used to have a holiday home in Portugal. (used to) How awful! (Exclamations); Stop at zebra crossings for pedestrians. (Imperative);</i>	Учествује у разговору Слуша Разуме Чита Преводи Репродукује Пише сложеније реченице Описује људе,предмете,места,д оживљаје...	презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање -развија код ученика аналитичко,синтетичк о, индуктивно,дедуктивн о мишљење -утиче на развој тачности,прецизности, одговорности,уреднос ти код ученика -дискутује -анализира -мотивише	фронтални -индивидуални -групни -рад у пару	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови вештина, различите технике формативног оцењивања, ученички радови/пројекти.

	садашњости; - размене неколико информација о способностима у садашњости.	<i>We sailed on a comfortable, long, wooden boat on the river. (Order of adjectives); Have you seen the photos from last year's holiday? (Possessive case in time expressions); A friend of Luke's stayed in this B&B. (Double possession); It's impractical to take so much luggage with you on a train journey. (Word Formation: negative prefixes (im-, ir-)); једноставније текстове и дијалоге који се односе на теме (слушају, читају, говоре и пишу); сличности и разлике у културама.</i>				
4. Module 3 What's next? Описивање радњи у прошлости; изражавање мишљења, планова и намера; изражавање могућности и хипотетичких ситуација.	- разумеју општи смисао и главне информације из текстова који се односе на изражавање мишљења и давање препорука; - размене информације које се односе на изражавање мишљења и давање препорука; - повежу неколико исказа у краћи текст којим се описују бића, места и предмети и дају препоруке; - разумеју општи смисао и главне информације из текстова који се односе на будуће	Речи и изразе који се односе на теме - предвиђања, свемир, будућа занимања, вербалну и невербалну комуникацију, фразалне глаголе са глаголом <i>give</i>: језичке садржаје <i>Harry is going to study/studies English at university in September. hope I won't be late (be going to/will) Are you going to the space exhibition today? (Present simple/Present continuous (future meaning) Before they launch the rocket, they'll check the equipment. (Future time</i>	Учествује у разговору Слуша Разуме Чита Преводи Репродукује Пише сложеније реченице Описује људе,предмете,места,д оживљаје...	презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање -развија код ученика аналитичко,синтетичк о, индуктивно,дедуктивн о мишљење -утиче на развој тачности,прецизности, одговорности,уреднос ти код ученика -дискутује -анализира -мотивише	фронтални -индивидуални -групни -рад у пару	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови вештина, различите технике формативног оцењивања, ученички радови/пројекти.

	радње и предвиђања; - размене неколико исказа у вези са будућим радњама и предвиђањима; саопште будуће радње и предвиђања; - разумеју општи смисао и главне информације из текстова који се односе на прошлост; размене неколико информација у низу о догађајима у прошлости; - опишу догађаје из прошлости повезујући неколико краћих исказа у смислену целину; - саопште своја и туђа мишљења, планове и намере; - разумеју једноставније текстове који се односе на исказивање могућности и хипотетичких ситуација; - размене неколико информација у низу о могућностима и хипотетичким ситуацијама; - разумеју и објасне сличности и разлике навикама куповине између своје и циљне културе.	<i>clauses (when, after, before, as soon as, by the time) Tom can type very fast, can't he? (Question tags); Ice melts when it gets warm. I'm sure Dan'll get the job if he gets an interview. I would get a part-time job if I were you. (Conditionals: Types 0/1/2); Carl looked at me in disbelief when I said people would live in Mars one day. (Word Formation: negative prefixes (il-, dis-)</i> једноставније текстове и дијалоге који се односе на теме (слушају, читају, говоре и пишу); сличности и разлике у културама.				
5. . Module 4	- разумеју општи	Речи и изразе који се	Учествује у разговору	презентује	фронтални	Посматрање

Can we help? Изражавање осећања; исказивање могућности; изношење способности, обавеза, предлога и савета.	смисао и главне информације из текстова који се односе на осећања; - размене неколико повезаних информација у вези са осећањима; - искажу и образложе осећања; - разумеју једноставније текстове који се односе на могућности; - размене неколико информација које се односе на могућности; - разумеју једноставније текстове који се односе на способности, обавезе, предлоге и савете, и реагују на њих; - размене неколико информација које се односе на способности, обавезе, предлоге и савете;	односе на теме - глобалне и друштвене проблеме, очување животне средине, духовни живот, фразалне глаголе са глаголом <i>break</i>: језичке садржаје <i>You should avoid walking alone in this neighbourhood. / I would like to see more police patrolling the streets. (ing form/(to) infinitive) My great-granddad lives in a home for the elderly. (Use/Omission of articles with adjectives) Could we use the sports hall for a charity event, Mr Smith? (Modals – Past modals) She must be at work. (Modals of deduction) Paul disagreed with my idea. He didn't like it at all. / Someone has misspelt my name on this document. It's not correct. / They had to rebuild the town's hospital after the earthquake. (Word Formation: verb prefixes (dis-, mis-, re-)) једноставније текстове и дијалоге који се односе на теме (слушају, читају, говоре и пишу); сличности и разлике у културама.</i>	Слуша Разуме Чита Преводи Репродукује Пише сложеније реченице Описује људе,предмете,места,д оживљаје...	-усмерава ученика -подстиче на размишљање -развија код ученика аналитичко,синтетичк о, индуктивно,дедуктивн о мишљење -утиче на развој тачности,прецизности, одговорности,уреднос ти код ученика -дискутује -анализира -мотивише	-индивидуални -групни -рад у пару	и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови вештина, различите технике формативног оцењивања, ученички радови/проје кти.
6. Module 5	- разумеју општи смисао и главне информације из	Речи и изразе који се односе на теме - изума, технологије, оштећених	Учествује у разговору Слуша Разуме	презентује -усмерава ученика -подстиче на	фронтални -индивидуални -групни	Посматрање и праћење, усмена

Breakthroughs Описивање бића, предмета и места	текстова који се односе на описивање бића, предмета и места; - опишу догађаје из прошлости повезујући неколико краћих исказа у смислену целину; - размене неколико информација у низу о карактеристикама бића, предмета и места; - упореде и наведу сличности и разлике у употреби технологије у својој и циљној култури.	производа, занимања, фразалне глаголе са глаголом <i>turn</i>: језичке садржаје <i>The radio was/has been invented in 1895 by Guglielmo Marconi. / Harry will be given the job by the company. (The passive) (Passive sentences with two objects) Fran hurt herself when she slipped in the supermarket. / Danny himself taught me how to design a website. (Reflexive/Emphatic pronouns) “She won’t go shopping tomorrow.” “Neither will he.” (So/Neither/Either agreement/disagreement) In spite of the fact that smartphones are banned, a lot of pupils still take them to school. (Clauses of concession) She works very hard, but she is underpaid. / They overfeed their dog and it is becoming very fat. (Word Formation: prefixes (under-, over-)</i> једноставније текстове и дијалоге који се односе на теме (слушају, читају, говоре и пишу); сличности и разлике у културама.	Чита Преводи Репродукује Пише сложеније реченице Описује људе,предмете,места,д оживљаје...	размишљање -развија код ученика аналитичко,синтетичк о, индуктивно,дедуктивн о мишљење -утиче на развој тачности,прецизности, одговорности,уреднос ти код ученика -дискутује -анализира -мотивише	-рад у пару	провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови вештина, различите технике формативног оцењивања, ученички радови/пројекти.
7. Module 6 For all tastes Описивање	- разумеју општи смисао и главне информације из текстова који се	Речи и изразе који се односе на теме - забаве, филмске уметности, музике, фестивала хране,	Учествује у разговору Слуша Разуме Чита	презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање	фронтални -индивидуални -групни -рад у пару	Посматрање и праћење, усмена провера кроз

појава и догађаја; изражавање мишљења	односе на опис појава и догађаја; - размене информације које се односе на опис појава и догађаја; - повежу неколико исказа у краћи текст којим се описују појаве и догађаји; - упореде и опишу сличности и разлике између законских регулатива код нас и у циљној култури; - разумеју и објасне сличности и разлике у популарним музичким и филмским жанровима између своје и циљне културе.	уметности, фразалне глаголе са глаголом <i>keep</i> ; језичке садржаје <i>Chris told me to answer my phone. (Reported orders/requests/demands); Daniel advised Lisa to read a mystery novel. (Reported suggestions/advice) Evan tells me (that) Claire hates chat shows. (Reported statements/questions) Neither actor has appeared on stage before. (Determiners (both/neither/none/either) This restaurant is underrated. Not many people come here, but the food is amazing! (Word Formation: revision)</i> једноставније текстове и дијалоге који се односе на теме (слушају, читају, говоре и пишу); сличности и разлике у културама.	Преводи Репродукује Пише сложеније реченице Описује људе,предмете,места,д оживљаје...	-развија код ученика аналитичко,синтетичк о, индуктивно,дедуктивн о мишљење -утиче на развој тачности,прецизности, одговорности,уреднос ти код ученика -дискутује -анализира -мотивише		играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови вештина, различите технике формативног оцењивања, ученички радови/пројекти.
8. Festivities Описивање бића, предмета и места	- разумеју општи смисао и главне информације из текстова који се односе на описивање бића, предмета и места; - опишу догађаје из прошлости повезујући неколико краћих исказа у смислену целину; - размене неколико информација у низу о	Речи и изрази који се односе на празнике Светски дан животиња, Дан бака и дека, Дан захвалности, Дан заљубљених, Празник рада; – кратке текстове и дијалоге који се односе на теме (слушају, читају, говоре и пишу); сличности и разлике у културама.	Учествује у разговору Слуша Разуме Чита Преводи Репродукује Пише сложеније реченице Описује људе,предмете,места,д оживљаје...	презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање -развија код ученика аналитичко,синтетичк о, индуктивно,дедуктивн о мишљење -утиче на развој тачности,прецизности, одговорности,уреднос ти код ученика -дискутује -анализира	фронтални -индивидуални -групни -рад у пару	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови вештина,

	карактеристикама бића, предмета и места; - упореде и наведу сличности и разлике у начину прославе празника у својој и циљној култури.			-мотивише		различите технике формативног оцењивања, ученички радови/пројекти.
9. Писмени задаци Комуникативне функције из тема 1, 2 и 3 (комбиновано) Комуникативне функције из тема 5, 6 и 7 (комбиновано)	Исходи из тема 1, 2 и 3 – комбиновано. Исходи из тема 5, 6 и 7 – комбиновано.	Лексику и језичке структуре које се односе на тему и наведене комуникативне функције, а које су се радиле у наставним темама 1, 2 и 3; задатке слушања, читања и вођеног писања. Лексику и језичке структуре које се односе на тему и наведене комуникативне функције, а које су се радиле у наставним темама 5, 6 и 7; задатке слушања, читања и вођеног писања.	Учествоје у разговору Слуша Разуме Чита Преводи Репродукује Пише сложеније реченице Описује људе, предмете, места, дoживљаје...	презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање -развија код ученика аналитичко, синтетичкo, индуктивно, дедуктивнo мишљење -утиче на развој тачности, прецизности, одговорности, уредности код ученика -дискутује -анализира -мотивише	фронтални -индивидуални -групни -рад у пару	Посматрање и праћење, усмена и писмена провера кроз задатке.

Назив наставног предмета: Ликовна култура

Разред: Осми

Недељни /Годишњи фонд часова: 34

Циљ наставе и учења ликовне културе је да се ученик, развијајући стваралачко мишљење и естетичке критеријуме кроз практични рад, оспособљава за комуникацију и да изграђује позитиван однос према култури и уметничком наслеђу свог и других народа.

Корелација са другим предметима: Математика, Српски језик, Техника и технологија, Биологија, Историја, Географија, Музичка култура

Област/Тема	Исходи По завршеној теми-области ученик ће бити у стању да :	Садржај програма	Активности ученика	Активности наставника	Начин и поступци остваривања програма	Евалуација
КОМПОЗИЦИЈА	– бира одговарајући прибор, материјал, технику, уређај и апликативни програм за изражавање идеја, имажинације, емоција, ставова и порука;	Примена принципа компоновања. Простор и пропорције (ергономија, перспектива).		– дефинише активности и садржаје, – креира и реализује час, – учествује у разговору (поставља питања и одговара на њих), – даје објашњења, – прати и подстиче рад ученика, – подстиче ученике на мисаону активност	Вербално-текстуална, показивачка, проблемска и откривачка, метода сазнавања кроз праксу	– посматрање – разговор – ученички радови и продукти – задовољство ученика на часу – дискусија, – анализа и евалуација урађеног
НАСЛЕЂЕ	– користи разноврсне податке и информације као подстицај за стваралачки рад;	Културна баштина (значај, заштита и промоција наслеђа). Најзначајнија уметничка остварења и уметници, локалитети и споменици на територији Србије и у свету.	– прати рад наставника, – учествује у разговору (одговара на питања и поставља их, решава проблемске задатке) – самостално и у групи,			
КОМУНИКАЦИЈА	– примењује знања о елементима и принципима компоновања у стваралачком раду и свакодневном животу; – реализује једноставне ликовне пројекте, самостално и у сарадњи са другима; – дискутује аргументовано о својим и радовима других уважавајући различита мишљења; – прави презентације усклађујући слику и текст и приказујући кључне податке и визуелне информације; – тумачи садржаје одабраних уметничких дела и одабрану изузетну метафорику; – разговара о значају културне баштине за лични развој, развој	Декодирање слике (теме, мотиви, поруке, метафора, алегоричност, пиктограми...). Пројекти (цртеж, слика, скулптура, дигитална фотографија, филм, анимација, игрице, стрип, графити, мурал, инсталације, шминка и боди арт, одевне комбинације и детаљи...).	– креира, уочава – учествује у процењивању и анализи резултата, – користи садржаје са интернета – посматра, – црта, – слика,			

	туризма и очување културног идентитета					
--	---	--	--	--	--	--

Назив наставног предмета: Музичка култура

Разред: 8

Недељни /Годишњи фонд часова: 34

Циљ: Циљ учења предмета Музичка култура је да код ученика, развијајући интересовања за музичку уметност, стваралачко и критичко мишљење, формира естетску перцепцију и музички укус, као и одговоран однос према очувању музичког наслеђа и култури свога и других народа.

Корелација са другим предметима: историја, српски језик, ликовна култура

Област/Тема	Исходи По завршеној теми- области ученик ће бити у стању да :	Садржај програма	Активности ученика	Активности наставника	Начин и поступци остваривања програма	Евалуација
ЧОВЕК И МУЗИКА	повеже различите видове музичког изражавања са друштвено- историјским амбијентом у коме су настали;	Романтизам Програмска и апсолутна музика Соло песма Клавирска минијатура	Ученици прате и усвајају знања уз подршку наставника	Наставник јасно излаженаставну једницу уз кативно учествовање ученика	Час треба да буде оријентисан на улогу и природу музи- ке, однос човека у датом периоду према њој и њеној намени, као и промишљању да ли је музика (и ако јесте, на које начине) била уметност какву данас познајемо или и нешто друго	
МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕ НТИ	препозна врсту дувачких инструмента по изгледу и звуку;	Дувачки инструменти	До знања о инструментима ученици треба да дођу из непо- средног искуства путем слушања и опажања, а не фактографским	Наставник јасно излаженаставну једницу уз кативно учествовање ученика	Као и све друге, дувачке инструменте треба обрадити кроз одговарајуће слушне примере који на упечатљив начин презентују	

			набрајањем, односно меморисањем података		њихове основне карактеристике	
СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ	идентификује елементе музике ранијих епоха као инспирацију у музици савременог доба;	Елементи музичке изражајности: темпо, динамика, тонске боје различитих гласова и инструмената.	Током слушања ученици слушно идентификују музички стил и пореде га са основним карактеристикама друштва-но-историјског периода.	Наставник својим смерницама усмерава ученике на активно слушање музичких примера	Код слушања песама посебно треба обратити пажњу на везу музике и текста, а код инструменталних дела на извођачки састав, изражајне могућности инструмената.	
ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ	изводи музичке примере користећи глас, покрет и инструменте, самостално и у групи;	Певање песама по слуху и из нотног текста (солмизацијом) самостално и у групи.	Песме се обрађују по слуху и из нотног текста.	Наставник изводи и усмерава ученике при извођењу дела	Приликом обраде песама из нотног текста након текстуалне, следи анализа нотног текста, савладавање ритма, певање солмизацијом и на крају певање са литерарним текстом.	
МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО	користи могућности ИКТ-а за самостално истраживање, извођење и стваралаштво.	Импровизација Креирање покрета уз музику коју ученици изводе.	Ученици развијају креативност при извођењу и стварању музичких примера	Наставник треба да мотивише ученика на даљи развој, тако да ученик осети да је кроз процес вредновања виђен и подржан, као и да има оријентацију где се налази у процесу развоја у оквиру музике и музичког изражавања	Када је у питању вредновање области Музичко стваралаштво, оно треба вредновати у смислу стваралачког ангажовања ученика, а не према квалитету настаног дела, јер су и најскромније музичке импровизације, креативно размишљање и стварање педагошки оправдане.	

Назив наставног предмета: Историја

Разред: Осми

Недељни /Годишњи фонд часова: / 68

Циљ: Циљ учења историје је да ученик, изучавајући историјске догађаје, појаве, процесе и личности, стекне знања и компетенције неопходне за разумевање савременог света, развије вештине критичког мишљења и одговоран однос према себи, сопственом и националном идентитету, културно-историјском наслеђу, друштву и држави у којој живи. Настава историје треба да допринесе разумевању историјског простора и времена, историјских догађаја, појава и процеса, као и развијању националног и европског идентитета и духа толеранције код ученика.

Корелација са другим предметима: географија, ликовна култура, музичка култура, грађанско васпитање, српски језик, веронаука

Област/Тема	Исходи По завршеној теми- области ученик ће бити у стању да :	Садржај програма	Активности ученика	Активности наставника	Начин и поступци остваривања програма	Евалуација
ОСНОВИ ПРОУЧАВАЊА ПРОШЛОСТИ	- Користи основне историјске појмове; - Уочава на историјској карти приказ различитих историјских појава и промена; - Повезује појаве из савременог света са научним и технолошким открићима и достигнућима у прошлости	Основне одлике периода од завршетка Првог светског рата до наших дана. Историјски извори за изучавање периода од завршетка Првог светског рата до наших дана и њихова сазнајна вредност (материјални, писани, аудио, визуелни, усмена сведочанства, дигитални).	– Слушају наставника. – Размишљају и одговарају на питања. – Анализирају текстове и слике из уџбеника. – Проналазе примере историјских извора (из свог личног искуства и околине). – Пишу у свеске.	– Припрема материјала за час (стикери, ППТ, креде у боји, иницијални тест). – Објашњава ученицима предмет и принципе рада на часовима . – Сумира одговоре ученика. – Води разговор: поставља питања, подстиче дискусију. – Проверава степен усвојености исхода.	Коришћење метода/техника и облика рада које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду: Анализа слика ППТ, видео материјали Обезбеђивање корелације са сродним	Иницијално тестирање Формативно, свакодневно оцењивање усмених одговора ученика Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова Домаћи

	-Препознаје пропаганду и идеолошку позицију у историјском извору -Уочава историјске промене поређењем карте савременог света са историјским картама других епоха		– Питају. – Записују своје одговоре на стикерима и лепе на одговарајуће место на дрвету. – Проверавају своје иницијално знање.	– Записује на табли. – Анализира резултате иницијалног проверавања.	предметима: географија, ликовно – музичко васпитање – верска настава – грађанско васпитање . Стално коришћење историјске карте. Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: карикатура, илустрација, табела, ППТ, или видео материјала. Посета локалном музеју и културно-историјским споменицима, историјском архиву . Упућивање ученика на коришћење додатне литературе, интернета, енциклопедија, ради израде паноа, кратких записа,	задатак Писана провера-вежба 10. мин
--	--	--	---	---	---	--

					кратких излагања Коришћење е-уџбеника. Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације	
ЕВРОПА, СВЕТ И СРПСКИ НАРОД У ЈУГОСЛОВЕНСКОЈ ДРЖАВИ У ПЕРИОДУ ИЗМЕЂУ ДВА СВЕТСКА РАТА	- У излагању историјске наративе користи основне научне појмове - У усменом исказу ређа временске секвенце исправним редоследом - На датим примерима , налази кључне сличности и разлике и упоређује историјске појаве -Самостално дефинише узроке и последице датих историјских догађаја - Препознаје пропаганду и идеолошку позицију у историјском извору и формулише став	Последице Великог рата (демографски и материјални губици, одраз рата у друштвеном и културном животу, Мировна конференција у Паризу – нова карта Европе и света). Револуције у Русији и Европи (узроци, ток и последице). Стварање југословенске државе (југословенска идеја, процес и носиоци уједињења, међународно признање и границе). Политичке и друштвено-економске прилике у Европи и свету (либералне демократије, тоталитарне идеологије, економске кризе; култура, наука и уметност, свакодневни живот). Југословенска	– Слушају наставника. – Размишљају и одговарају на питања. – Анализирају текстове и слике из уџбеника. – Проналазе примере историјских извора (из свог личног искуства и околине). – Пишу у свеске. – Питају -Анализирају историјске изворе -Дискутују	– Води евиденцију доношења домаћег задатка. – Поставља подстицача питања. – Држи кратка предавања по целинама, која прати анализа слика, текста и карте из уџбеника,ППТ – Помаже појединим ученицима да се снађу на карти. – Води сумацију градива на крају часа питањима за тачно-нетачно и анализом поглавља – Прати и процењује ангажованост ученика и уписује	Коришћење метода/техника и облика рада које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду: анализа слика ППТ, видео материјали Обезбеђивање корелације са сродним предметима: географија, ликовно – музичко васпитање – верска настава – грађанско васпитање . Стално коришћење историјске карте.	Формативно, свакодневно оцењивање усмених одговора ученика, сумирање постигнућа усменог ангажовања. Самоевалуација на крају месеца и током појединих часова Домаћи задатак Писана провера Карта - сналажење Индивидуални рад паноеи, мини предавања

	који се супротставља манипулацији и стереотипима -Уочава историјске промене поређењем политичке карте савременог света са историјском картом из других епоха	краљевина (простор, становништво и друштво; конституисање државе, политички живот; међународни положај; економске прилике; култура, улога двора; национално и верско питање)		у своју евиденцију. – Организује и усмерава рад група. – Спроводи утврђивање градива по групама и бележи резултате групног рада.	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: карикатура, илустрација, табела, ППТ, или видео материјала. Посета локалном музеју и културно-историјским споменицима, историјском архиву . Упућивање ученика на коришћење додатне литературе, интернета, енциклопедија, ради израде панорама, кратких записа, кратких излагања Коришћење е-уџбеника. Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације	
--	--	---	--	---	--	--

ДРУГИ СВЕТСКИ РАТ	-У усменом исказу ређа временске секвенце исправним редоследом - У излагању историјске наратије користи основне научне појмове -Уочава на историјској карти приказ различитих историјских појава и промена -Вреднује у етичком смислу одређене историјске појаве и догађаје - Препознаје пропаганду и идеолошку позицију у историјском извору и формулише став који се супротставља манипулацији и стереотипима -Уочава историјске промене поређењем карте савременог света са историјским картама других епоха	Свет у рату – узроци, међународне кризе, сукоби и освајачка политика тоталитарних држава; почетак и ток рата, зарађене стране, савезништва, фронтови, најважније операције, нови начини ратовања; ратна свакодневица; страдање цивила и ратни злочини; крај рата, победа антифашистичке коалиције. Југославија и српски народ у рату – улазак у рат, војни пораз, окупација, подела, квислиншке творевине; геноцид и злочини; устанак, антифашистичка борба и грађански рат; војне операције, живот у рату. Последице рата – људски и материјални губици; демографске и друштвене промене, миграције; уништавање културног наслеђа; суђења за ратне злочине; стварање ОУН	– Слушају наставника. – Размишљају и одговарају на питања. – Анализирају текстове и слике из уџбеника. – Проналазе примере историјских извора (из свог личног искуства и околине). – Пишу у свеске. – Питају -Анализирају историјске изворе -Дискутују	– Води евиденцију доношења домаћег задатка. – Поставља подстичућа питања. – Држи кратка предавања по целинама, која прати анализа слика, текста и карте из уџбеника, ППТ – Помаже појединим ученицима да се снађу на карти. – Води сумацију градива на крају часа питањима за тачно-нетачно и анализом поглавља – Прати и процењује ангажованост ученика и уписује у своју евиденцију. – Организује и усмерава рад група. – Спроводи утврђивање градива по групама и бележи резултате групног рада.	Коришћење метода/техника и облика рада које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду: анализа слика ППТ, видео материјали Обезбеђивање корелације са сродним предметима: географија, ликовно – музичко васпитање – верска настава – грађанско васпитање . Стално коришћење историјске карте. Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: карикатура, илустрација, табела, ППТ, или видео материјала. Посета локалном музеју и	Формативно, свакодневно оцењивање усмених одговора ученика, сумирање постигнућа усменог ангажовања. Самоевалуација на крају месеца и током појединих часова Домаћи задатак Писана провера Карта - сналажење Индивидуални рад панои, мини предавања
----------------------	---	--	--	---	--	--

	-Самостално планира истраживање одређеног историјског догађаја или појаве и резултате представља уз помоћ ИКТ-а				културно- историјским споменицима, историјском архиву . Упућивање ученика на коришћење додатне литературе, интернета, енциклопедиј а, ради израде паноа, кратких записа, кратких излагања Коришћење е-уџбеника. Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуаци је	
СВЕТ, ЕВРОПА И СРПСКИ НАРОД У ЈУГОСЛОВЕН СКОЈ ДРЖАВИ У ПЕРИОДУ ХЛАДНОГ РАТА	-У усменом исказу ређа временске секвенце исправним редоследом - У излагању историјске наративе користи основне научне појмове -Уочава на историјској карти	Свет после Другог светског рата – блоковска подела, трка у наоружању, глобална димензија хладног рата, ратна жаришта и кризе, деколонизација, европске интеграције, покрети еманципације – покрети за женска и мањинска права, антиратни и	– Слушају наставника. – Размишљају и одговарају на питања. – Анализирају текстове и слике из уџбеника. – Проналазе примере историјских извора (из свог личног искуства и	– Води евиденцију доношења домаћег задатка. – Поставља подстичућа питања. – Држи кратка предавања по целинама, која прати анализа слика, текста и	Коришћење метода/техни ка и облика рада које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду: анализа слика ППТ, видео материјали	Формативно, свакодневно оцењивање усмених одговора ученика, сумирање постигнућа усменог ангажовања. Самоевалуација на крају

	приказ различитих историјских појава и промена -Вреднује у етичком смислу одређене историјске појаве и догађаје - Препознаје пропаганду и идеолошку позицију у историјском извору и формулише став који се супротставља манипулацији и стереотипима -Уочава историјске промене поређењем карте савременог света са историјским картама других епоха -Самостално планира истраживање одређеног историјског догађаја или појаве и резултате представља уз помоћ ИКТ-а	антирасни покрети; научна достигнућа, освајање свемира, медији, популарна култура. Југославија и српски народ после Другог светског рата – изградња новог државног и друштвеног уређења, једнопартијски систем, однос власти према политичким противницима, међународни положај, економске и културне прилике, самоуправљање, несврстаност; свакодневица, популарна култура, нове тенденције у култури	окоLINE). – Пишу у свеске. – Питају -Анализирају историјске изворе -Дискутују	карте из уџбеника,ППТ – Помаже појединим ученицима да се снађу на карти. – Води сумацију градива на крају часа питањима за тачно-нетачно и анализом поглавља – Прати и процењује ангажованост ученика и уписује у своју евиденцију. – Организује и усмерава рад група. – Спроводи утврђивање градива по групама и бележи резултате групног рада.	Обезбеђивање корелације са сродним предметима: географија, ликовно – музичко васпитање – верска настава – грађанско васпитање . Стално коришћење историјске карте. Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: карикатура, илустрација, табела, ППТ, или видео материјала. Посета локалном музеју и културно-историјским споменицима, историјском архиву . Упућивање ученика на коришћење додатне литературе, интернета, енциклопедија, ради израде	месеца и током појединих часова Домаћи задатак Писана провера Карта - сналажење Индивидуални рад панои, мини предавања
--	--	---	--	--	---	---

					паноа, кратких записа, кратких излагања Коришћење е-уџбеника. Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације	
СВЕТ, ЕВРОПА, СРПСКА ДРЖАВА И НАРОД У САВРЕМЕНИМ ПРОЦЕСИМА	-Уочава историјске промене поређењем карте савременог света са историјским картама других епоха -Вреднује у етичком смислу одређене историјске појаве и догађаје -Пореди изворе о истој историјској појави или догађају, анализира позицију аутора и различита тумачења -У савременим институцијама и друштвеним појавама препознаје њихову историјску подлогу -Уочава на историјској карти приказ различитих	Свет после хладног рата – пад Берлинског зида; слом комунизма у Европи, распад СССР-а, нова политичка карта Европе, стварање Европске уније, доминација САД, локални конфликти и интервенције великих сила, процеси глобализације, Четврта индустријска револуција (дигитални медији, интернет, друштвене мреже и мобилна телефонија), претња тероризма, миграције, савремени културни покрети. Српски народ на крају 20. и почетком 21. века – криза СФРЈ 80-тих година, међунационалне тензије, увођење вишестраначког политичког система, распад	– Слушају наставника. – Размишљају и одговарају на питања. – Анализирају текстове и слике из уџбеника. – Проналазе примере историјских извора (из свог личног искуства и околине). – Пишу у свеске. – Питају -Анализирају историјске изворе -Дискутују	– Води евиденцију доношења домаћег задатка. – Поставља подстичућа питања. – Држи кратка предавања по целинама, која прати анализа слика, текста и карте из уџбеника, ППТ – Помаже појединим ученицима да се снађу на карти. – Води сумацију градива на крају часа питањима за тачно-нетачно и анализом поглавља – Прати и процењује ангажованост ученика и уписује у своју евиденцију.	Коришћење метода/техника и облика рада које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду: анализа слика ППТ, видео материјали Обезбеђивање корелације са сродним предметима: географија, ликовно – музичко васпитање – верска настава – грађанско васпитање . Стално коришћење историјске карте. Комбиновање	Формативно, свакодневно оцењивање усмених одговора ученика, сумирање постигнућа усменог ангажовања. Самоевалуација на крају месеца и током појединих часова Домаћи задатак Писана провера Карта - сналажење Индивидуални рад панои, мини

	историјских појава и промена	СФРЈ, грађански рат и стварање нових држава, интернационализација сукоба и међународне интервенције, економске прилике и свакодневни живот, ратни злочини, страдање цивилног становништва, разарање културног наслеђа, НАТО агресија на СРЈ, последице ратова, политичке промене 2000. године, Република Србија као самостална држава, питање статуса Косова и Метохије, односи у региону, српски народ у дијаспори и региону, процес придруживања Европској унији, култура и спор		– Организује и усмерава рад група. – Спроводи утврђивање градива по групама и бележи резултате групног рада.	различитих врста дидактичког материјала: карикатура, илустрација, табела, ППТ, или видео материјала. Посета локалном музеју и културно-историјским споменицима, историјском архиву . Упућивање ученика на коришћење додатне литературе, интернета, енциклопедија, ради израде паноа, кратких записа, кратких излагања Коришћење е-уџбеника. Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације	предавања
--	------------------------------	--	--	---	--	-----------

Назив наставног предмета: **ГЕОГРАФИЈА**

Разред: **ОСМИ**

Недељни /Годишњи фонд часова: 2 / 68

Циљ: Циљ учења Географије је да ученик појмовно и структурно овлада природно-географским, демографским, насеобинским, политичко-географским, економско-географским, интеграционим и глобалним појавама и процесима у Србији и свету уз неговање вредности мултикултуралности и патриотизма

Корелација са другим предметима: историја, музичка култура, српски језик, биологија, хемија, ликовна култура, техника и технологија, информатика и рачунарство

Област/Тема	Исходи По завршеној теми-области ученик ће бити у стању да :	Садржај програма	Активности ученика	Активности наставника	Начин и поступци остваривања програма	Евалуација
ГЕОГРАФСКИ ПОЛОЖАЈ, ГРАНИЦЕ И ВЕЛИЧИНА ТЕРИТОРИЈЕ СРБИЈЕ	– одреди географски положај Србије и доведе га у везу са историјско-географским развојем; – анализира карактеристике граница и пограничних крајева Србије;	Југоисточна Европа, интеграциони и дезинтеграциони процеси. Географски положај Србије. Историјско-географски развој Србије. Символи Србије. Границе и проблеми пограничних крајева	Слушају, постављају питања, разговарају, посматрају, решавају, закључују, записују	Дели тестове, одговара на питања, анализира, истиче, чита, диктира, дели задатке, даје упутства, објашњава, похваљује	Монолошки, дијалошки, демонстративни, рад на тексту, писмени радови	Усмена провера, активност на часу, израда домаћих задатака, познавање географске карте
ФИЗИЧКО-ГЕОГРАФСКИ ОДЛИКЕ СРБИЈЕ	описује узроке и последице геотектонских процеса на територији Србије; – класификује облике рељефа на територији Србије и именује репрезентативне; – анализира утицај климатских фактора и климатских елемената на климу Србије; – класификује и описује својства водних објеката користећи карту Србије; – наводи начине коришћења вода Србије; – препознаје ефекте утицаја физичко-географских процеса на човека и адекватно реагује у случају природних непогода – доводи у везу распрострањеност биљних и жи-	Геотектонски процеси на територији Србије. Сеизмизам Србије. Тектонски облици рељефа. Падински процеси и рељеф настао деловањем воде. Рељеф настао деловањем леда, ветра и човека. Утицаји ерозивних и акумулативних процеса на човека. Климатски фактори и елементи. Климатске области у Србији. Подземне воде Србије. Реке Србије. Језера Србије. Заштита вода и заштита од вода. Земљишта Србије. Распрострањеност биљног и животињског света	Слушају, питају, дају одговоре на питања, читају, разговарају, описују, закључују, проналазе, размишљају, повезују, закључују	Објашњава, даје задатке, дели тестове, истиче, објашњава, записује, повезује, поставља питања, наводи, дефинише, мотивише, подсећа, оцењује, образлаже	Монолошки, дијалошки, демонстративни, рад на тексту, писмени радови	усмена провера, активност на часу, допринос групном раду, израда домаћих задатака, кратки тестови, контролне вежбе, познавање географске карте, радови ученика

	вотињских врста и физичко-географске карактеристике простора;					
ДРУШТВЕНО - ГЕОГРАФСКЕ ОДЛИКЕ СРБИЈЕ	објашњава популациону динамику становништва Србије: кретање броја становника, природни прираштај и миграције; – изводи закључке о утицају популационе динамике на структуру становништва у нашој земљи; – изводи закључке о важности предузимања мера популационе политике; – израђује и анализира графичке приказе структуре становништва; – објашњава утицај природних и друштвених фактора на настанак, развој и трансформацију насеља у нашој земљи; – уз помоћ карте Србије и других извора информација анализира утицај припадних и друштвених фактора на развој и размештај привредних делатности у нашој земљи; – доводи у везу размештај привредних делатности са квалитетом животне средине у нашој земљи; – препознаје ефекте производњих и коришћењем различитих извора енергије на квалитет животне средине;	Кретање броја становника и њихов просторни размештај. Природно кретање. Миграциони процеси. Структуре становништва. Демографски проблеми и популациона политика. Прва насеља у Србији. Село и рурални процеси. Градови. Урбанизација и проблеми урбаног развоја. Београд. Природни ресурси и привредни развој. Друштвени услови привредног развоја и промене у структури привреде. Пољопривреда и географски простор. Индустрија и географски простор. Саобраћај и географски простор. Туризам и трговина. Делатности кварталног сектора	Слушају, питају, дају одговоре на питања, читају, разговарају, описују, закључују, проналазе, размишљају, повезују, закључују	Објашњава, даје задатке, дели тестове, истиче, објашњава, записује, повезује, поставља питања, наводи, дефинише, мотивише, подсећа, оцењује, образлаже	Монолошки, дијалошки, демонстративни, рад на тексту, писмени радови	усмена провера, активност на часу, допринос групном раду, израда домаћих задатака, кратки тестови, контролне вежбе, познавање географске карте, радови ученика
ПРИРОДНА И КУЛТУРНА БАШТИНА СРБИЈЕ	описује репрезентативне објекте природне и културне баштине и означава их на карти; – процењује важност очувања природне и културне баштине Србије;	Природна баштина Србије. Културна баштина Србије. Светска баштина под заштитом Унескоа у Србији	Слушају, питају, дају одговоре на питања, читају, разговарају, описују, закључују, проналазе, размишљају, повезују, закључују	Објашњава, даје задатке, дели тестове, истиче, објашњава, записује, повезује, поставља питања, наводи,	Монолошки, дијалошки, демонстративни, рад на тексту, писмени радови	усмена провера, активност на часу, допринос групном раду, израда домаћих задатака, кратки тестови, контролне вежбе, познавање

				дефинише, мотивише, подсећа, оцењује, образлаже		географске карте, радови ученика
ГЕОГРАФИЈА ЗАВИЧАЈА	учествује у предлагању и реализацији истраживачког пројекта у локалној средини; – анализира те- матске карте и статисти- чке податке и графички их приказује;	Појам и географски положај завичаја. Природне карактеристике. Друштвене карактеристике.	Слушају, питају, дају одговоре на питања, читају, разговарају, описују, закључују, проналазе, размишљају, повезују, закључују	Објашњава, даје задатке, дели тестове, истиче, објашњава, записује, повезује, поставља питања, наводи, дефинише, мотивише, подсећа, оцењује, образлаже	Монолошки, дијалошки, демонстратив- ни, рад на тексту, писмени радови	усмена провера, активност на часу, допринос групном раду, израда домаћих задатака, кратки тестови, контролне вежбе, познавање географске карте, радови ученика
СРБИ У РЕГИОНУ И ДИЈАСПОРИ	објашњава утицај истори- јских и савремених миграција на размештај Срба у свету	Срби у Црној Гори. Срби у БиХ – Република Српска. Срби у Хрватској. Срби у осталим суседним држа- вама. Срби у дијаспори.	Слушају, питају, дају одговоре на питања, читају, разговарају, описују, закључују, проналазе, размишљају, повезују, закључују	Објашњава, даје задатке, дели тестове, истиче, објашњава, записује, повезује, поставља питања, наводи, дефинише, мотивише, подсећа, оцењује, образлаже	Монолошки, дијалошки, демонстратив- ни, рад на тексту, писмени радови	усмена провера, активност на часу, допринос групном раду, израда домаћих задатака, кратки тестови, контролне вежбе, познавање географске карте, радови ученика

Назив предмета : ФИЗИКА

Циљ учења Физике јесте упознавање ученика са природним појавама и основним законима природе, стицање основе научне писмености, оспособљавање за уочавање и распознавање физичких појава и активно стицање знања о физичким феноменима кроз истраживање, усвајање основа научног метода и усмеравање према примени физичких закона у свакодневном животу и раду.

Разред осми

Годишњи фонд часова: 68 часова

Област/Тема	Исходи По завршеној теми- области ученик ће бити у стању да :	Садржај програма	Активности ученика	Активности наставника	Начин и поступци остваривања програма	Евалуација
ОСЦИЛАТОРНО И ТАЛАСНО КРЕТАЊЕ	– повезује физичке величине које описују осцилације и таласе; – описује карактеристике звука, ултразвука и инфразвука и наводи примере примене ултразвука; – демонстрира и објасни: осциловање куглице клатна и тела обешеног о опругу, осциловање жица и ваздушних стубова; – решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке	Осцилаторно кретање (осциловање тела обешеног о опругу, осциловање куглице клатна). Појмови и величине којима се описује осциловање тела (амплитуда, период, фреквенција). Закон о одржању механичке енергије при осциловању тела. Механички таласи. Основни параметри којима се описује таласно кретање (таласна дужина, фреквенција, брзина). Звук. Карактеристике звука и звучна резонанција. Демонстрациони огледи. Осциловање куглице клатна и тела обешеног о опругу (у ваздуху и у течности). Осциловање жица и ваздушних стубова (ксилофон, различите затегнуте жице, једнаке стаклене флаше са различитим нивоима воде). Одакле долази звук (гумено	Посматрају кретање разних тела,самостално закључују и наводе примере, учествују у анализи рачунских задатака и дискутују решење задатака	Наводи примере.Наводи ученике да самостално изводе закључке.Поставља питања и подпитања,демонстрира,сугерише, детаљно објашњава,упућује у истраживачки рад,кординира рад у одељењу,развија партнерски однос кроз групни рад.	индивидуални -рад у пару -фронтални -дијалогска метода - илустративно - демонстративна метода -графичка метода -решавање рачунских задатака	Посматрање, усмено испитивање, писмене вежбе, вршњачко оцењивање

		црево са два левка, канап и две пластичне чаше...). Таласи (таласна машина или када). Демонстрација звучне резонанције променом висине ваздушног стуба (дужа стаклена цев са водом) Лабораторијска вежба 1. Мерење периода осциловања клатна или периода осциловања тега на опрузи 2. Одређивање убрзања Земљине теже помоћу математичког клатна				
СВЕТЛОСНЕ ПОЈАВЕ	– анализира примере одбијања и преламања светлости, тоталне рефлексије (огледала, сочива) и користи лупу и микроскоп; – демонстрира и објасни: појаву сенке, функционисање ока и корекцију вида; – примењује превентивне мере заштите од буке и од прекомерног излагања Сунчевом зрачењу; – решава квалитативне, квантитативне и	Карактеристике светлости. Праволинијско простирање светлости (сенка и полусенка, помрачење Сунца и Месеца). Закон одбијања светлости. Равна и сферна огледала и конструкција ликова предмета. Брзина светлости у различитим срединама. Индекс преламања и закон преламања светлости. Тотална рефлексија. Преламање светлости кроз призму и сочива. Одређивање положаја ликова код сочива. Оптички инструменти. Лупа и микроскоп. Демонстрациони огледи. Сенке. Хартлијева плоча за илустровање закона о одбијању и преламању	Пажљиво посматрају различита деловања које наставник показује отворено и радознано постављају питања, схвата повезаност физичких појава и истражује сам још нека деловања у природи	Подстиче ученике у коришћењу додатне литературе. Извод и идемонстрира огледе. Врши додатна објашњења, сугерише у повезивању теоретских и практичних знања.	фронтални -рад у пару - индивидуални -дијалогска метода -текстуална метода -практични рад - демонстративна метода	Посматрање, усмено испитивање, контролне вежбе, вршњачко оцењивање

	графичке задатке	светлости. Преламање светлости (штапић делимично уроњен у чашу с водом, новчић у чаши са водом и испод ње). Преламање беле светлости при пролазу кроз призму. Преламање светлости кроз сочиво, око и корекција вида (оптичка клупа, геометријска оптика на магнетној табли, стаклена флаша са водом као сочиво). Лупа и микроскоп. Лабораторијске вежбе 1. Провера закона одбијања светлости коришћењем равног огледала. 2. Одређивање жижне даљине сабирног сочива				
ЕЛЕКТРИЧНО ПОЉЕ	- демонстрира узајамно деловање наелектрисаних тела и објасни од чега оно зависи; – прикаже и опише електрично поље, израчуна силу којом поље делује на наелектрисање и повеже електрични напон и јачину електричног поља; – решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке	Наелектрисавање тела. Елементарна количина наелектрисања. Закон о одржању количине наелектрисања. Узајмно деловање наелектрисаних тела. Кулонов закон. Електрично поље (линије сила, хомогено и нехомогено поље). Рад силе електричног поља. Напон. Веза напона и јачине хомогеног електричног поља. Електричне појаве у атмосфери. Демонстрациони огледи. Наелектрисавање чврстих изолатора и	Посматра,пита,записује, наводи примере, решава просте задатке и примењује стечењо знање за решавање проблема	Наводи примере .Навони примену и значај у физици и у свакодневном животу и техници,кордини ра,усмерава,објашњава.	рад у групи -рад у пару - индивидуални -фронтални -дијалогска метода - илустративно - демонстративна метода -решавање рачунских	

		проводника. Электрофор, электрично клатно и электроскоп. Линије сила електричног поља (перјанице, гриз у рициновом уљу и јаком електричном пољу). Фарадејев кавез. Антистатичке подлоге. Инфлуентна машина. Мехури сапунице у електричном пољу. Модел громобрана			задатака	
ЕЛЕКТРИЧНА СТРУЈА	– објасни провођење струје кроз метале, течности и гасове и упореди отпорности металних проводника на основу њихових карактеристика; – наводи и користи различите изворе електричне струје (EMS) и зна да их разврста ради рециклаже; – познаје основне елементе електричног кола и уме да их повеже, изабере одговарајући опсег мерног инструмента и мери јачину струје и напон, одређује вредност отпорности редно и	Електрична струја (једносмерна, наизменична). Услови за настајање електричне струје и извори струје (EMS). Мерење електричне струје и напона. Електрична отпорност проводника. Проводници и изолатори. Омов закон за део струјног кола. Рад и снага електричне струје. Џул-Ленцов закон. Омов закон за цело струјно коло. Везивање отпорника. Електрична струја у течностима и гасовима. Мере заштите од електричне струје (жива бића, објекти и електрични уређаји). Демонстрациони огледи. Демонстрациони амперметар у струјном колу. Регулисање електричне струје у колу реостатом и потенциометром.	Посматра,пита,записује, наводи примере, решава просте задатке и примењује стечењо знање за решавање проблема	Излаже нов садржај и буди радозналост код ученика.Подстиче ученике на истраживачки рад и самостално закључивање.наводи примену у техници,упућеје ученика да стечена знања из других предмета као и из физике искористи при усвајању нових	рад у групи -рад у пару - индивидуални -фронтални -дијалогска метода - илустративно - демонстративна метода -решавање рачунских задатака	Посматрање, усмено испитивање, контролне вежбе, вршњачко оцењивање

	паралелно везаних отпорника и резултате прикаже табеларно и графички; – описује ефекте који се испољавају при протицању електричне струје; – препозна основна својства наизменичне струје, израчуна потрошњу електричне енергије у домаћинству и да се придржава основних правила безбедности при коришћењу електричних уређаја у свакодневном животу; – решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке	Графитна мина (оловке) као потенциометар. Мерење електричне отпорности омметром. Загревање проводника при протицању електричне струје. Протицање електричне струје у воденом раствору кухињске соли. Лимун као батерија. Пажњење у Гајслеровим цевима помоћу Теслиног трансформатора. Лабораторијске вежбе 1. Зависност електричне струје од напона на отпорнику (таблични и графички приказ зависности). 2. Одређивање електричне отпорности отпорника у колу помоћу амперметра и волтметра. 3. Мерење електричне струје и напона у колу са серијски и паралелно повезаним отпорницима и одређивање еквивалентне отпорности				
МАГНЕТНО ПОЉЕ	-описује узајамно деловање два паралелна проводника са струјом, деловање магнетног поља на струјни проводник и принцип рада електромагнета и	Магнетно поље сталних магнета. Магнетно поље Земље. Магнетно поље електричне струје. Дејство магнетног поља на струјни проводник. Допринос Николе Тесле и Михајла Пупина развоју науке о електромагнетним	Посматра,пита,записује, наводи примере, решава просте задатке и примењује стечење знање за решавање проблема	Излаже нов садржај и буди радозналост код ученика.Подстиче ученике на самостално закључивање.наводи примену у техници,упућује ученика да	рад у групи -рад у пару - индивидуални -фронтални -дијалогска	Посматрање, усмено испитивање, вршњачко оцењивање

	електромотора; – објасни принцип рада компаса и природу Земљиног магнетног поља; – користи компас и апликације за паметне телефона за оријентацију у природи;	појавама и њиховој примени. Демонстрациони огледи. Линије сила магнетног поља потковичастог магнета и магнетне шипке. Магнетна игла и школски компас. Ерстедов оглед. Електромагнет. Узајамно деловање два паралелна проводника кроз које протиче струја		стечена знања из других предмета као и из физике искористи при усвајању нових	метода - илустративно - демонстративна метода -решавање рачунских задатака	
ЕЛЕМЕНТИ АТОМСКЕ И НУКЛЕАРНЕ ФИЗИКЕ	– објасни структуру атомског језгра и нуклеарне силе; – опише радиоактивност, врсте зрачења, радиоактивне изотопе, познаје њихово дејство, примену и мере заштите; – разликује фисију и фузију и наводи могућности њихове примене.	Структура атома (језгро, електронски омотач). Нуклеарне силе. Природна радиоактивност. Радиоактивно зрачење (алфа, бета и гама зраци) и њихово дејство на биљни и животињски свет. Заштита од радиоактивног зрачења. Вештачка радиоактивност. Фисија и фузија. Примена нуклеарне енергије и радиоактивног зрачења. Демонстрациони оглед. Детекција присуства радиоактивног зрачења. (школски ГајгерМилеров бројач)	Посматра,пита,записује, наводи примере, примењује стечење знање за решавање проблема	Излаже нов садржај и буди радозналост код ученика.Подстиче ученике на истраживачки рад и самостално закључивање.наводи примену у техници,упућеје ученика да стечена знања из других предмета као и из физике искористи при усвајању нових	рад у групи -рад у пару - индивидуални -фронтални -дијалогска метода - илустративно - демонстративна метода -решавање рачунских задатака	Посматрање, усмено испитивање, вршњачко оцењивање
ФИЗИКА И САВРЕМЕНИ СВЕТ		Значај физике за развој других природних наука Допринос физике развоју савремене медицине (ултразвук, ЕКГ, скенер, магнетна резонанција, Гама нож...) Физика и савремене технологије	Посматра,пита,записује, наводи примере, примењује стечење знање	Излаже нов садржај и буди радозналост код ученика.Подстиче ученике на истраживачки рад и самостално закључивање.нав	рад у групи -рад у пару - индивидуални -фронтални	Посматрање, усмено испитивање, вршњачко оцењивање

		(интернет, мобилна телефонија, даљинско управљање, нанофизика....)	за решавање проблема	оди примену у техници, медицини и дрегим областима	-дијалогска метода - илустративно - демонстративна метода	
--	--	--	----------------------	--	---	--

Назив наставног предмета: Математика

Разред: Осми

Недељни /Годишњи фонд часова: / 136.часова

Циљ: Циљ учења Математике је да ученик, овладавајући математичким концептима, знањима и вештинама, развије основе апстрактног и критичког мишљења, позитивне ставове према математици, способност комуникације математичким језиком и писмом и примени стечена знања и вештине у даљем школовању и решавању проблема из свакодневног живота, као и да формира основ за даљи развој математичких појмова.

Корелација са другим предметима: Физика, хемија, информатика, српски језик и књижевност,ликовна култура и техника и технологија.

Област/Тема	Исходи По завршеној теми-области ученик ће бити у стању да :	Садржај програма	Активности ученика	Активности наставника	Начин и поступци остваривања програма	Евалуација
СЛИЧНОСТ	примени Талесову	Пропорционалне величине.	Решава проблеме и задатке,	организује наставни процес (усклађује циљеве и задатке,	индивидуалн	Бележење присуства ученика на

	теорему у геометријским задацима и реалном контексту; – примени сличност троуглова у геометријским задацима и реалном контексту;	Талесова теорема. Сличност троуглова. Примене сличности.	примењује знање на текстуалним задацима, посматра, уочава везу са предходно усвојеним градивом, анализира, комбинује, упоређује, процењује, мери. Ученик се припрема за час и учи пређено градиво. Повезује градиво и уочава разлике и сличности. Усмено одговара и ради задатке уз консултацију са наставником о свим потешкоћама.	планира садржаје, средства, методе рада и друго што ће увести у наставни процес у одређеном сегменту времена) ▪ реализује наставни процес у свим његовим сегментима (ствара прилике за учење, презентира садржаје, води циљани разговор, омогућује примену стечених вештина, даје повратне информације...) ▪ партнер у педагошкој комуникацији (одговара на питања ученика, поставља питања, помаже ученику да организује своја размишљања и да прецизира своје исказе...) ▪ партнер у афективној комуникацији са децом (помаже им да упознају и прихвате своје и емоције других, разговара са децом кад им је потребна помоћ, сарађује са родитељима, психологом и другим релевантним особама када је то у интересу детата...) ▪ мотивише ученике и подржава и развија њихова интересовања ▪ прати напредовање сваког ученика и оцењује њихово	и -рад у пару -фронтални -дијалогска метода - илустративно демонстративна метода -графичка метода -решавање Рачунских задатака	часовима, домаћи задаци, усмено испитивање, тестирање (писмено испитивање), контролни задаци, ученички радови и продукти ученичких активности, разговор са ученицима, посматрање и стално праћење активности ученика
ТАЧКА, ПРАВА И РАВАН	анализира односе тачака, правих и равни у простору и запише те односе математичким писмом; – представља цртежом односе геометријских објеката у равни и простору и користи их приликом решавања задатака; – уочи правоугли троугао у простору и примени Питагорину теорему у геометријским задацима и реалном контексту;	Однос тачке и праве, тачке и равни. Односи правих; мимоилазне праве. Односи праве и равни, нормала на раван, растојање тачке од равни. Односи две равни. Ортогонална пројекција на раван (тачке, дужи и праве). Угао између праве и равни. Полиедар.	Решава проблеме и задатке, примењује знање на текстуалним задацима, посматра, уочава везу са предходно усвојеним градивом, анализира, комбинује, упоређује, процењује, мери. Ученик се припрема за час и учи пређено градиво. Повезује градиво и уочава разлике и сличности. Усмено одговара и ради задатке уз консултацију са наставником о свим потешкоћама.	организује наставни процес (усклађује циљеве и задатке, планира садржаје, средства, методе рада и друго што ће увести у наставни процес у одређеном сегменту времена) ▪ реализује наставни процес у свим његовим сегментима (ствара прилике за учење, презентира садржаје, води циљани разговор, омогућује примену стечених вештина, даје повратне информације...) ▪ партнер у педагошкој комуникацији (одговара на питања ученика, поставља питања, помаже ученику да организује своја размишљања и да прецизира своје исказе...) ▪ партнер у афективној комуникацији са децом (помаже им да упознају и прихвате своје и емоције других, разговара са децом кад им је потребна помоћ, сарађује са родитељима, психологом и другим релевантним особама када је то у интересу детата...) ▪ мотивише ученике и подржава и развија њихова интересовања ▪ прати	индивидуални и -рад у пару -фронтални -дијалогска метода - илустративно демонстративна метода -графичка метода -решавање Рачунских задатака	Бележење присуства ученика на часовима, домаћи задаци, усмено испитивање, тестирање (писмено испитивање), контролни задаци, ученички радови и продукти ученичких активности, разговор са ученицима, посматрање и стално праћење активности ученика

				напредовање сваког ученика и оцењује њихово		
ЛИНЕАРНЕ ЈЕДНАЧИНЕ И НЕЈЕДНАЧИНЕ С ЈЕДНОМ НЕПОЗНАТОМ	реши линеарну једначину и неједначину – реши реалне проблеме користећи линеарну једначину или неједначину.	Линеарна једначина. Решавање линеарних једначина с једном непознатом. Линеарна неједначина. Решавање линеарних неједначина с једном непознатом. Примена у реалним ситуацијама.	Решава проблеме и задатке, примењује знање на текстуалним задацима, посматра, уочава везу са предходно усвојеним градивом, анализира, комбинује, упоређује, процењује, мери. Ученик се припрема за час и учи пређено градиво. Повезује градиво и уочава разлике и сличности. Усмено одговара и ради задатке уз консултацију са наставником о свим потешкоћама.	организује наставни процес (усклађује циљеве и задатке, планира садржаје, средства, методе рада и друго што ће увести у наставни процес у одређеном сегменту времена) ■ реализује наставни процес у свим његовим сегментима (ствара прилике за учење, презентира садржаје, води циљани разговор, омогућује примену стечених вештина, даје повратне информације...) ■ партнер у педагошкој комуникацији (одговара на питања ученика, поставља питања, помаже ученику да организује своја размишљања и да прецизира своје исказе...) ■ партнер у афективној комуникацији са децом (помаже им да упознају и прихвате своје и емоције других, разговара са децом кад им је потребна помоћ, сарађује са родитељима, психологом и другим релевантним особама када је то у интересу детата...) ■ мотивише ученике и подржава и развија њихова интересовања ■ прати напредовање сваког ученика и оцењује њихово	индивидуалн и -рад у пару -фронтални -дијалошка метода - илустративно демонстратив на метода -графичка метода -решавање Рачунских задатака	Бележење присуства ученика на часовима, домаћи задаци, усмено испитивање, тестирање (писмено испитивање), контролни задаци, ученички радови и продукти ученичких активности, разговор са ученицима, посматрање и стално праћење активности ученика
ПРИЗМА	израчуна површину и запремину праве призме и четворостране призме (основа правоугаоник), правилне тростране и шестостране призме.	Призма: појам, врсте, елементи. Мрежа праве призме. Површина праве призме. Запремина праве призме.	Решава проблеме и задатке, примењује знање на текстуалним задацима, посматра, уочава везу са предходно усвојеним градивом, анализира, комбинује, упоређује, процењује, мери. Ученик се припрема за час и учи пређено градиво. Повезује градиво и уочава разлике и сличности. Усмено одговара и ради задатке уз консултацију са наставником о свим	организује наставни процес (усклађује циљеве и задатке, планира садржаје, средства, методе рада и друго што ће увести у наставни процес у одређеном сегменту времена) ■ реализује наставни процес у свим његовим сегментима (ствара прилике за учење, презентира садржаје, води циљани разговор, омогућује примену стечених вештина, даје повратне информације...) ■ партнер у педагошкој комуникацији (одговара на питања ученика, поставља питања, помаже ученику да организује своја размишљања и да прецизира своје исказе...) ■ партнер у афективној комуникацији са децом (помаже им да упознају и	индивидуалн и -рад у пару -фронтални -дијалошка метода - илустративно демонстратив на метода -графичка метода -решавање Рачунских задатака	Бележење присуства ученика на часовима, домаћи задаци, усмено испитивање, тестирање (писмено испитивање), контролни задаци, ученички радови и продукти ученичких активности, разговор са ученицима, посматрање и стално праћење активности ученика

			потешкоћама.	прихвате своје и емоције других, разговара са децом кад им је потребна помоћ, сарађује са родитељима, психологом и другим релевантним особама када је то у интересу детата...) ▪ мотивише ученике и подржава и развија њихова интересовања ▪ прати напредовање сваког ученика и оцењује њихово		
ПИРАМИДА	израчуна површину и запремину праве четворостране пирамиде (основа правоугаоник), правилне тростране и шестостране пирамиде.	Пирамида; појам, врсте, елементи. Мрежа пирамиде. Површина пирамиде. Запремина пирамиде.	Решава проблеме и задатке, примењује знање на текстуалним задацима, посматра, уочава везу са предходно усвојеним градивом, анализира, комбинује, упоређује, процењује, мери. Ученик се припрема за час и учи пређено градиво. Повезује градиво и уочава разлике и сличности. Усмено одговара и ради задатке уз консултацију са наставником о свим потешкоћама.	организује наставни процес (усклађује циљеве и задатке, планира садржаје, средства, методе рада и друго што ће увести у наставни процес у одређеном сегменту времена) ▪ реализује наставни процес у свим његовим сегментима (ствара прилике за учење, презентира садржаје, води циљани разговор, омогућује примену стечених вештина, даје повратне информације...) ▪ партнер у педагошкој комуникацији (одговара на питања ученика, поставља питања, помаже ученику да организује своја размишљања и да прецизира своје исказе...) ▪ партнер у афективној комуникацији са децом (помаже им да упознају и прихвате своје и емоције других, разговара са децом кад им је потребна помоћ, сарађује са родитељима, психологом и другим релевантним особама када је то у интересу детата...) ▪ мотивише ученике и подржава и развија њихова интересовања ▪ прати напредовање сваког ученика и оцењује њихово	индивидуалн и -рад у пару -фронтални -дијалошка метода - илустративно демонстратив на метода -графичка метода -решавање Рачунских задатака	Бележење присуства ученика на часовима, домаћи задаци, усмено испитивање, тестирање (писмено испитивање), контролни задаци, ученички радови и продукти ученичких активности, разговор са ученицима, посматрање и стално праћење активности ученика
ЛИНЕАРНА ФУНКЦИЈА	нацрта и анализира график линеарне функције; – учествује у избору истраживачког пројекта и начина рада	Линеарна функција ($y = kx + n$). График линеарне функције; нула и знак функције, монотоност. Имплицитни облик задавања линеарне функције. Цртање и читање графика линеарних функција.	Решава проблеме и задатке, примењује знање на текстуалним задацима, посматра, уочава везу са предходно усвојеним градивом, анализира, комбинује, упоређује, процењује, мери. Ученик се припрема за час и учи пређено градиво. Повезује	организује наставни процес (усклађује циљеве и задатке, планира садржаје, средства, методе рада и друго што ће увести у наставни процес у одређеном сегменту времена) ▪ реализује наставни процес у свим његовим сегментима (ствара прилике за учење, презентира садржаје, води циљани разговор, омогућује примену стечених вештина, даје повратне информације...) ▪ партнер у	индивидуалн и -рад у пару -фронтални -дијалошка метода - илустративно демонстратив на	Бележење присуства ученика на часовима, домаћи задаци, усмено испитивање, тестирање (писмено испитивање), контролни задаци, ученички радови и продукти ученичких активности, разговор са ученицима, посматрање и стално праћење активности

			градиво и уочава разлике и сличности. Усмено одговара и ради задатке уз консултацију са наставником о свим потешкоћама.	педагошкој комуникацији (одговара на питања ученика, поставља питања, помаже ученику да организује своја размишљања и да прецизира своје исказе...) ▪ партнер у афективној комуникацији са децом (помаже им да упознају и прихвате своје и емоције других, разговара са децом кад им је потребна помоћ, сарађује са родитељима, психологом и другим релевантним особама када је то у интересу детата...) ▪ мотивише ученике и подржава и развија њихова интересовања ▪ прати напредовање сваког ученика и оцењује њихово	метода -графичка метода -решавање Рачунских задатака	ученика
СИСТЕМИ ЛИНЕАРНИХ ЈЕДНАЧИНА С ДВЕ НЕПОЗНАТЕ	реши систем линеарних једначина са две непознате; – реши реалне проблеме користећи систем линеарних једначина са две непознате	Појам линеарне једначине с две непознате. Појам система од две линеарне једначине с две непознате. Решавање система методом замене и методом супротних коефицијената; графичка интерпретација система. Примена у реалним ситуацијама.	Решава проблеме и задатке, примењује знање на текстуалним задацима, посматра, уочава везу са предходно усвојеним градивом, анализира, комбинује, упоређује, процењује, мери. Ученик се припрема за час и учи пређено градиво. Повезује градиво и уочава разлике и сличности. Усмено одговара и ради задатке уз консултацију са наставником о свим потешкоћама.	организује наставни процес (усклађује циљеве и задатке, планира садржаје, средства, методе рада и друго што ће увести у наставни процес у одређеном сегменту времена) ▪ реализује наставни процес у свим његовим сегментима (ствара прилике за учење, презентира садржаје, води циљани разговор, омогућује примену стечених вештина, даје повратне информације...) ▪ партнер у педагошкој комуникацији (одговара на питања ученика, поставља питања, помаже ученику да организује своја размишљања и да прецизира своје исказе...) ▪ партнер у афективној комуникацији са децом (помаже им да упознају и прихвате своје и емоције других, разговара са децом кад им је потребна помоћ, сарађује са родитељима, психологом и другим релевантним особама када је то у интересу детата...) ▪ мотивише ученике и подржава и развија њихова интересовања ▪ прати напредовање сваког ученика и оцењује њихово	индивидуалн и -рад у пару -фронтални -дијалошка метода - илустративно демонстратив на метода -графичка метода -решавање Рачунских задатака	Бележење присуства ученика на часовима, домаћи задаци, усмено испитивање, тестирање (писмено испитивање), контролни задаци, ученички радови и продукти ученичких активности, разговор са ученицима, посматрање и стално праћење активности ученика
ВАЉАК, КУПА И ЛОПТА	израчуна површину и запремину ваљка, купе и лопте;	Ваљак и његови елементи. Мрежа ваљка. Површина и запремина правог ваљка.	Решава проблеме и задатке, примењује знање на текстуалним задацима, посматра, уочава везу са	организује наставни процес (усклађује циљеве и задатке, планира садржаје, средства, методе рада и друго што ће увести у наставни процес у	индивидуалн и -рад у пару -фронтални	Бележење присуства ученика на часовима, домаћи задаци, усмено испитивање, тестирање (писмено

	– примени обрасце за површину и запремину тела у реалним ситуацијама.	Купа и њени елементи. Мрежа купе. Површина и запремина праве купе. Појам лопте и сфере. Пресеци лопте (сфере) и равни. Површина и запремина лопте.	предходно усвојеним градивом, анализира, комбинује, упоређује, процењује, мери. Ученик се припрема за час и учи пређено градиво. Повезује градиво и уочава разлике и сличности. Усмено одговара и ради задатке уз консултацију са наставником о свим потешкоћама.	одређеном сегменту времена) ■ реализује наставни процес у свим његовим сегментима (ствара прилике за учење, презентира садржаје, води циљани разговор, омогућује примену стечених вештина, даје повратне информације...) ■ партнер у педагошкој комуникацији (одговара на питања ученика, поставља питања, помаже ученику да организује своја размишљања и да прецизира своје исказе...) ■ партнер у афективној комуникацији са децом (помаже им да упознају и прихвате своје и емоције других, разговара са децом кад им је потребна помоћ, сарађује са родитељима, психологом и другим релевантним особама када је то у интересу детата...) ■ мотивише ученике и подржава и развија њихова интересовања ■ прати напредовање сваког ученика и оцењује њихово	-дијалогска метода - илустративно демонстративно на метода -графичка метода -решавање Рачунских задатака	испитивање), контролни задаци, ученички радови и продукти ученичких активности, разговор са ученицима, посматрање и стално праћење активности ученика
--	---	--	---	---	---	---

Назив наставног предмета: Биологија

Разред: Осми

Недељни /Годишњи фонд часова: 2/68

Циљ: Циљ учења биологије је да ученик, изучавањем биолошких процеса и живих бића у интеракцији са животном средином, развије одговоран однос према себи и природи и разумевање значаја биолошке разноврсности и потребе за одрживим развојем.

Корелација са другим предметима: Математика, Физичко и здравствено васпитање, Информатика и рачунарство, Техника и технологија, Ликовна култура, Српски језик и књижевност.

Област/Тема	Исходи По завршеној теми- области ученик ће бити у стању да :	Садржај програма	Активности ученика	Активности наставника	Начин и поступци остваривања програма	Евалуација
Јединство грађе и функције као основа живота	– повеже грађу ћелијских органела са њиховом улогом у метаболизму ћелије; – повеже однос површине и запремине ћелије и тела са начином обављања основних животних функција; – идентификује регулаторне механизме у одржавању хомеостазе; – илуструје примерима везу између физиолошких одговора живих	Улога и значај појединих ћелијских органела у метаболизму ћелије: једро, ендоплазмични ретикулум, рибозоми, хлоропласти, центриоле, лизозоми. Матичне ћелије – ћелије програмиране за различите функције. Принцип економичности грађе и функције живих бића Улога и значај ензима. Ендокрини систем и хуморална регулација. Регулаторна улога хормона биљака и животиња. Надражљивост, проводљивост, контрактилност. Чулно-нервни систем животиња. Рефлексни лук. Поремећаји функције	▪ посматра – уочава видне карактеристике света у окружењу ▪ описује ▪ процењује ▪ групише – уочава сличности и различитости ради класификовања ▪ прати ▪ бележи ▪ практикује – у настави, свакодневном животу, игри и раду ▪ експериментише ▪ истражује ▪ сакупља – прави колекције, збирке, албуме... ▪ ствара – креативна продукција ▪ учествује у активностима у оквиру мини пројекта –	организује наставни процес (усклађује циљеве и задатке, планира садржаје, средства, методе рада) ▪ реализује наставни процес у свим његовим сегментима (ствара прилике за учење, презентује садржаје, води циљани разговор, омогућује примену стечених вештина, даје повратне информације...) ▪ партнер у	Коришћење различитих метода, техника и облика рада; различитих наставних средстава; међуђредмет на корелација, хоризонталан а и вертикална; развијање позитивног односа ученика према учењу.	Објективни тестови са допуњавањем кратких одговора, задаци са означавањем, задаци вишеструког избора, спаривање појмова. Дискусија на часу, мапе појмова. Лабораторијске вежбе, проблемски задаци, симулације. Дебате, истраживачк

	бића и промена у спољашњој средини;	ендокриног система, нервног система и чула. Неуротрансмитери, нервни импулси, драж, надражај Хомеостаза – принцип повратне спреге. Фотосинтеза. Ћелијско дисање. Транспирација. Температурна регулација	осмишљава, реализује и презентује...	педагошкој комуникацији (одговара на питања ученика, поставља питања, помаже ученику да организује своја размишљања и да прецизира своје исказе...) ▪партнер у афективној комуникацији са децом ▪мотивише ученике и подржава и развија њихова интересовања ▪прати напредовање сваког ученика и оцењује њихово постигнуће ▪учествује у регулисању социјалних односа у разреду ▪прати ефекте сопственог рада, истражује нове могућности унапређивања сопственог рада		и радови, есеји, решавање проблема. Дневници рада ученика, критички прикази, проблемски задаци. Експерименти, истраживачки и пројекти.
Човек и здравље	– одговорно се односи према свом здрављу; – изрази критички став према медијским	Резултати стандардних лабораторијских анализа крви и урина. Биолошки смисао адолесценције (родни и полни идентитет у контексту хормонске	▪посматра – уочава видне карактеристике света у окружењу ▪ описује ▪ процењује ▪ групише – уочава сличности и	организује наставни процес (усклађује циљеве и задатке, планира садржаје, средства, методе	Коришћење различитих метода, техника и облика рада; различитих наставних	Објективни тестови са допуњавањем кратких одговора, задаци са

	садржајима који се баве здравим стиловима живота; – повеже промене настале у пубертету са деловањем хормона; – идентификује поремећаје у раду органа и система органа изазваних нездравим начином живота	активности и индивидуалне генетичке варијабилности). Заштита од полно преносивих болести контрацепција. Одговорност за сопствено здравље.	различитости ради класификовања ▪ прати ▪ бележи ▪ практикује – у настави, свакодневном животу, игри и раду ▪ експериментише ▪ истражује ▪ сакупља – прави колекције, збирке, албуме... ▪ ствара – креативна продукција ▪ учествује у активностима у оквиру мини пројекта – осмишљава, реализује и презентује...	рада) ▪ реализује наставни процес у свим његовим сегментима (ствара прилике за учење, презентује садржаје, води циљани разговор, омогућује примену стечених вештина, даје повратне информације...) ▪ партнер у педагошкој комуникацији (одговара на питања ученика, поставља питања, помаже ученику да организује своја размишљања и да прецизира своје исказе...) ▪ партнер у афективној комуникацији са децом ▪ мотивише ученике и подржава и развија њихова интересовања ▪ прати напредовање сваког ученика и оцењује њихово постигнуће	средстава; међуђредмет на корелација, хоризонталан а и вертикална корелација;ра звијање позитивног односа ученика према учењу	означавањем , задаци вишеструког избора, спаривање појмова. Дискусија на часу, мапе појмова, проблемски задаци, есеји. Лабораторијске вежбе, симулације. Дебате, истраживачк и радови, решавање проблема. Дневници рада ученика, студије случаја, критички прикази, проблемски задаци. Експеримент и, истраживачк и пројекти.
--	--	--	--	---	--	---

				▪учествује у регулисању социјалних односа у разреду ▪прати ефекте сопственог рада, истражује нове могућности унапређивања сопственог рада		
Порекло и разноврсност живог света	– доведе у везу промене животних услова са еволуцијом живота на планети; – истражи давно нестале екосистеме	„Календар живота“, еволуција различитих група организама кроз геолошка доба и велика изумирања. Значај алги (цијанобактерија) и биљака за продукцију O₂ и озонског омотача, као заштита од УВ зрака, и услов за развој осталих живих бића. Строматолити. Излазак из воде на копно.	▪посматра – уочава видне карактеристике света у окружењу ▪ описује ▪ процењује ▪ групише – уочава сличности и различитости ради класификовања ▪ прати ▪ бележи ▪ практикује – у настави, свакодневном животу, игри и раду ▪ експериментише ▪ истражује ▪ сакупља – прави колекције, збирке, албуме... ▪ ствара – креативна продукција ▪ учествује у активностима у оквиру мини пројекта – осмишљава, реализује и презентује...	организује наставни процес (усклађује циљеве и задатке, планира садржаје, средства, методе рада) ▪реализује наставни процес у свим његовим сегментима (ствара прилике за учење, презентује садржаје, води циљани разговор, омогућује примену стечених вештина, даје повратне информације...) ▪партнер у педагошкој комуникацији (одговара на питања ученика, поставља питања, помаже ученику да организује своја	Коришћење различитих метода, техника и облика рада; различитих наставних средстава; међуђредмет на корелација, хоризонталан а и вертикална корелација; развијање позитивног односа ученика према учењу	Објективни тестови са допуњавање м кратких одговора, задаци са означавањем , задаци вишеструког избора, спаривање појмова. Дискусија на часу, мапе појмова, проблемски задаци. Лабораторијске вежбе, симулације. Дебате, истраживачк и радови, решавање проблема. Дневници

				размишљања и да прецизира своје исказе...) ▪партнер у афективној комуникацији са децом ▪мотивише ученике и подржава и развија њихова интересовања ▪прати напредовање сваког ученика и оцењује њихово постигнуће ▪учествује у регулисању социјалних односа у разреду ▪прати ефекте сопственог рада, истражује нове могућности унапређивања сопственог рада		рада ученика, критички прикази, проблемски задаци. Експеримент и, истраживачк и пројекти.
Наслеђивање и еволуција	– повеже промене које се догађају организму током животног циклуса са активностима гена; – повеже промене наследног материјала са настанком нових врста током природне селекције	Улуткавање и пресвлачење инсеката. Пубертет и адолесценција човека. Цветање, плодношеће и сазревање плодова биљака. Теорија еволуције. Постапак нових врста кроз еволуционе процесе. Еволуција човека.	посматра – уочава видне карактеристике света у окружењу ▪ описује ▪ процењује ▪ групише – уочава сличности и различитости ради класификовања ▪ прати ▪ бележи ▪ практикује – у настави, свакодневном животу, игри и раду ▪ експериментише	организује наставни процес (усклађује циљеве и задатке, планира садржаје, средства, методе рада) ▪реализује наставни процес у свим његовим сегментима (ствара прилике за учење, презентује	Коришћење различитих метода, техника и облика рада; различитих наставних средстава; међуђредмет на корелација, хоризонталан а и вертикална корелација;	Објективни тестови са допуњавање м кратких одговора, задаци са означавањем , задаци вишеструког избора, спаривање појмова. Дискусија на

			▪ истражује ▪ сакупља – прави колекције, збирке, албуме... ▪ ствара – креативна продукција ▪ учествује у активностима у оквиру мини пројекта – осмишљава, реализује и презентује...	садржаје, води циљани разговор, омогућује примену стечених вештина, даје повратне информације...) ▪ партнер у педагошкој комуникацији (одговара на питања ученика, поставља питања, помаже ученику да организује своја размишљања и да прецизира своје исказе...) ▪ партнер у афективној комуникацији са децом ▪ мотивише ученике и подржава и развија њихова интересовања ▪ прати напредовање сваког ученика и оцењује њихово постигнуће ▪ учествује у регулисању социјалних односа у разреду ▪ прати ефекте сопственог рада, истражује нове могућности	развијање позитивног односа ученика према учењу	часу, мапе појмова. Лабораторијске вежбе, симулације Дебате, истраживачк и радови, есеји, решавање проблема Дневници рада ученика, критички прикази, проблемски задаци. Експеримент и, истраживачк и пројекти.
--	--	--	--	--	--	---

				унапређивања сопственог рада		
Живот у екосистему	– установи узрочно-последичну везу између губитака врста у екосистему и негативних последица у преносу супстанце и енергије у мрежама исхране; – критички процени последице људских делатности у односу на расположиве ресурсе на Земљи – повеже утицај еколошких чинилаца са распоредом карактеристичних врста које насељавају простор Србије; – истражи присуство инвазивних врста у својој околини и вероватне путеве насељавања; – истражи разлоге губитка биодиверзитета на локалном подручју	Еволуција и развој екосистема. Концепт климакса. Циклуси кружења основних супстанци у природи (H₂ O, C, N) и њихова повезаност. Азотофиксација, микориза, симбиоза, симбионтски организми (лишајеви). Ограниченост ресурса (капацитет средине) и одрживи развој. Нестанак врста и фактори угрожавања (H.I.P.P.O. концепт). Типични екосистеми Србије. Ретке и угрожене врсте Србије. Интродукције и реинтродукције и инвазивне врсте. Последице глобалних промена	▪ посматра – уочава видне карактеристике света у окружењу ▪ описује ▪ процењује ▪ групише – уочава сличности и различитости ради класификовања ▪ прати ▪ бележи ▪ практикује – у настави, свакодневном животу, игри и раду ▪ експериментише ▪ истражује ▪ сакупља – прави колекције, збирке, албуме... ▪ ствара – креативна продукција ▪ учествује у активностима у оквиру мини пројекта – осмишљава, реализује и презентује...	организује наставни процес (усклађује циљеве и задатке, планира садржаје, средства, методе рада) ▪ реализује наставни процес у свим његовим сегментима (ствара прилике за учење, презентује садржаје, води циљани разговор, омогућује примену стечених вештина, даје повратне информације...) ▪ партнер у педагошкој комуникацији (одговара на питања ученика, поставља питања, помаже ученику да организује своја размишљања и да прецизира своје исказе...) ▪ партнер у афективној комуникацији са децом ▪ мотивише	Коришћење различитих метода, техника и облика рада; различитих наставних средстава; међуђредмет на корелација, хоризонталан а и вертикална корелација; развијање позитивног односа ученика према учењу	Објективни тестови са допуњавање м кратких одговора, задаци са означавањем , задаци вишеструког избора, спаривање појмова Дискусија на часу, мапе појмова. Лабораторијске вежбе, проблемски задаци, симулације Дебате, истраживачк и радови, есеји, решавање проблема. Дневници рада ученика, студије случаја, критички прикази. Експеримент

				ученике и подржава и развија њихова интересовања ▪прати напредовање сваког ученика и оцењује њихово постигнуће ▪учествује у регулисању социјалних односа у разреду ▪прати ефекте сопственог рада, истражује нове могућности унапређивања сопственог рада		и, истраживачк и пројекти.
--	--	--	--	--	--	----------------------------------

Назив наставног предмета: Хемија

Разред: 8.

Недељни /Годишњи фонд часова:/ 2 часа/ 68 часова

Циљ: Циљ учења Хемије је да ученик развије систем основних хемијских појмова и вештине за правилно руковање лабораторијским посуђем, прибором

и супстанцама, да се оспособи за примену стеченог знања и вештина за решавање проблема у свакодневном животу и наставку образовања, да

развије способности апстрактног и критичког мишљења, способности за сарадњу, тимски рад, и одговоран однос према себи, другима и животној

средини.

Корелација са другим предметима: Физика, Биологија, Географија, Математика

Област/Тема	Исходи По завршеној теми- области ученик ће бити у стању да :	Садржај програма	Активности ученика	Активности наставника	Начин и поступци остваривања програма	Евалуација
Метали, оксиди и хидроксиди	– правилно рукује лабораторијским посуђем, прибором и супстанцама, и показује одговоран однос према здрављу и животној средини; – изведе експеримент према датом упутству, табеларно и графички прикаже податке, формулише објашњења и изведе закључке; – наведе	Метали у неживом и живом свету Општа физичка и хемијска својства метала Алкални и земноалкални метали Гвожђе, бакар, алуминијум, олово и цинк, њихове легуре и практична примена. Оксиди метала и хидроксиди, својства и примена. Демонстрациони огледи: реакција Na, K, Mg и Ca са водом; реакција MgO и CaO са водом и испитивање својстава насталог раствора помоћу лакмус-хартије; испитивање електропроводљивости раствора натријум-	Решава проблеме и задатке, примењује знање на текстуалним задацима, посматра, уочава везу са претходо усвојеним градивом, анализира комбинује, упоређује, процењује, мери. Ученик се припрема за час и учи пређено градиво. Повезује градиво и уочава разлике и сличности. Усмено одговара и ради задатке уз консултацију са наставником. Разговара са наставником о свим	Наставник се припрема за час, организује и реализује наставни процес. Мотивише, подржава и развија интересовање ученика тако што даје препоруке шта да се чита, охрабрује ученике који желе да се баве истраживачким радом. Разговара са ученицима, упућује их и усмерава, објашњава. Извештава их о раду и постигнућима. Прати напредак ученика.	Наставне методе Метода усменог излагања – монолошка Метода разговора – дијалошка Метода писмених и графичких радова Метода рада са текстом Метода демонстрације Метода практичних и лабораторијских радова Наставни	бележење присуства ученика на часовима, домаћи задаци, усмено испитивање, тестирање (писмено испитивање) контролни задаци, ученички радови и продукти ученичких активности, разговор са ученицима посматрање и стално праћење активности ученика

Неметали, оксиди и киселине	заступљеност метала и неметала, неорганских и органских једињења у живој и неживој природи; – испита и опише физичка својства метала и неметала, и повеже их с њиховом практичном применом; – испита и опише хемијска својства метала и неметала, и објасни их на основу структуре атома и положаја елемената у Периодном систему; – напише формуле и именује оксиде, киселине, базе и соли; – испита, опише и објасни својства оксида, неорганских киселина, база и соли, препозна на основу формуле или назива	хидроксида. Лабораторијска вежба I: испитивање физичких својстава метала; реакција метала са киселинама. Неметали у неживој и живој природи. Општа физичка и хемијска својства неметала. Халогени елементи, сумпор, азот, фосфор и угљеник. Оксиди неметала и киселине, својства и примена. Демонстрациони огледи: добијање сумпор(IV) - оксида и испитивање његових својстава; разблаживање концентроване сумпорне киселине; добијање угљеник(IV)-оксида и испитивање његових својстава; испитивање електропроводљивости дестиловане воде и	потешкоћама Решава проблеме и задатке, примењује знање на текстуалним задацима, посматра, уочава везу са претходо усвојеним градивом, анализира комбинује, упоређује, процењује, мери. Ученик се припрема за час и учи пређено градиво. Повезује градиво и уочава разлике и сличности. Усмено одговара и ради задатке уз консултацију са наставником. Разговара са	Наставник се припрема за час, организује и реализује наставни процес. Мотивише, подржава и развија интересовање ученика тако што даје препоруке шта да се чита, охрабрује ученике који желе да се баве истраживачким радом. Разговара са ученицима, упућује их и усмерава, објашњава. Извештава их о раду и постигнућима. Прати напредак ученика.	облици рада Фронтални Групни У пару Индивидуални и Комбиновани Динамометар, тегови, Галилејев жлеб, лењир, дрвене коцке, различите подлоге Лаптоп и пројектор Наставне методе Метода усменог излагања – монолошка Метода разговора – дијалошка метода Метода писмених и графичких радова Метода рада са текстом Метода демонстрациј е Метода	бележење присуства ученика на часовима, домаћи задаци, усмено испитивање, тестирање (писмено испитивање) контролни задаци, ученички радови и продукти ученичких активности, разговор са ученицима посматрање и стално праћење активности ученика
---	---	---	--	---	---	---

Соли	представнике ових једињења у свакодневном животу и повеже њихова својства са практичном применом; – напише и тумачи једначине хемијских реакција метала и неметала; – разликује својства неорганских и органских супстанци и објашњава разлику на основу њихових структура; – препозна физичке и хемијске промене неорганских и органских супстанци у окружењу, и представи хемијске промене хемијским једначинама; – напише формуле и именује представнике класа органских једињења имајући у виду структурну	хлороводоничне киселине; доказивање базних својстава воденог раствора амонијака. Лабораторијска вежба II: испитивање физичких својстава неметала. Лабораторијска вежба III: доказивање киселости неорганских киселина помоћу лакмус-хартије. Добијање соли. Формуле соли и називи. Дисоцијација соли. Физичка и хемијска својства соли. Примена соли. Демонстрациони огледи: реакција неутрализације хлороводоничне киселине и раствора натријум-хидроксида; реакција између метала и киселине; хемијске реакције соли: између калцијум-карбоната и хлороводоничне киселине, раствора гвожђе(III)-хлорида и натријум-хидроксида, раствора сребро-нитрата и натријум-хлорида.	наставником о свим потешкоћама Решава проблеме и задатке, примењује знање на текстуалним задацима, посматра, уочава везу са претходо усвојеним градивом, анализира комбинује, упоређује, процењује, мери. Ученик се припрема за час и учи пређено градиво. Повезује градиво и уочава разлике и сличности. Усмено одговара и ради задатке уз консултацију са наставником. Разговара са наставником о свим потешкоћама	Наставник се припрема за час, организује и реализује наставни процес. Мотивише, подржава и развија интересовање ученика тако што даје препоруке шта да се чита, охрабрује ученике који желе да се баве истраживачким радом. Разговара са ученицима, упућује их и усмерава, објашњава. Извештава их о раду и постигнућима.	практичних и лабораторијских радова Наставни облици рада Фронтални Групни У пару Индивидуални и Комбиновани Динамометар, тегови, Галилејев жлеб, лењир, дрвене коцке, различите подлоге Лаптоп и пројектор Наставне методе Метода усменог излагања – монолошка Метода разговора – дијалошка метода Метода писмених и	бележење присуства ученика на часовима, домаћи задаци, усмено испитивање, тестирање (писмено испитивање) контролни задаци, ученички радови и продукти ученичких активности, разговор са ученицима посматрање и стално праћење активности ученика
------	---	--	--	---	---	---

	изомерију; – разликује органске супстанце са аспекта чиста супстанца и смеша, величина молекула, структура, порекло и то повезује са њиховом улогом и применом; – испита, опише и објасни физичка и хемијска својства представника класа органских једињења и повеже својства једињења са њиховом практичном применом;	Лабораторијска вежба IV: добијање соли и испитивање растворљивости различитих соли у води; добијање баријум-сулфата; доказивање угљеник(IV)-оксида и настајање калцијум-карбоната.		Прати напредак ученика.	графичких радова Метода рада са текстом Метода демонстрације Метода практичних и лабораторијских радова Наставни облици рада Фронтални Групни У пару Индивидуални Комбиновани Динамометар, тегови, Галилејев жлеб, лењир, дрвене коцке, различите подлоге Лаптоп и пројектор	
--	---	---	--	--------------------------------	---	--

Органска једињења и њихова општа својства	– објасни и хемијским једначинама представи хемијске промене карактеристичне за	Својства атома угљеника и многобројност органских једињења. Функционалне групе и класе органских једињења. Општа својства	Решава проблеме и задатке, примењује знање на текстуалним задацима, посматра, уочава везу са претходо усвојеним	Наставник се припрема за час, организује и реализује наставни процес. Мотивише,	Наставне методе Метода усменог излагања – монологска Метода	бележење присуства ученика на часовима, домаћи задаци, усмено испитивање,

Угљоводониц	поједине класе органских једињења; – опише физичка својства: агрегатно стање и растворљивост масти и уља, угљених хидрата, протеина и растворљивост витамина; – опише основу структуре молекула који чине масти и уља, угљене хидрате и протеине; – објасни сапонификацију триацилглицерола и хидрогенизацију незасићених триацилглицерола, наведе производе хидролизе дисахарида и полисахарида и опише услове под којима долази до денатурације протеина; – наведе заступљеност у природи и улоге	органских једињења. Демонстрациони огледи: упоређивање својстава органских и неорганских једињења; доказивање угљеника у органским супстанцама. Подела угљоводоника. Номенклатура. Изомерија. Физичка својства угљоводоника. Хемијска својства угљоводоника. Полимери. Нафта и земни гас.	градивом, анализира комбинује, упоређује, процењује, мери. Ученик се припрема за час и учи пређено градиво. Повезује градиво и уочава разлике и сличности. Усмено одговара и ради задатке уз консултацију са наставником. Разговара са наставником о свим потешкоћама Решава проблеме и задатке, примењује знање на текстуалним задацима, посматра, уочава везу са претходо усвојеним градивом, анализира комбинује, упоређује, процењује, мери. Ученик се припрема за	подржава и развија интересовање ученика тако што даје препоруке шта да се чита, охрабрује ученике који желе да се баве истраживачким радом. Разговара са ученицима, упућује их и усмерава, објашњава. Извештава их о раду и постигнућима. Прати напредак ученика. Наставник се припрема за час, организује и реализује наставни процес. Мотивише,	разговора – дијалошка метода Метода писмених и графичких радова Метода рада са текстом Метода демонстрациј е Метода практичних и лабораторијских радова Наставни облици рада Фронтални Групни У пару Индивидуалн и Комбиновани Динамометар, тегови, Галилејев жлеб, лењир, дрвене коцке, различите подлоге Лаптоп и пројектор Наставне методе Метода	тестирање (писмено испитивање) контролни задаци, ученички радови и продукти ученичких активности, разговор са ученицима посматрање и стално праћење активности ученика бележење присуства ученика на часовима, домаћи задаци, усмено испитивање, тестирање (писмено испитивање) контролни задаци,
---------------------------	---	---	--	--	---	---

и Органска једињења са кисеоником	масти и уља, угљених хидрата, протеина и витамина у живим организмима и доведе их у везу са здрављем и правилном исхраном људи; – изведе стехиометријска израчунавања и израчуна масену процентну заступљеност супстанци; – рукује супстанцама и комерцијалним производима у складу с ознакама опасности, упозорења и обавештења на амбалажи, придржава се правила о начину чувања производа и одлагању отпада; – наведе загађујуће супстанце ваздуха, воде и земљишта и	Демонстрациони огледи: испитивање растворљивости и сагоревање п-хексана (медицински бензин); разликовање засићених и незасићених ацикличних угљоводоника (реакција са калијум-перманганатом). Вежба V: састављање модела молекула угљоводоника, писање структурних формула и именовање угљоводоника. Алкохоли – номенклатура, својства и примена. Карбоксилне киселине – номенклатура, својства и примена. Масне киселине. Естри – номенклатура, својства и примена. Демонстрациони огледи: добијање алкохола	час и учи пређено градиво. Повезује градиво и уочава разлике и сличности. Усмено одговара и ради задатке уз консултацију са наставником. Разговара са наставником о свим потешкоћама Решава проблеме и задатке, примењује знање на текстуалним задацима, посматра, уочава везу са претходо усвојеним градивом, анализира комбинује, упоређује, процењује, мери. Ученик се припрема за час и учи пређено градиво. Повезује градиво и уочава разлике и	подржава и развија интересовање ученика тако што даје препоруке шта да се чита, охрабрује ученике који желе да се баве истраживачким радом. Разговара са ученицима, упућује их и усмерава, објашњава. Извештава их о раду и постигнућима. Прати напредак ученика. Наставник се припрема за час, организује и реализује наставни процес. Мотивише, подржава и развија интересовање	усменог излагања – монолошка Метода разговора – дијалошка метода писмених и графичких радова Метода рада са текстом Метода демонстрације Метода практичних и лабораторијских радова Наставни облици рада Фронтални Групни У пару Индивидуални и Комбиновани Динамометар, тегови, Галилејев жлеб, лењир, дрвене коцке, различите подлоге Лаптоп и пројектор	ученички радови и продукти ученичких активности, разговор са ученицима посматрање и стално праћење активности ученика бележење присуства ученика на часовима, домаћи задаци, усмено испитивање, тестирање (писмено испитивање) контролни задаци, ученички радови и продукти ученичких активности, разговор са ученицима посматрање и
---	--	---	--	--	---	--

	опише њихов утицај на животну средину; – критички процени последице људских активности које доводе до загађивања воде, земљишта и ваздуха; – објасни значај планирања и решавања проблема заштите животне средине.	алкохолним врењем; доказивање киселости карбоксилних киселина; лабораторијско добијање и испитивање својстава етил-етаноата. Лабораторијска вежба VI: физичка и хемијска својства органских једињења са кисеоником; испитивање растворљивости алкохола и карбоксилних киселина са различитим бројем атома угљеника у молекулу у води и неполарном растварачу; реакција етанске и лимунске киселине са натријум-хидрогенкарбонатом.	сличности. Усмено одговара и ради задатке уз консултацију са наставником. Разговара са наставником о свим потешкоћама	ученика тако што даје препоруке шта да се чита, охрабрује ученике који желе да се баве истраживачким радом. Разговара са ученицима, упућује их и усмерава, објашњава. Извештава их о раду и постигнућима. Прати напредак ученика.	Наставне методе Метода усменог излагања – монолошка Метода разговора – дијалогска метода Метода писмених и графичких радова Метода рада са текстом Метода демонстрације Метода практичних и лабораторијских радова Наставни облици рада Фронтални Групни У пару Индивидуални и Комбиновани Динамометар, тегови, Галилејев жлеб, лењир, дрвене коцке, различите подлоге Лаптоп и пројектор	стално праћење активности ученика
--	---	---	--	--	--	--

Биолошки важна органска једињења		Масти и уља. Угљени хидрати у прегледу: моносахариди (глюкоза и фруктоза), дисахариди (сахароза и лактоза), полисахариди (скроб и целулоза). Амино-киселине. Протеини. Витамини. Демонстрациони огледи: сапонификација масти – сапуни. Лабораторијска вежба VII: испитивање растворљивост масти и уља, и угљених хидрата у води; доказивање скроба; денатурација протеина.	Решава проблеме и задатке, примењује знање на текстуалним задацима, посматра, уочава везу са претходо усвојеним градивом, анализира комбинује, упоређује, процењује, мери. Ученик се припрема за час и учи пређено градиво. Повезује градиво и уочава разлике и сличности. Усмено одговара и ради задатке уз консултацију са наставником. Разговара са наставником о свим потешкоћама	Наставник се припрема за час, организује и реализује наставни процес. Мотивише, подржава и развија интересовање ученика тако што даје препоруке шта да се чита, охрабрује ученике који желе да се баве истраживачким радом. Разговара са ученицима, упућује их и усмерава, објашњава. Извештава их о раду и постигнућима. Прати напредак ученика.	Наставне методе Метода усменог излагања – монолошка Метода разговора – дијалогска метода Метода писмених и графичких радова Метода рада са текстом бележење присуства ученика на часовима, домаћи задаци, усмено испитивање, тестирање (писмено испитивање) контролни задаци, ученички радови и продукти ученичких активности, разговор са ученицима посматрање и стално праћење активности ученика Наставни	бележење присуства ученика на часовима, домаћи задаци, усмено испитивање, тестирање (писмено испитивање) контролни задаци, ученички радови и продукти ученичких активности, разговор са ученицима посматрање и стално праћење активности ученика
--	--	---	--	---	---	---

Заштита животне средине		Загађивачи, загађујуће супстанце и последице загађивања. Рециклажа. Зелена хемија.	Решава проблеме и задатке, примењује знање на текстуалним задацима, посматра, уочава везу са претходо усвојеним градивом, анализира комбинује, упоређује, процењује, мери. Ученик се припрема за час и учи пређено градиво. Повезује градиво и уочава разлике и сличности. Усмено одговара и ради задатке уз консултацију са наставником. Разговара са наставником о свим потешкоћама	Наставник се припрема за час, организује и реализује наставни процес. Мотивише, подржава и развија интересовање ученика тако што даје препоруке шта да се чита, охрабрује ученике који желе да се баве истраживачким радом. Разговара са ученицима, упућује их и усмерава, објашњава. Извештава их о	облици рада Фронтални Групни У пару Индивидуални и Комбиновани Динамометар, тегови, Галилејев жлеб, лењир, дрвене коцке, различите подлоге Лаптоп и пројектор Наставне методе Метода усменог излагања – монолошка Метода разговора – дијалошка метода Метода писмених и графичких радова Метода рада са текстом бележење присуства ученика на часовима,	бележење присуства ученика на часовима, домаћи задаци, усмено испитивање, тестирање (писмено испитивање) контролни задаци, ученички радови и продукти ученичких активности, разговор са ученицима посматрање и стално праћење активности ученика
---------------------------------------	--	---	--	--	---	---

				раду и постигнућима. Прати напредак ученика.	домаћи задаци, усмено испитивање, тестирање (писмено испитивање) контролни задаци, ученички радови и продукти ученичких активности, разговор са ученицима посматрање и стално праћење активности ученика Наставни облици рада Фронтални Групни У пару Индивидуалн и Комбиновани Динамометар, тегови, Галилејев жлеб, лењир, дрвене коцке, различите подлоге Лаптоп и пројектор	
--	--	--	--	---	---	--

Назив наставног предмета: ТЕХНИКА И ТЕХНОЛОГИЈА

Разред: ОСМИ

Недељни /Годишњи фонд часова: 2/68

Циљ: Циљ учења *Технике и технологије* је да ученик развије техничко-технолошку писменост, да изгради одговоран однос према раду и производњи, животном и радном окружењу, коришћењу техничких и технолошких ресурса, стекне бољи увид у сопствена професионална интересовања и поступа предузимљиво и иницијативно.

Корелација са другим предметима: Физика, Информатика и рачунарство, Биологија, Математика

Област/Тема	Исходи По завршеној теми- области ученик ће бити стању да :	Садржај програма	Активности ученика	Активности наставника	Начин и поступци остваривања програма	Евалуација
ЖИВОТНО И РАДНО ОКРУЖЕЊЕ	- процени значај електротехнике, рачунарства и мехатронике у животном и радном окружењу; - анализира опасности од неправилног коришћења електричних апарата и уређаја и познаје поступке пружања прве помоћи; - образложи важност енергетске ефикасности електричних уређаја у домаћинству; - повеже професије (занимања) у области електротехнике и мехатронике са	-Увод у електротехнику, рачунарство и мехатронику; -Електрична инсталација-опасност и мере заштите.; -Примена електричних апарата и уређаја у домаћинству, штедња енергије и енергетска ефикасност.	- пажљиво прати излагање наставника и осталих ученика; -користи различите изворе знања; -проналази нове информације; -уочава; -разликује; -упоређује; -класификује; -износи своје	- организатор и реализатор наставе; -презентује; -усмерава ученике; -подстиче размишљање; -развија код ученика аналитичко, синтетично, индуктивно и дедуктивно мишљење;	- Фронтални, индивидуални, групни ; - Подстичући истраживачки начин размишљања ученицима ће се проширити знања о техници и технологији. Развој технике повезивати са историјским епохама; - Упознавање подручја човековог рада и производње, занимања и послова у области технике и технологије треба реализовати уз активну улогу ученика и примену одговарајућих медија. - Омогућити ученицима да идентификују	- Формативна, свакодневна оцјењивања - Бележење усмених одговора ученика, уредност записаног, свесци, уредност радног места, систематичност, залагање, самоиницијатива

			мишљење; -уређује и презентује; -закључује; -процењује сопствени рад и напредак;	-прати напредовање ученика; -наводи ученике на одговарајуће закључке; -упознаје их са техничким напретком од праисторије до данашњег доба.	одређена занимања којима се људи баве и послове који се обављају у оквиру тих занимања као и техничка средства која се при томе користе.	ативност.
САОБРАЋАЈ	-упореди карактеристике електричних и хибридних	-Саобраћајна средства на електропогон – врсте и	-- пажљиво прати излагање	- организатор и реализатор наставе;	-Фронтални, Индивидуални,	Формативна, свакодневна оцјењивања

	саобраћајних средстава са конвенционалним; -разуме значај електричних и електронских уређаја у саобраћајним средствима;	карактеристике; -Хибридна возила; -Електрични и електронски уређаји у саобраћајним средствима.	наставника и осталих ученика; -класификује и уређује; -проналази нове информације; -уочава; -именује; -упоређује; -дискутује; -износи сопствено мишљење и став; -цртају; - израђују моделе;	-наводи на размишљање и извођење закључака;- подстиче на размену искустава и усмерава дискусију; -утиче на развој свести ученика о значају правилног понашања у саобраћају; -презентује; -прати постигнућа ученика.	Групни -Ученици треба да се на интересантан начин упознају са правилима и прописима кретања пешака и бицикла у јавном саобраћају, начине регулисања саобраћаја и безбедно кретања од школе до куће.	Бележење усмених одговора ученика,ур дност записаног свесци,уреност радно места. Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова.
ТЕХНИЧКА И ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ	-користи доступне телекомуникационе уређаје и сервисе; -класификује компоненте ИКТ уређаја према намени; -процени значај управљања процесима и уређајима помоћу ИКТ; -црта електричне шеме правилно помоћу	-Основне компоненте ИКТ уређаја; -Управљање процесима и стварима на даљину помоћу ИКТ; -Основни симболи у	- пажљиво прати излагање наставника и осталих ученика; -користи различите изворе знања; -уочава;	-организатор и реализатор наставе; -презентује; -утиче на развој свести ученика о значају и примени техничког цртања, као начина комуникације у техници;	- Индивидуални, фронтални,групни, у пару; - Увежбавање техничке писмености идејом, скицом и техничким цртежом. Објаснити како се применом правила (стандарда) израђује технички цртеж; - Примена ИКТ у техници се првенствено односи на правилно и безбедно коришћење	Формативн, свакоднев о оцењивањ усмених одговора ученика, Уредност и тачност скица и техничких цртежа.

	симбола; -користи софтвере за симулацију рада електричних кола; -састави електромеханички модел и управља њиме помоћу интерфејса.	електротехници; -Рачунарски софтвери за симулацију рада електричних кола.	-разликује; -упоређује; -црта; -повезује изглед објекта у простору и равни; -повезује ранија знања са новим сазнањима, примењује научено; -пажљиво и одговорно претражује и користи интернет; -развија осећај прецизности и уредности.	-истиче неопходност правилног понашања на мрежи (интернету); -развија осећај ученика за простор, тачност, уредност, прецизност и одговорност; -прати постигнућа ученика.	дигиталних уређаја, а потом и на овладавање вештинама обраде дигиталне слике на рачунару и циљу стицања одговарајућих компетенција које се односе на документовање и дизајн; - Вежбати у пару или у групи пренос података са уређаја на уређај (мобилни телефон, фотоапарат), а да сваки ученик самостално реализује процедура током рада на рачунару.	
РЕСУРСИ И ПРОИЗВОДЊА	-објасни систем производње, трансформације и преноса електричне енергије; -анализира значај коришћења обновљивих извора енергије; -разликује елементе кућне електричне инсталације;	- Електроенергетски систем; -Производња, трансформација и пренос електричне енергије; -Обновљиви	- пажљиво прати излагање наставника и осталих ученика; -повезује ранија знања; -уочава начине примене; -разликује;	-организатор и реализатор наставе; -презентује; -подстиче ученика на истраживање,увиђање,закључивање,упоређивање; -развија	- Фронтални, групни, индивидуални; -Ученике упознати на информативном нивоу са електроенергетским системом наше земље; -Производњу, трансформацију и пренос електричне енергије објаснити помоћу мултимедијалних	Формативни, свакодневни, оцењивање усмених одговора ученика, Уредност и тачност шема и техничких цртежа. Правилна

	-повеже електрично коло према задатој шеми; -користи мултиметар; -анализира карактеристике електричних машина и повезује их са њиховом употребом; -класификује електронске компненте на основу њихове намене; -аргументује значај рециклаже електронских компоненти;	извори електричне енергије; Електроинсталац иони материјал и прибор; -Кућне електричне инсталације; -Састављање електричних кола; -Коришћење фазног испитивача и мерење електричних величина Мултиметром; -Електричне машине; . - Електротехнички апарати и уређаји у	-упоређује; -класификује; -анализира; -презентује; -оцењује квалитет часа.	разумевање за неопходност рационалног коришћења материјала и енергената, -помаже у изради модела; -подстиче на развој предузетничких способности; -прати постигнућа ученика.	ресурса; - Део садржаја посветити обновљивим изворима енергије уз помоћ мултимедије; - Уз примену очигледног наставног материјала, објаснити својства и примену електроинсталационог материјала; - Спајање једноставног струјног кола; - Упознати ученике са електричним машинама једносмерне и наизменичне струје, врстама и главним деловима; -Упознавање ученика са електротехничким уређајима и апаратима у домаћинству-искуства ученика приликом коришћења.	употреба и мерење електричних величина универзалним мерним инструментом (мултиметром). Критеријуми за вредновање практичних вежби: -уредност током рада -извођење мерење електричних величина
--	---	---	---	--	--	--

		домаћинству.				
КОНСТРУКТОРСКО МОДЕЛОВАЊЕ	-самостално/тимски осмишљава пројекат; -креира документацију,развије и представи бизнис план производа; -састави производ према осмишљеном решењу; -састави и управља једноставним школским роботом или мехатроничним моделом; -представи решење готовог производа/модела; -процењује свој рад и рад других и предлаже унапређење реализованог пројекта.	-Моделовање електричних машина и уређаја; -Огледи са електропанелима ; -Коришћење интерфејса за управљање помоћу рачунара; -Израда једноставног школског робота сопствене конструкције или из конструкторског комплета; -Рад на пројекту: - израда производа/модел а; - управљање моделом;	- пажљиво прати излагање наставника и осталих ученика; -усваја и примењује знања,развија вештине, ставове,одговор ности и самосталност; -проналази потребне информације; -уочава; -разликује; -упоређује; -одабира; -налази решење; -формира идеју; -израђује техничку документацију; -планира и реализује сопствени производ;	-упознаје ученике са правилима рада у групи,поделом посла и одговорностим а,са динамиком и роковима за реализацију пројектних активности; -организатор и реализатор наставе; -пажљиви посматрач; -помагач када је то потребно; -давалац повратне информације; -неко ко охрабрује; -презентује; -саветује и одговара на питања ученика; Утиче на развој свести	-Групни, индивидуални, рад у паровима; -Ученици кроз практичан рад примењују претходно стечена знања и вештине кроз моделовање електричних машина и уређаја; -Ученицима кроз практичан рад оставља се могућност да изразе своје личне афинитете, способности, интересовања како би се определили за неке од понуђених могућности:израда модела електричних машина и уређаја, аутоматских система, робота,електронских склопова и модела који користе обновљиве изворе енергије; -Садржаје треба реализовати кроз ученичке пројекте, од графичког представљања замисли, преко планирања, извршавања радних операција, маркетинга до процене и	Формативна, свакодневна о оцењивањима етапа у изради практичног рада ученика. Критеријуми за вредовање завршеног практичног рада: - оригиналност; -сложеност -техничка документација; -избор материјала -тачност израде; -квалитет спојева; -естетски изглед; - функционалност; -употребна вредност; - презентација.

			-ствара, -контролише; -презентује.	код ученика о значају примене теоријских знања за израду предмета који имају употребни карактер и могу се користити у реалном окружењу; -помаже у избору материјала и алата.	вредновања	
--	--	--	--	---	------------	--

Назив наставног предмета: ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО

Разред: осми

Недељни /Годишњи фонд часова: / (1 час недељно) 36

Циљ: Циљ учења информатике и рачунарства је оспособљавање ученика за управљање информацијама, безбедну комуникацију у дигиталном окружењу, креирање дигиталних садржаја и рачунарских програма за решавање различитих проблема у друштву које се развојем дигиталних технологија брзо мења.

Корелација са другим предметима: Рад из било ког предмета треба умети добро електронски презентовати, употпунити табелама и сликама, повезати више докумената у један; затим, обрађивање нове теме и нових појмова захтева претраживање литературе, за шта Интернет буде прва асоцијација; затим, могуће је повезати музичко и информатику кроз обраду звука или ликовно и информатику кроз електронску изложбу слика или повезати неки страни језик, историју и информатику кроз презентацију, као виртуелну историјску шетњу одређеним градом, урађеном на задатом страном језику. Математика, физика и хемија са информатиком могу да остваре најјачу везу када ученици савладају неки програмски језик, тако што, решавајући неки рачунарски проблем истовремено решавају и неки физички или хемијски, док је математика све време присутна. На темељима Информатике и рачунарства ученици, дакле, могу врло квалитетно и успешно да савлађују градива других предмета, истовремено решавајући проблеме из различитих области, постајући тако прави креативни истраживачи.

ИКТ

енглески језик, српски језик, историја, географија, биологија, математика, ликовно.

ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ

Област/Тема	Исходи По завршеној теми- области ученик ће бити у стању да :	Садржај програма	Активности ученика	Активности наставника	Начин и поступци остваривања програма	Евалуација
ИКТ	– унесе и мења податке у табели; -разликује типове података у ћелијама табеле; -сортира и филтрира податке по задатом критеријуму; -користи формуле за израчунавање статистика; – представи визуелно податке на	Радно окружење програма за табеларне прорачуне. Креирање радне табеле и унос података (нумерички, текстуални, датум, време....). Формуле и функције. Примена формула за израчунавање статистика. Сортирање и филтрирање података.	Посматрају слушају, активно учествују (постављају питања) раде типске примере уз помоћ наставника самостално раде вежбе на рачунару препознају окружење програма схватају разлику између табеле у	Наставник представља изабрани програм за табеларне прорачуне и његову примену у различитим областима (нпр. креирање списка, евиденција, израчунавање трошкова, прихода, расхода...), наводи примере из реалних	-фронтални, Индивидуални Рад у пару Групни рад	посматрање; -праћење ангажовања ученика; - белешке; задовољство ученика на часу; - практичне вежбе на рачунару - иницијалне тестове -

	одговарајући начин; – примени основне функције форматирања табеле, сачува је у пдф формату и одштампа; – приступи дељеном документу, коментарише и врши измене унутар дељеног документа; - разуме на које све начине делимо личне податке приликом коришћења интернета;	Груписање података и израчунавање статистика по групама. Визуелизација података – израда графикана. Форматирање табеле (вредности и ћелија) и припрема за штампу. Рачунарство у облаку – дељене табеле (нивои приступа, измене и коментари).	Word-у и Excel-у Њихватају логичке сличности између Office програма повезују стечена знања са примерима из свакодневног живота записују путање за извођење најбитнијих поступака	животних ситуација у којима познавање рада у овим програмима олакшава обављање конкретних задатака (на пример, обрада резултата контролног задатка, израчунавање успеха ученика одељења, вођење месечног буџета домаћинства. Помиње занимања која имају потребу да користе овакве програме за разне прорачуне и вођење евиденције: економисти, рачуновође, инжењери...). Уводи концепт радне табеле у изабраном програму, са освртом на раније употребљаване табеле за представљање података у програмима за обраду текста и/или израду мултимедијалних презентација. Описује улогу основних елемената радног окружења одабраног програма за		
--	---	--	--	---	--	--

				табеларне прорачуне (менија, палета са алаткама, картица, статусне линије...). Уводи појмове: радна све-ска, радни лист (радна табела, табела), ћелија (поље), ред (врста), колона и опсег (распон) ћелија. Описује навигацију (кретање) кроз табелу (коришћењем миша и тастатуре). Подсећа ученике на појам који су већ сретали, рачунарство у облаку. Наглашава две основе особине које рачунарство у облаку омогућава: складиштење и дељење датотека. Обнавља са ученицима појмове дељени диск, дељени документи и креирање и отпремање датотеке. Објашњава креирање онлајн табеларног документа преко опције табеле Гугл табеле, унос и едитовање пода-		
--	--	--	--	---	--	--

				така, дељење табеле и права приступа (може да измени, може да коментарише и може да види).		
ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ	– разуме потенцијалне ризике дељења личних података путем интернета, поготову личних података деце; – разуме везу између ризика на интернету и кршења права; – објасни појам „отворени подаци”; – успостави везу између отварања података и стварања услова за развој иновација и привредних грана за које су доступни отворени подаци;	Заштита личних података. Права детета у дигиталном добу Отворени подаци.	-посматрају слушају обнављају градиво из претходних разреда, безбедно прикупљају податке са интернета , креирају профиле на интернету , упознају се са Конвенцијом о правима детета, сакупљају и обрађују податке , праве везу између грађанских права и обраде података, проналазе, приступају и преузимају податке са безбедних сајтова	Наставник треба да упозна ученике како се користе подаци које о корисницима интернета, њиховим активностима и понашању, прикупљају претраживачи интернет страница, саме интернет странице и друштвене мреже. Наглашава да посебну пажњу треба посветити креирању личног профила ученика на интернету, било да је у питању играње видео-игара, друштвене мреже или веб-сајтови за учење. Наставник треба да упозна ученике и са правима детета прописаним Конвенцијом о правима детета и појасни да се она односе и на дигитално окружење. Наставник упознаје ученике са начинима	-фронтални, Индивидуални Рад у пару Групни рад	Kahoot квиз, самоевалуација, вршњачко оцењивање, практичне вежбе, тестови.

				сакупљања и обраде података. Предочава ученицима везу између грађанских права и обраде података, Уводи појам отворени подаци и појашњава начина проналажења, приступања и преузимања са нагласком да треба наводити извор са кога су преузети, приликом коришћења ових података. Посебну пажњу наставник треба да посвети објашњењу везе између отварања података и генерисања нових радних места,		
РАЧУНАРСТВО	– унесе серију (низ) података; – изврши једноставне анализе низа података (израчуна збир,просек, проценте, ...); -графички представи низове података (у облику линијског, стубичастог или секторског дијаграма) ; -унесе табеларне податке или их учита	Програмски језици и окружења погодни за анализу и обраду података (Jupyter, Octave, R, ...). Унос података у једнодимензионе низове. Једноставне анализе низова података помоћу библиотечких функција (сабирање, просек, минимум, максимум, сортирање, филтрирање).	Љученици раде слоге (класе) потпрограме, низове (операције са низовима), примере у графичком окружењу с` разумевањем	Љподстицати ученике на дијалог Љприпремити задатаке за вежбу у програмском језику Љрасподелити улоге учесника у изради озбиљног софтвера Љобновити са ученицима појмове сајта, преузимање материјала са интернета,	-фронтални, Индивидуални Рад у пару Групни рад	писмене вежбе, усмено испитивање,дискусије на часу,симулације, пракричне вежбе усмено испитивање Kahoot квиз,

	из локалних датотека и снимих; – изврши основне анализе и обраде табеларних података (поврстама и по колонама, сортирање, филтрирање, ...); – изврши анализе које укључују статистике по групама	Графичко представљање низова података. Унос и представљање табеларно записаних података. Анализе табеларно записаних података (нпр. просек сваке колоне, минимум сваке врсте, ...). Обраде табеларно записаних података (сортирање, филтрирање, ...). Груписање података и одређивање статистика за сваку групу.	прорадити све фазе програмирања посматрају слушају обнављају градиво из претходних разреда (рад са текстом, графика, табеле, анимација, линкови...)	ауторска права }демонстрирати могућности Специјализован програма за израду презентација на мрежи		самоевалуација, вршњачко оцењивање, практичне вежбе,
ПРОЈЕКТНИ ЗАДАЦИ	– сараднички осмисли и спроведе фазе пројектног задатка; – самовреднује своју улогу у оквиру пројектног задатка/тима; – креира рачунарске програме који доприносрешавању пројектног задатка; – поставља резултат свог рада на Интернет ради дељења са другима уз помоћ наставника; – вреднује своју улогу у групи при изради пројектног задатка и активности за које је	Онлајн упитник (креирање – типови питања, дељење – нивои приступа и безбедност). Онлајн упитник (прикупљање и обрада података, визуализација). Отворени подаци. Инфографик. Управљање дигиталним уређајима (програмирање уређаја). Фазе пројектног задатка од израде плана до представљања решења. Израда пројектног	-ученици сарађују са осталим члановима групе у одабиру теме, прикупљању и обради материјала, представљању пројектних резултата и закључака; користе могућности које пружају рачунарске мреже у сфери комуникације и сарадње; – креирају,	-Упознаје ученике са правилима рада у групи, са динамиком и роковима за реализацију пројекта, посматра помаже даје повратне информације и охрабрује али и указује на грешке -оспособљава ученике да размишљају предузетнички	-фронтални, Индивидуални Групни рад	представљање резултата пројектног задатка, дискусија и процена/сам процена урађеног (обезбеђују се услови за што успешније излагање, усмеравање дискусије и евакуација урађеног са прецизном повратном информацијом)

	био задужен.	задатка у корелацији са другим предметима. Вредновање резултата пројектног задака.	објављује и представља дигиталне садржаје користећи расположиве алате; – вреднују процес и резултате пројектних активности			
--	--------------	--	--	--	--	--

Назив предмета

ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ

Циљ

Циљ учења предмета *Физичко и здравствено васпитање* је да ученик унапређује физичке способности, моторичке вештине и знања из области физичке и здравствене културе, ради очувања здравља и примене правилног и редовног физичког вежбања у савременим условима живота и рада.

Разред

Осми

Годишњи фонд часова

102 часа

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ТЕМА	КЉУЧНИ ПОЈМОВИ САДРЖАЈА
– одабере и примени комплексе простих и општеприпремних	ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ	Вежбе за развој снаге. Вежбе за развој покретљивости.

вежби одговарајућег обима и интензитета у вежбању; – користи научене вежбе у спорту, рекреацији и другим ситуацијама; – упоређује и анализира сопствене резултате са тестирања са референтним вредностима; – примени усвојене технике кретања у игри, спорту и другим различитим ситуацијама; – примени атлетске дисциплине у складу са правилима; – развија своје физичке способности применом вежбања из атлетике; – одржава равнотежу у различитим кретањима, изводи ротације тела; – примени вежбања из гимнастике за развој физичких способности;			Вежбе за развој аеробне издржљивости. Вежбе за развој брзине. Вежбе за развој координације. Примена националне батерије тестова за праћење физичког развоја и моторичких способности.
	МОТОРИЧ КЕ ВЕШТИНЕ СПОРТ И СПОРТСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ	Атлетика	Истрајно трчање Спринтерско трчање. Штафетно трчање Скок удаљ. Бацања кугле. Скок увис (леђна техника). Бацање „вортекс-а“. Четворобој
		Спортска гимнастика	Основни садржаји: Вежбе и комбинације вежби карактеристичних за поједине справе:

- изведе елементе усвојених тимских и спортских игара; - примени основна правила тимских и спортских игара; - користи усвојене елементе технике у спортским играма; - примени основне тактичке елементе; - учествује на унутар одељенским такмичењима; - изведе кретања у различитом ритму; - игра народно коло - изведе основне кораке плеса из народне традиције других култура; - изведе вежбе и саставе уз музичку пратњу;			Тло Прескок Трамполина Вратило Двовисински разбој Паралелни разбој Кругови Коњ са хватаљкама Греда Проширени садржаји: На тлу и справама сложеније вежбе и комбинације вежби
		Тимске и спортске игре	Футсал: Елементи технике и тактике. Игра уз примену правила Рукомет: Елементи технике и тактике. Игра уз примену правила. Кошарка: Елементи технике и

- примени основне тактичке елементе; - примени основна правила и спортских игара; - изведе елементе усвојених и спортских игара; - вреднује утицај примењених вежби на организам - одреди ниво сопствене дневне физичке активности; - користи вежбе ради побољшања својих физичких способности; - предвиди елиминише последице недовољне физичке активности - примени мере безбедности у вежбању у школи и ван ње; - одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима; - примени и поштује правила игара у			тактике. Игра уз примену правила. Одбојка: Елементи технике и тактике. Игра уз примену правила. Активност по избору
		Плес и ритмика	Вежбе са вијачом. Вежбе са обручем. Народно коло „Моравац“. Народно коло из краја у којем се школа налази. Енглески валцер.
		Стони тенис	Стони тенис Техника форхенд, бехенд, резане лопте, више врсте сервиса. Елементи технике и тактике. Игра уз примену правила.

складу са етичким нормама; - примерено се понаша као учесник или посматрач на такмичењима; - решава конфликте на друштвено прихватљив начин; - користи различите изворе информација за упознавање са разноврсним облицима физичких и спортско-рекреативних активности; - прихвати победу и пораз; - процени вредност различитих спортова без обзира на лично интересовање; - примени усвојене моторичке вештине у ванредним ситуацијама; - вреднује лепоту покрета у физичком вежбању и спорту; - подстиче породицу на редовно вежбање; - повеже врсте вежби,			
		Полиго ни	Полигон у складу са реализованим моторичким садржајима. Полигон са препрекама
	ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВ ЕНА КУЛТУРА	Физичк о вежбањ е и спорт	Подела моторичких способности. Функција срчано-дисајног система. Основна правила и тактика спортских игара. Понашање на такмичењима и спортским манифестацијама. Чување и одржавање простора, справа и реквизита који се користе у вежбању. Превенција насиља у физичком васпитању и спорту. Решавање спорних ситуација. Коришћење писаних и електронских извора информација из области физчког

игара и спорта са њиховим утицајем на здравље; - планира дневни ритам рада, исхране и одмора у складу са својим потребама; - разликује здраве од нездравих облика исхране - правилно користи додатке исхрани; - примењује здравствено-хигијенске мере у вежбању; - правилно реагује и пружи основну прву помоћ приликом повреда; - чува животну средину током вежбања; - анализира штетне последице конзумирања дувана, алкохола, штетних енергетских напитака и психоактивних супстанци;			васпитања и спорта. Вежбање у функцији сналажења у ванредним ситуацијама. Значај и улога физичког вежбања за професионална занимања у спорту, образовању, здравству, војсци, полицији и другим занимањима. Структура физичке културе (физичко васпитање, спорт и рекреација.
		Здравствено васпитање	Утицај различитих вежбања на кардио-респираторни систем, скелетно-мишићни и организам уопште. Здравствено-хигијенске мере пре и после вежбања. Значај правилне исхране. Енергетски напици и њихова штетност. Прва помоћ након површинских повреда, уганућа у прелома.

			Значај вежбања у природи. Чување околине при вежбању. Последице конзумирања дувана и алкохола и психоактивних супстанци Правилно конзумирање додатака исхрани. Мере заштите репродуктивног здравља у процесу вежбања
--	--	--	---

ИЗБОРНИ ПРОГРАМИ

(ОБАВЕЗНИ ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ)

Назив предмета: ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ

Циљ: Циљ учења Грађанског васпитања је да ученик изучавањем и практиковањем основних принципа, вредности и процедура грађанског друштва постане свестан својих права и одговорности, осетљив за потребе појединаца и заједнице и спреман да активно делује у заједници уважавајући демократске вредности.

Разред: Осми

Недељни /Годишњи фонд часова: 1 час / 34 часа

Област/Тема	Исходи По завршеној теми- области ученик ће бити у стању да :	Садржај програма	Активности ученика	Активности наставника	Начин и поступци остваривања програма	Евалуација
ЉУДСКА ПРАВА Заједница припадника различитих културних група (9 часова)	- изрази осећај љубави и поноса према својој домовини на начин који никога не угрожава; - образложи зашто су понашања која се могу описати као ксенофобија, расизам, антисемитизам, антициганизам облици дискриминације и кршења људских права; - наведе примере повезаности различитих култура у једној заједници и образложи потребу интеркултуралног дијалога за квалитетан живот свих чланова те заједнице; - покаже интересовање за упознавање различитих култура; - наведе права која националне мањине у Србији по Уставу имају;	Припадност држави и нацији Патриотизам - осећај љубави и поноса према домовини и свим њеним припадницима. Начини изражавања патриотизма. Обесправљивање и угрожавање слободе људи. Ксенофобија, расизам, антисемитизам, антициганизам. Заједница различитих културних група Културна разноликост у форми мултикултуралности и интеркултуралности. Интеркултурни дијалог као средство развоја поштовања различитих култура и заједничког живота. Припадници националних мањина у Србији - заштита права и слобода припадника националних мањина	Слуша Наводи примере Образлаже Аргументује Учествоје у дискусији и анализи	_планира -усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -развија кооперативност	упознавање ученика са садржајем наставног програма и давање јасних упутстава за рад; - повезивање постојећег знања са новим; проширивање знања о правима са фокусом на карактеристи кама права и вези са општим добром;	-посматрање ученика -праћење учествовања ученика у дискусијама, разговорима -вршњачко оцењивање - самооцењивање ученика -степен познавања дечјих права
ДЕМОКРАТ СКО ДРУШТВО Родна (не)равноправност	- разликује појмове пол и род и препознаје родне стереотипе; - уочава у рекламама, филмовима, књигама, изрекама, стриповима и другим продукцијама културе на који начин се преносе родни образци; - указује на примере родне равноправности и неравноправности у	Пол и род Биолошке разлике (анатомске и физиолошке), на супрот разликама које друштво ствара (очекивања друштва од мушкараца и жена). Преношење родних образаца. Стереотипи и предрасуде о роду. Родна перспектива Укључивање родне перспективе приликом доношења одлука важних за једну заједницу (образовање, здравље, породица, запошљавање, спорт...).	Слуша Наводи примере Образлаже Аргументује Учествоје у дискусији и анализи	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише	Увођење ученика у функционисање демократског друштва са фокусом на парламент,	-посматрање ученика -праћење учествовања ученика у дискусијама,

(8 часова)	ситуацијама из свакодневног живота; - дискутује о значају уважавања родне перспективе приликом доношења одлука значајних за једну заједницу; - наведе неколико привремених позитивних мера за постизање родне равноправности и аргументе за њихову примену; - препозна у понашању особе карактеристике насилника и жртве; - наведе могуће начине реаговања у ситуацији сусрета са насилником;	Родна равноправност Родна равноправност и једнаке могућности за све ради развоја друштва. Препреке родној равноправности. Одговорност државе, организација цивилног друштва и појединца у постизању родне равноправности. Привремене позитивне мере за постизање родне равноправности (квоте уписа на факултет, субвенције за запошљавање...). Родно засновано насиље Родне разлике као основа неравнотеже моћи. Злоупотреба моћи насилника. Карактеристике особе која врши насиље, која је изложена насиљу или која му сведочи. Мере заштите од родно заснованог насиља.		-подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -развија кооперативност	његову функцију и надлежности, организацију и процедуре, а на примеру Народне скупштине Републике Србије.	разговорима -вршњачко оцењивање -самооцењивање ученика -степен познавања дечјих права
ПРОЦЕСИ У САВРЕМЕН ОМ СВЕТУ Медији (10 часова)	- наведе основне функције медија и образложи зашто је важно да постоје кодекс новинара и кодекс деца и медији; - образложи значај слободе медија за развој демократије; - у медијима проналази примере предрасуда, стереотипа, дискриминације, нетолеранције по различитим основама и критички их анализира; - препозна механизме манипулације медија и утицај медија на сопствено мишљење и деловање; - проналази и користи информације из различитих извора, критички их разматра и вреднује; - препозна пример злоупотребе деце у медијима;	Медији Врсте и функције медија. Слобода медија и њихов допринос развоју демократије. Медији као извор информација и дезинформација. Манипулације путем медија (одлагање информације, скретање пажње, побуђивање емоција, стварање осећаја кривице, неговање некултуре...). Медијска писменост Способност разумевања, критичког и аналитичког усвајања медијских садржаја. Кодекс у медијима Кодекс деца и медији. Кодекс новинара.	Слуша Наводи примере Образлаже Аргументује Учествује у дискусији и анализи	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -развија кооперативност	Објаснити појмове вршњачке групе, конформизам и вршњачки притисак.	-посматрање ученика -праћење учествовања ученика у дискусијама, разговорима -вршњачко оцењивање -самооцењивање ученика -степен познавања дечјих права

		Притисци на новинаре као инструмент ограничавања слободе изражавања				
ГРАЂАНСКИ АКТИВИЗАМ Вредности грађанског друштва (9 часова)	- у дискусији показује вештину активног слушања, износи свој став заснован на аргументима, комуницира на конструктиван начин; - учествује у припреми, реализацији и евалуацији кратког филма, - учествује у избору садржаја и начина рада.	Снимање кратког филма о вредностима грађанског друштва Избор теме и формулисање идеје. Писање сценарија. Подела задатака. Снимање. Монтажа. Презентација. Евалуација.	Слуша Учествоје у планирању Наводи примере Образлаже Аргументује Учествоје у дискусији и анализи Учествоје у истраживању Проналази и користи информације из различитих извора	_планира -усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -развија кооперативност	Помоћ ученицима да припреме и сниме кратак филм о вредностима грађанског друштва	-посматрање ученика -праћење учествовања ученика у дискусијама, разговорима -вршњачко оцењивање - самооцењива ње ученика -степен познавања појмова

Назив наставног предмета: ВЕРСКА НАСТАВА

Разред: ОСМИ

Недељни /Годишњи фонд часова: / 34

Циљ: Циљ наставе Православног катихизиса (веронауке) јесте да се њоме посведоче садржај вере и духовно искуство традиционалних цркава и религијских заједница које живе и делују на нашем животном простору, да се ученицима пружи целовит религијски поглед на свет и живот и да им се омогући слободно усвајање духовних и животних вредности цркве или заједнице којој историјски припадају, односно чување и неговање сопственог верског и културног идентитета. Ученици треба да упознају веру и духовне вредности сопствене, историјски дате цркве или верске заједнице у отвореном и толерантном дијалогу, уз уважавање других религијских искустава и филозофских погледа, као и научних сазнања и свих позитивних искустава и достигнућа човечанства.

Корелација са другим предметима: српски језик и књижевност, историја, географија, ликовна култура, музичка култура, грађанско васпитање.

Област/Тема	Исходи По завршеној теми-области ученик ће бити у стању да :	Садржај програма	Активности ученика	Активности наставника	Начин и поступци остваривања програма	Евалуација
I-УВОД 1.Упознавање садржаја програма и начина рада	сагледа садржаје којима ће се бавити настава Православног катихизиса у току 8. разреда -уочи какво је његово предзнање из градива Православног катихизиса обрађеног у претходном разреду -активно учествује на часовима	Упознавање са садржајем програма и начином рада	Повезивање градива са свакодневним животом Уочава, слуша, пева, изражава се, комуницира, црта, боји, игра се, изражава своја мишљења и искуства, посматра, упознаје се, препознаје, разговара, илуструје, препознаје своја осећања	Прати, усмерава, вреднује, ствара ситуацију, сугерише, подстиче, дискутује, анализира, наводи на повезивање и примену знања	Катихизација као литургијска делатност-заједничко је дело катихете (вероучитеља) и његових ученика. Катихета (вероучитељ) би требало стално да има науму да катихеза не постоји ради гомилања информација („знања о вери“), већ као настојање да се учење и искуство Цркве лично усвоје и спроведу у богослужбеном животу	Наставник ће евалуацију остварити на два начина: процењивањем реакције ученика или прикупљањем коментара ученика путем анкетних евалуационих листића; провером знања које ученици усвајају на часу и испитаивањем ставова; Оцењује се кроз усмено и писмено испитивање и посматрање понашања
II-БОГОПОЗНАЊЕ	- • моћи да увиди да је човек икона Божија јер је слободна личност и да је служба човека да	- • Човек - икона Божија и свештеник твари		Прати, усмерава,	Цркве. На почетку сваке наставне теме ученике би требало упознати са	

2.Процес сазнавања 3.Лично познање 4. Познање Бога 5.Бог је један, али није сам 6. Слобода и љубав у хришћанском етосу III- ПОДВИЖНИ ЧКО-	буде спона између Бога и света. • моћи да увиди да се човек остварује као личност у слободној заједници љубави са другим. • бити подстакнут да учествује у литургијској заједници. • моћи да сагледа грех као промашај људског назначења; • моћи да разликује слободу од самовоље; • моћи да увиди да је подвиг начин живота у Цркви; • моћи да препозна различите подвиге као путеве који воде ка истом циљу; • моћи да објасни кад и како се пости; • моћи да увиди смисао и значај поста; • бити подстакнут на пост и молитву као начин служења Богу; • бити подстакнут да развија хришћанске врлине; • бити подстакнут да се критички односи према својим поступцима; • бити подстакнут да чита Житија Светих;	• Хришћанско схватање личности • Грех као промашај човековог назначења • Две велике заповести о љубави • Слобода и љубав у хришћанском етосу • Хришћански подвиг • Примери подвига: свети људи су имали различите подвиге • Хришћански пост (духовни смисао, начин поста, евхаристијски, једнодневни и вишедневни пост) • Основне хришћанске врлине • Евхаристијски	Повезивање градива са свакодневним животом Уочава, слуша, пева, изражава се, комуницира, црта, боји, игра се, изражава своја мишљења и искуства, посматра, упознаје се, препознаје, разговара, илуструје, препознаје своја осећања	вреднује, ствара ситуацију, сугерише, подстиче, дискутује, анализира, наводи на повезивање и примену знања	циљевима и исходима наставе, садржајима по темама, начином остваривања програма рада, као и са начином вредновања њиховог рада. Врсте наставе Настава се реализује кроз следеће облике наставе: теоријска настава (34 часова) практична настава (2 часа) Место реализације наставе Теоријска настава се реализује у учioniци; Практична настава се реализује у цркви – учешћем у литургијском сабрању; Дидактичко методичка упутства за	: Наставник ће евалуацију остварити на два начина: процењива-
---	---	--	--	---	---	--

ЕВХАРИСТИЈСКИ ЕТОС 7. Хришћански подвиг 8. Подвизи светитеља 9. Пост 10. Хришћанске врлине 11. Евхаристијск и поглед на свет	• бити подстакнут да заснује свој однос према Богу на захвалности. • моћи да увиди да је молитва разговор са Богом; • бити подстакнут да преиспита и обогати свој молитвени живот; • моћи да схвати личну молитву као припрему за саборну молитву; • моћи да објасни значење речи Литургија и Евхаристија; • моћи да однос међу члановима Цркве пореди са повезаношћу удова у људском телу; • моћи да препозна неке од елемената Литургије; • моћи да увиди да Молитва Господња има литургијску основу; • моћи да наведе најважније делове храма и препозна њихову богослужбену намену. • моћи да именује нека богослужења и да зна да постоје покретни и непокретни празници; • бити подстакнут да активније учествује у богослужењима;	поглед на свет • Молитва - лична и саборна • Црква је Тело Христово • Божанствена литургија - Проскомидија - Литургија речи (јектенија, мали вход, читања) - Евхаристија (велики вход, анафора, Молитва Господња, причешће) • Литургијски простор (делови храма) • Повезивање времена са литургијским доживљајем вечности (дневни, недељни и годишњи богослужбени круг	Повезивање градива са свакодневним животом Уочава, слуша, пева, изражава се, комуницира, црта, боји, игра се, изражава своја мишљења и искуства, посматра, упознаје се, препознаје, разговара, илуструје, препознаје своја осећања	Прати, усмерава, вреднује, ствара ситуацију, сугерише, подстиче, дискутује, анализира, наводи на повезивање и примену знања	реализацију наставе Уводне часове требало би осмислити тако да допринесу међусобном упознавању ученика, упознавању ученика с циљевима, исходима, наставним садржајима, али и тако да наставник стекне почетни увид у то каквим предзнањима и ставовима из подручја Православн-ог катихизиса, група располаже Реализација програма требало би да се одвија у складу с принципима савремене активне . наставе, која својом динамиком подстиче	њем реакције ученика или прикупља-њем коментара ученика путем анкетних евалуацио-них листића; провером знања које ученици усвајају на часу и испитаива-њем ставова; Оцењује се кроз усмено и писмено испитивање и посматрање понашања
--	---	---	--	--	--	--

будућег века 19. Сведоци Царства Божјег 20. Обожење-циљ хришћанског живота 21. Знаци присуства Царства Божјег у овом свету(чуда,мошти...) 22. Икона-прозор у вечност	разлику између православне иконографије и световног хришћанства -моћи да препозна икону као символ Царства Божјег -бити подстакнут да на правилан начин изражава поштовање према хришћанским светињама		Повезивање градива са свакодневним животом Уочава, слуша, пева, изражава се, комуницира, црта, боји, игра се, изражава своја мишљења и искуства, посматра, упознаје се, препознаје, разговара, илуструје, препознаје своја осећања	Прати, усмерава, вреднује, ствара ситуацију, сугерише, подстиче, дискутује, анализира, наводи на повезивање и примену знања	решења,наста-вник би требало да води рачуна и о психолошким чиниоцима извођења наставе – узрасту ученика, нивоу психофизичког развоја, интересовања, склоности, способности и мотивацији ученика У остваривању савремене наставе. наставе наставник је извор знања, креатор, организатор и координатор ученичких активности у наставном процесу Настава је успешно реализована ако је ученик спреман да Цркву схвати као простор за	прикупљањем коментара ученика путем анкетних евалуационих листића; провером знања које ученици усвајају на часу и испитаивањем ставова; Оцењује се кроз усмено и писмено испитивање и посматрање понашања Наставник ће евалуацију остварити на два начина: процењивањем реакције
--	---	--	--	--	---	--

			Повезивање градива са свакодневним животом Уочава, слуша, пева, изражава се, комуницира, црта, боји, игра се, изражава своја мишљења и искуства, посматра, упознаје се, препознаје, разговара, илуструје, препознаје своја осећања	Прати, усмерава, вреднује, ствара ситуацију, сугерише, подстиче, дискутује, анализира, наводи на повезивање и примену знања	остваривање своје личности кроз заједничарење са ближњима и Тројичним Богом који постаје извор и пуноћа његовог живота Оцењивање Непосредно описно оцењивање ученика може се вршити кроз: усмено испитивање; писмено испитивање; посматрање понашања Наставне методе: дијалогска, демонстративно-илустративна, објашњење, усмено изражавање-, посматрање, метода графичких радова, метода писаних	ученика или прикупљањем коментара ученика путем анкетних евалуационих листића; провером знања које ученици усвајају на часу и испитаивањем ставова; Оцењује се кроз усмено и писмено испитивање и посматрање понашања Наставник ће евалуацију остварити на два начина: процењивањем реакције ученика или прикупљањем
--	--	--	---	--	---	--

			боји, игра се, изражава своја мишљења и искуства, посматра, упознаје се, препознаје, разговара, илуструје, препознаје своја осећања	Прати, усмерава, вреднује, ствара ситуацију, сугерише, подстиче, дискутује, анализира, наводи на повезивање и примену знања	радова, дијалошка монолошка метода писаних радова вербална илустративна текстуална компаративни метод илустративно демонстративна настава Наставни облици рада: фронтални индивидуални и групни рад у пару тимски наставна средства: Библија и библијски текстови припремљен материјал, листићи, дечија штампа, , пригодни текстови, енциклопедије, Интернет	коментара ученика путем анкетних евалуационих листића; провером знања које ученици усвајају на часу и испитаивањем ставова; Оцењује се кроз усмено и писмено испитивање и посматрање понашања
--	--	--	--	--	---	--

Назив наставног предмета: ФРАНЦУСКИ ЈЕЗИК

Разред: Осми

Недељни /Годишњи фонд часова: 2/68

Циљ: Циљ наставе и учења страног језика је да се ученик усвајањем функционалних знања о језичком систему и култури и развијањем стратегија учења страног језика оспособи за основну писмену и усмену комуникацију и стекне позитиван однос према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу.

Корелација са другим предметима: Српски језик и књижевност, ЧОС, Грађанско васпитање, Физичко и здравствено васпитање, Географија, Математика, Информатика и рачунарство, Биологија, Музичка култура, Техника и технологија, Историја

Област/Тема	Исходи	Садржај програма	Активности ученика	Активности наставника	Начин и поступци остваривања програма	Евалуација
ПОЗДРАВЉАЊЕ И ПРЕДСТАВЉАЊЕ СЕБЕ И ДРУГИХ И ТРАЖЕЊЕ/ДАВАЊЕ ОСНОВНИХ ИНФОРМАЦИЈА О СЕБИ И ДРУГИМА	По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да у усменој и писменој комуникацији: – разуме једноставније текстове који се односе на поздрављање, представљање и тражење/давање информација личне природе; – поздрави и представи себе и другог користећи једноставнија језичка средства; – размени	Tu connais Michel ? Il vient de Poitiers. Je vous présente Monsieur Dupont. Tiens, je te présente Valérie, c'est ma meilleure amie. Moi, c'est René. Bonjour. Enchanté. Salut. C'est ton grand-père sur cette photo, n'est-ce pas? Oui, c'est mon papi, je m'appelle comme lui. Maintenant il a 73 ans. Malheureusement, ma grand-mère est morte. Le grand garçon blond aux yeux verts, avec un pull bleu, c'est Louis. Il s'intéresse à la	Учествује у разговору Слуша Разуме Чита Преводи Репродукује Пише сложеније реченице Описује људе, предмете, места, доживљаје...	- Презентује - усмерава ученика - подстиче на размишљање - развија код ученика аналитичко, синтетичко, индуктивно, дедуктивно мишљење - утиче на развој тачности, прецизности, одговорности, уредности код ученика - дискутује - анализира - мотивише	- Рад у паровима, малим и великим групама - Мануелне активности - Вежбе слушања - Игре примерене узрасту - Класирање и упоређивање - Решавање „проблем-ситуација“ - „Превођење“ исказа у гест и геста у исказ. - Повезивање звучног материјала са илустрацијом и текстом,	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови вештина, различите технике формативног оцењивања, ученички радови/пројекти.

	једноставније информације личне природе; – у неколико везаних исказа саопшти информације о себи и другима;	musique. Qui est cette petite fille à côté de lui ? C'est sa sœur, elle s'appelle Hélène, elle est très gentille. Lucas et moi, nous habitons dans la même rue, mais nous ne sommes pas dans la même classe. Nous nous rencontrons souvent devant l'école. Презентативи (c'est, ce sont). Питања интонацијом. Упитна морфема n'est-ce pas? Описни придеви. Презент повратних глагола. Наглашене личне заменице. (Интер)културни садржаји: устаљена правила учтиве комуникације; имена, презимена и надимци; родбина и родбинске везе;			-Заједничко прављење илустрованих и писаних материјала	
ОПИСИВАЊЕ БИЋА, ПРЕДМЕТА, МЕСТА, ПОЈАВА, РАДЊИ, СТАЊА И	разуме једноставније текстове који се односе на опис особа, биљака, животиња, предмета, места, појава, радњи,	Yves est le garçon le plus grand dans ma classe. Il joue au basket. Elle est médecin. Il est boulanger. Elle est très nerveuse, mais elle voudrait être plus calme.	Учествује у разговору Слуша Разуме Чита Преводи Репродукује Пише сложеније реченице	Презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање -развија код ученика аналитичко, синтетичко, индуктивно, дедуктивно	-Рад у паровима, малим и великим групама -Мануелне активности -Вежбе слушања -Игре примерене узрасту -Класирање и	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у

ЗБИВАЊА	стања и збивања; – опише и упореди жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства;	Tu regardes quel animal ? Je regarde ce cheval blanc parce que j'adore les chevaux. Quel est ce livre sur ton bureau ? C'est le livre de français que Sarah m'a prêté. À mon avis, dans la revue qui est devant vous, il n'y a rien d'intéressant. Ce portable ne fait pas de photos et on ne peut pas recevoir des e-mails. Celui-là est meilleur, mais il est plus cher aussi. Pour se relaxer, ma mère fait l'exercice suivant: d'abord, elle se met debout, le dos au mur. Puis, elle lève les bras le plus haut possible. Elle tient cette position pendant 6 secondes. Elle respire normalement. Enfin, elle se repose 6 secondes. On parle français en France, mais aussi en Suisse, au Luxembourg et en Belgique. Le drapeau français est tricolore, le drapeau serbe aussi. Презент фреквентних глагола. Поређење придева (компаратив, суперлатив). Показни придеви. Негација (ne/ n'...	Описује људе,предмете,места,д оживљаје...	вно мишљење -утиче на развој тачности,прецизности, одговорности,уредности код ученика -дискутује -анализира -мотивише	упоређивање -Решавање „проблем-ситуација“ -„Превођење“ исказа у гест и геста у исказ. -Повезивање звучног материјала са илустрацијом и текстом, -Заједничко прављење илустрованих и писаних материјала	радној свесци, тестови вештина, различите технике формативног оцењивања, ученички радови/пројекти.
----------------	--	---	---	--	--	--

		pas, ne jamais, ne rien, ne personne). Предлози испред назива земаља. Односне заменице: que, qui, où Изостављање одређеног члана испред назива занимања. Средства за исказивање аргумената и логичких односа: d'abord, puis/ensuite, enfin ; mais, pour + infinitif, car, parce que . (Интер)културни садржаји: особености наше земље и земаља говорног подручја циљног језика (знаменитости, географске карактеристике и сл.) .				
ИЗНОШЕЊЕ ПРЕДЛОГА И САВЕТА, УПУЋИВАЊЕ ПОЗИВА ЗА УЧЕШЋЕ У ЗАЈЕДНИЧКОЈ АКТИВНОСТ	разуме једноставније предлоге, савете и позиве на заједничке активности и одговори на њих уз одговарајуће образложење; – упути предлоге, савете и позиве на заједничке активности користећи ситуационо прикладне	Je te propose de voir ce film, toi aussi. Si elle a mal à la dent, elle doit aller chez le dentiste. On peut aller chez moi si tu es libre après l'école. Ça me va ! / Pourquoi pas ? / D'accord, et on va jouer aux jeux vidéo. Voulez-vous essayer ? Oui, pourquoi pas ? On ira voir le match si tu finis tes devoirs. J'aimerais bien y aller.	Учествује у разговору Слуша Разуме Чита Преводи Репродукује Пише сложеније реченице Описује људе,предмете,места,д оживљаје...	-Презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање -развија код ученика аналитичко,синтетичко, индуктивно,дедуктивно мишљење -утиче на развој тачности,прецизнос	-Рад у паровима, малим и великим групама -Мањуелне активности -Вежбе слушања -Игре примерене узрасту -Класирање и упоређивање -Решавање „проблем-ситуација“	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови вештина, различите технике

И И РЕАГОВАЊЕ НА ЊИХ	комуникационе моделе; – затражи и пружи додатне информације у вези са предлозима, саветима и позивима на заједничке активности;	Sois patiente. N’ayez pas peur. Et si on allait à la piscine ? C’est une bonne idée. Презент фреквентних глагола. Модални глаголи: pouvoir, devoir, vouloir. Будуће време. Кондиционал презента. Хипотетична реченица – вероватни потенцијал. Конструкција : (Et) si + imparfait Субјунктив/ императив глагола avoir и être у устаљеним изразима (Интер)културни садржаји: прикладно упућивање предлога, савета и позива и реаговање на предлоге, савете и позиве.		ти, одговорности, уредн ости код ученика - дискутује - анализира - мотивише	- „Превођење“ исказа у гест и геста у исказ. - Повезивање звучног материјала са илустрацијом и текстом, - Заједничко прављење илустрованих и писаних материјала	формативног оцењивања, ученички радови/пројекти.
ИЗРАЖАВ АЊЕ МОЛБИ, ЗАХТЕВА, ОБАВЕШТ ЕЊА, ИЗВИЊЕЊ А, ЧЕСТИТАЊ А И ЗАХВАЛНО СТИ	разуме уобичајене молбе и захтеве и реагује на њих; – упуту уобичајене молбе и захтеве; – честита, захвали и извини се користећи мање сложена језичка средства;	Excusez-moi, est-ce que je peux parler à Louise ? Bien, merci et au revoir ! Je peux m’asseoir à côté de vous ? Je voudrais savoir si le centre est ouvert cet après-midi. Est-ce que vous avez l’adresse du Centre ? Bonjour Madame, vous pouvez me dire à quelle heure ouvre le Centre cet après-midi ? Je voudrais cette revue pour adolescents. Celle-là, son titre est Okapi. Regarde-moi! Ouvre-lui! Téléphonez-leur! Je suis vraiment désolé, Monsieur. Je vous demande pardon. Ne	- Пажљиво чита задата вежбања - Ради самостално вежбања - Самостално процењује свој напредак	- Даје упутства - Објашњава задата вежбања - Даје повратне информације - Прати ток часа	- Рад у паровима, малим и великим групама - Мануелне активности - Вежбе слушања - Игре примерене узрасту - Класирање и упоређивање - Решавање „проблем- ситуација“ - „Превођење“ исказа у гест и геста у исказ. - Повезивање звучног материјала са илустрацијом и	Посматрање и праћење, усмена и писмена провера кроз задатке.

		t'inquiète pas ! Je suis fier de toi. Toutes mes félicitations ! Je vous remercie beaucoup, Madame ! Кондиционал модалних глагола. Упитна реченица са конструкцијом est-ce que. Личне заменици у функцији директног и индиректног објекта. Показне заменице (celui, celle, ceux, celles). Императив. Узвичне реченице. Индиректни говор (упитна реченица) (Интер)културни садржаји: правила учтиве комуникације, значајни празници и догађаји, честитања.			текстом, -Заједничко прављење илустрованих и писаних материјала	
РАЗУМЕВАЊЕ И ДАВАЊЕ УПУТСТАВА	разуме и следи једноставнија упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота; – пружи једноставнија упутства у вези са уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота;	Jeu de mémoire Règles du jeu : - Mélanger les cartes et bien les ordonner face contre table. - Tour à tour, chaque élève retourne deux cartes : s'il retourne une paire, il la garde et peut rejouer. Il faut que tu racontes ça à ton frère. Avez-vous compris ? Pour apprendre, il faut bien écouter. Tu devrais aller à la pharmacie. Tu dois faire les courses aujourd'hui. Tu peux écrire au courrier des lecteurs de ce magazine. Ils vont te répondre.	Учествује у разговору Слуша Разуме Чита Преводи Репродукује Пише сложеније реченице Описује људе,предмете,места, доживљаје...	презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање -развија код ученика аналитичко,синтетичко, индуктивно,дедуктивно мишљење -утиче на развој тачности,прецизности, одговорности,уредности код ученика -дискутује -анализира -мотивише	-Рад у паровима, малим и великим групама -Мануелне активности -Вежбе слушања -Игре примерене узрасту -Класирање и упоређивање -Решавање „проблем-ситуација“ -„Превођење“ исказа у гест и геста у исказ. -Повезивање звучног	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови вештина, различите технике формативног оцењивања, ученички радови/пројекти.

		Pourriez/Pouvez-vous me dire où est la gare ? Императив. Инфинитив. Конструкција il faut + субјунктив (глаголи 1. групе). Конструкција il faut + инфинитив. Модални глаголи. Упитна реченица. Индиректни говор (упитна реченица) (Интер)културни садржаји: правила учтивости у складу са степеном формалности и ситуацијом.			материјала са илустрацијом и текстом, -Заједничко прављење илустрованих и писаних материјала	
ОПИСИВАЊЕ РАДЊИ У САДАШЊОСТИ	разуме једноставније текстове у којима се описују радње и ситуације у садашњости; – разуме једноставније текстове у којима се описују способности и умећа; – размени појединачне информације и/или неколико информација у низу које се односе на радње у садашњости; – опише радње, способности и умећа користећи неколико везаних исказа;	Tu vas à Nice ? Non, j'en viens. Tu vas souvent à la campagne ? J'y vais chaque été. On est ici depuis lundi. Le mercredi, je fais du tennis. Je sais danser et chanter. Je peux aussi jouer avec les enfants. Quand je veux organiser une fête, je choisis d'abord une date et je réserve un endroit. Ensuite, je fais une liste d'invités. Je prépare des invitations toute seule parce que j'adore dessiner. Enfin, je choisis la nourriture et la musique. Les filles mettent leurs nouvelles robes parce qu'elles se préparent pour la fête. Презент фреквентних глагола. Негација (ne/ n'... pas, ne jamais, ne rien, ne personne). Прилошке заменице (en,	Учествује у разговору Слуша Разуме Чита Преводи Репродукује Пише сложеније реченице Описује људе,предмете,места,д оживљаје...	презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање -развија код ученика аналитичко,синтетичко, индуктивно,дедуктивно мишљење -утиче на развој тачности,прецизности, одговорности,уредности код ученика -дискутује -анализира -мотивише	-Рад у паровима, малим и великим групама -Мануелне активности -Вежбе слушања -Игре примерене узрасту -Класирање и упоређивање -Решавање „проблем-ситуација“ -„Превеђење“ исказа у гест и геста у исказ. -Повезивање звучног материјала са илустрацијом и текстом, -Заједничко прављење илустрованих и писаних материјала	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови вештина, различите технике формативног оцењивања, ученички радови/пројекти.

		у). Предлози и предлошки изрази (à côté de, chez, depuis). Прилози. Прилози за место (ici, là). Средства за исказивање аргумената и логичких односа: d'abord, puis/ensuite, enfin ; mais, parce que (Интер)културни садржаји: породични живот; живот у школи и у ширем окружењу – наставне и ваннаставне активности; распусти и путовања; традиција и обичаји				
ОПИСИВАЊЕ РАДЊИ У ПРОШЛОСТИ	разуме једноставније текстове у којима се описују искуства, догађаји и способности у прошлости; – размени појединачне информације и/или неколико информација у низу о искуствима, догађајима и способностима у прошлости; – опише у неколико краћих, везаних исказа искуства, догађај из прошлости опише неки историјски догађај,	Nous sommes arrivés il y a trois jours. Je n'ai jamais été chez eux. Hier c'était dimanche, je me suis réveillé à 10 heures. Elle a écouté le dernier disque de ce chanteur et elle a décidé d'aller à son concert. J'ai découvert Paris il y a deux ans. Il est né à Genève, mais il a grandi à Lyon parce que ses parents ont déménagé. J'écoutais de la musique quand soudain Pauline est entrée. Quand mes parents étaient petits, l'ordinateur n'existait pas. Il s'est trompé à cause de moi. Je suis désolé. Elle a réussi grâce à ses amis. Les frères Lumière ont inventé le cinéma. Napoléon Bonaparte était le premier empereur des Français. Il est né en Corse. Astérix et Obélix ont vécu dans un petit village gaulois et ils ont lutté contre les Romains.	Учествује у разговору Слуша Разуме Чита Преводи Репродукује Пише сложеније реченице Описује људе,предмете,места ,доживљаје...	презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање -развија код ученика аналитичко,синтетичко, индуктивно,дедуктивно мишљење -утиче на развој тачности,прецизности, одговорности,уредности код ученика -дискутује -анализира -мотивише	-Рад у паровима, малим и великим групама -Мануелне активности -Вежбе слушања -Игре примерене узрасту -Класирање и упоређивање -Решавање „проблем-ситуација“ -„Превођење“ исказа у гест и геста у исказ. -Повезивање звучног материјала са	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови вештина, различите технике формативног оцењивања, ученички радови/пројект и.

	историјску личност и сл.;	Перфекат (passé composé). Имперфекат. Негација (ne/ n'... pas, ne jamais, ne rien, ne personne). Предлози и предлошки изрази (il y a). Временска реченица: quand. Средства за исказивање аргумената и логичких односа: d'abord, puis/ensuite, enfin ; mais, grâce à, à cause de, parce que (Интер)културни садржаји: историјски догађаји, епохална открића; важније личности из прошлости.			илустрацијом и текстом, -Заједничко прављење илустрованих и писаних материјала	
ОПИСИВАЊЕ БУДУЋИХ РАДЊИ (ПЛАНОВА, НАМЕРА, ПРЕДВИЂАЊА)	разуме једноставније исказе који се односе на одлуке, обећања, планове, намере и предвиђања и реагује на њих; – размени једноставније исказе у вези са обећањима, одлукама, плановима, намерама и предвиђањима; – саопшти шта он/она или неко други планира, намерава, предвиђа;	Quand est-ce qu'on part ? Il demande quand on part. Je pars dans deux jours. D'abord, je vais finir mes devoirs, puis j'irai au cinéma. Si mes parents me laissent partir, je viendrai avec toi! S'il fait beau demain, on va à la piscine. Si j'avais du temps libre, je sortirais ce soir. Qui va jouer les personnages ? Qui va à ce spectacle ? C'est Pierre qui va le faire. Cette année, je vais faire plus de sport et je vais aller à un atelier de peinture. Nous finirons notre projet dans dix jours. Je crois que`il va neiger demain. Je suis sûr que tu réussiras. Презент фреквентних глагола. Futur simple.	Учествује у разговору Слуша Разуме Чита Преводи Репродукује Пише сложеније реченице Описује људе,предмете,места ,доживљаје...	презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање -развија код ученика аналитичко,синтетичко, индуктивно,дедуктивно мишљење -утиче на развој тачности,прецизности, одговорности,уредности код ученика -дискутује -анализира -мотивише	-Рад у паровима, малим и великим групама -Мануелне активности -Вежбе слушања -Игре примерене узрасту -Класирање и упоређивање -Решавање „проблем-ситуација“ -„Преводјење“ исказа у гест и геста у исказ. -Повезивање звучног материјала са илустрацијом и текстом, -Заједничко	Посматрање и праћење, усмена и писмена провера кроз задатке.

		Futur proche. Негација (ne/ n'... pas, ne jamais, ne rien, ne personne). Предлози: dans + временска одредница Хипотетичне реченице – вероватни и могући потенцијал. Средства за исказивање аргумената и логичких односа: d'abord, puis/ensuite, enfin (Интер)културни садржаји: правила учтивости у складу са степеном формалности и ситуацијом; традиција и обичаји.			прављење илустрованих и писаних материјала	
ИСКАЗИ ВАЊЕ ЖЕЉА, ИНТЕРЕС ОВАЊА, ПОТРЕБА , ОСЕТА И ОСЕЋАЊ А	разуме уобичајене изразе у вези са жељама, интересовањима, потребама, осећањима и реагује на њих; – изрази жеље, интересовања, потребе, осете и осећања једноставнијим језичким средствима;	Bonne chance! Bon appétit ! Tu as envie de quoi ? J'ai envie d'aller au cinéma. Moi, je n'ai pas envie. J'aimerais être célèbre. Je voudrais voyager partout dans le monde. Je trouve ça intéressant. Je ne trouve pas ça intéressant. J'espère qu'il viendra. Ça me fait plaisir de te revoir ! Tout va bien maintenant. Je n'aime pas le café. Tu as réussi, je suis très content ! Elle n'est pas venue, c'est dommage ! Презент фреквентних глагола. Кондиционал презента фреквентних глагола. Узвична реченица. Негација. (Интер)културни садржаји: мимика и гестикулација; интересовања, хоби, забава, разонода, спорт и рекреација	Учествује у разговору Слуша Разуме Чита Преводи Пише сложеније реченице Описује људе,предмете,места ,доживљаје... Попуњава вежбања	презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање -развија код ученика аналитичко,синтетичко, индуктивно,дедуктивно мишљење -утиче на развој тачности,прецизности, одговорности,уредности код ученика -дискутује -анализира -мотивише	-Рад у паровима, малим и великим групама -Мануелне активности -Вежбе слушања -Игре примерене узрасту -Класирање и упоређивање -Решавање „проблем-ситуација“ -„Превођење“ исказа у гест и геста у исказ. -Повезивање звучног	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови вештина, различите технике формативног оцењивања, ученички радови/пројекти.

					материјала са илустрацијом и текстом, -Заједничко прављење илустрованих и писаних материјала	
ИСКАЗИВАЊЕ ПРОСТОРНИХ ОДНОСА И УПУТСТАВА ЗА ОРИЈЕНТАЦИЈУ У ПРОСТОРУ	разуме једноставнија питања која се односе на оријентацију/положај предмета, бића и места у простору и правац кретања и одговори на њих; – затражи и разуме обавештења о оријентацији/положају предмета, бића и места у простору и правцу кретања; – опише правац кретања и просторне односе једноставнијим, везаним исказима;	Où sont mes affaires? Elle demande où sont ses affaires. Vous ne pouvez pas traverser la rue ici. Au-dessous de mon appartement il y a un parc où je peux voir les enfants qui jouent. Pouvez-vous me montrer où est la gare, s'il vous plaît ? Ma ville est située à 75km au nord de Belgrade. Le Musée national se trouve dans le centre-ville, en face du Théâtre national. Elle habite à Subotica, dans le nord de la Serbie, à la frontière avec la Hongrie. En Serbie il y a cinq parcs nationaux: Djerdap, Kopaonik, Tara, Šar, Fruška Gora. Le tunnel du Mont-Blanc relie Chamonix en France et Courmayeur en Italie. Ils se promènent au bord de la mer. Индиректно питање. Релативне заменице (qui, que, où). Основни бројеви. Стране света. Прилози за место (ici, là). Предлози (à, de, en, près de, à côté de, en face de, au bord de...) (Интер)културни садржаји: јавни простор; типичан изглед места; географске карактеристике наше земље и земаља говорног подручја циљног језика.	Учествује у разговору Слуша Разуме Чита Преводи Пише сложеније реченице Описује људе,предмете,места „доживљаје... Попуњава вежбања	презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање -развија код ученика аналитичко,синтетичко, индуктивно,дедуктивно мишљење -утиче на развој тачности,прецизности, одговорности,уредности код ученика -дискутује -анализира -мотивише	-Рад у паровима, малим и великим групама -Мануелне активности -Вежбе слушања -Игре примерене узрасту -Класирање и упоређивање -Решавање „проблем-ситуација“ -„Превођење“ исказа у гест и геста у исказ. -Повезивање звучног материјала са илустрацијом и текстом, -Заједничко прављење илустрованих и писаних материјала	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, различите технике формативног оцењивања, ученички радови/пројекти.

ИЗРИЦАЊЕ ДОЗВОЛА, ЗАБРАНА, УПОЗОРЕЊА, ПРАВИЛА ПОНАШАЊА И ОБАВЕЗА	разуме једноставније исказе који се односе на дозволе, забране, упозорења, правила понашања и обавезе и реагује на њих; – размени једноставније информације које се односе на дозволе, забране, упозорења, правила понашања и обавезе код куће, у школи и на јавном месту;	Maman me dit que je peux inviter tous mes copains à mon anniversaire. Tous mes amis vont au cinéma, mais pas moi. Mon papa ne me permet pas. Ne lui dis rien! Tu dois apprendre beaucoup cette semaine. C'est toi qui as jeté la bouteille dans l'herbe ? Non, ce n'est pas moi, je respecte la nature. Cherche une poubelle pour jeter ce papier ! N'ouvrez pas le livre pour le moment ! Ne pas ouvrir les fenêtres. Ne pas se pencher. Assez ! Ça suffit ! On ne mange pas avec ses mains. Il ne faut pas allumer le feu. Il ne faut pas jeter des ordures. Il est interdit de fumer ici. Презент фреквентних глагола. Модални глаголи. Императив. Инфинитив. Индиректни говор – изјавне реченице (уводни глагол у презенту). Конструкција il faut / il ne faut pas + инфинитив. Личне заменице у функцији	Учествује у разговору Слуша Разуме Чита Преводи Пише сложеније реченице Описује људе,предмете,места „доживљаје... Попуњава вежбања	презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање -развија код ученика аналитичко,синтетичко, индуктивно,дедуктивно мишљење -утиче на развој тачности,прецизности, одговорности,уредности код ученика -дискутује -анализира -мотивише	-Рад у паровима, малим и великим групама -Мануелне активности -Вежбе слушања -Игре примерене узрасту -Класирање и упоређивање -Решавање „проблем-ситуација“ -„Превођење“ исказа у гест и геста у исказ. -Повезивање звучног материјала са илустрацијом и текстом, -Заједничко прављење илустрованих и писаних материјала	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, различите технике формативног оцењивања, ученички радови/пројекти.
---	--	--	---	---	---	---

		индиректног објекта. Негација. Узвичне реченице. (Интер)културни садржаји: понашање у кући, школи и на јавним местима; значење знакова и симбола				
ИЗРАЖАВАЊЕ ПРИПАДАЊА И ПОСЕДОВАЊА	разуме једноставније исказе који се односе на поседовање и припадање; – формулише питања и једноставније исказе који се односе на поседовање и припадање;	Cette moto? C'est celle de mon grand frère. C'est à moi. Ils sont à vous. J'ai fait ma valise. Tu as fait la tienne ? Il est à toi, ce portable rouge, n'est-ce pas ? Non, pas du tout, il est à cette dame-là. J'ai laissé le mien à la maison. Презентативи (с'est, ce sont). Присвојни придеви и заменице. Наглашене личне заменице. Негација. Упитна морфема n'est-ce pas? Конструкција за исказивање припадности. (Интер)културни садржаји: однос према својој и туђој имовини	Учествоје у разговору Слуша Разуме Чита Преводи Пише сложеније реченице Описује људе, предмете, места ,доживљаје... Попуњава вежбања	презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање -развија код ученика аналитичко, синтетичко, индуктивно, дедуктивно мишљење -утиче на развој тачности, прецизности, одговорности, уредности код ученика -дискутује -анализира -мотивише	-Рад у паровима, малим и великим групама -Мануелне активности -Вежбе слушања -Игре примерене узрасту -Класирање и упоређивање -Решавање „проблем-ситуација“ -„Превођење“ исказа у гест и геста у исказ. -Повезивање звучног материјала са илустрацијом и текстом, -Заједничко прављење илустрованих и писаних материјала	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, различите технике формативног оцењивања, ученички радови/пројекти.
ИЗРАЖАВАЊЕ ДОПАДАЊА И НЕДОПАДАЊА И МИШЉЕЊА	разуме једноставније исказе који се односе на изражавање	C'est toi que j'aime. Je l'aime comme un frère. Les enfants aiment les jeux de société. Le frère de Mia aime jouer	Учествоје у разговору Слуша Разуме Чита	презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање -развија код	-Рад у паровима, малим и великим групама -Мануелне активности	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима,

	допадања и недопадања и реагује на њих; – изрази допадање и недопадање уз једноставније образложење; – разуме једноставније исказе којима се тражи мишљење и реагује на њих; – изражава мишљење, слагање/неслагање и даје кратко образложење;	au Scrabble. Comme c'est joli ! Comme sa robe est belle ! Quel beau film ! J'aime les pommes, mais je préfère les bananes. Je déteste la science fiction. J'adore faire du ski. Tu as aimé le film ? Non, il ne me plaît pas. Конструкција за наглашавање (c'est... que). Упитна реченица. Узвична реченица. Негација. (Интер)културни садржаји: уметност, књижевност за младе, стрип, музика, филм, спорт	Преводи Пише сложеније реченице Описује људе,предмете,места ,доживљаје... Попуњава вежбања	ученика аналитичко,синтетичко, индуктивно,дедуктивно мишљење -утиче на развој тачности,прецизности, одговорности,уредности код ученика -дискутује -анализира -мотивише	-Вежбе слушања -Игре примерене узрасту -Класирање и упоређивање -Решавање „проблем-ситуација“ -„Превођење“ исказа у гест и геста у исказ. -Повезивање звучног материјала са илустрацијом и текстом, -Заједничко прављење илустрованих и писаних материјала	симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, различите технике формативног оцењивања, ученички радови/пројекти.
ИЗРАЖАВАЊЕ КОЛИЧИНЕ, ДИМЕНЗИЈА И ЦЕНА	разуме једноставније исказе који се односе на количину, димензије и цене; – размени информације у вези са количином, димензијама и ценама	Novi Sad est une grande ville? C'est la plus grande ville de la Voivodine avec presque 300.000 habitants. La France compte près de 67 millions d'habitants. Combien de crayons avez-vous acheté?J'ai acheté deux crayons. Tu as mangé tous les gâteaux ? Oui, je les ai mangés. Ça coûte combien ? Ces baskets coûtent combien ? Ils coûtent 40 euros. Merci ! Au revoir ! Je voudrais un kilo de pommes et un litre de lait. Voilà ! Ça fait	Учествује у разговору Слуша Разуме Чита Преводи Пише сложеније реченице Описује људе,предмете,места ,доживљаје... Попуњава вежбања	презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање -развија код ученика аналитичко,синтетичко, индуктивно,дедуктивно мишљење -утиче на развој тачности,прецизности, одговорности,уредности код ученика -дискутује -анализира	-Рад у паровима, малим и великим групама -Мануелне активности -Вежбе слушања -Игре примерене узрасту -Класирање и упоређивање -Решавање „проблем-ситуација“ -„Превођење“ исказа у гест и геста у исказ. -Повезивање звучног материјала са илустрацијом и	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, различите технике формативног оцењивања, ученички радови/пројекти.

		combien ? 11,30 € trente. 11 euros 30 centimes ? C'est cher ! Cette tour fait plus de 500 mètres de haut. Nous habitons au cinquième étage. Cette année je suis en 8ème. J'ai autant d'amis que toi. Il a plus de temps libre que moi. Основни бројеви преко 1000. Редни бројеви. Партитивни члан. Партитивно de. Компарација. Личне заменице у функцији директног објекта. Упитна реченица. Презентативи (voilà, c'est). (Интер)културни садржаји: друштвено окружење; валуте циљних култура; правописне конвенције при раздвајању хиљада, као и целих од децималних бројева; конвенције у изговору децималних бројева; метрички и неметрички систем мерних јединица		-мотивише	текстом, -Заједничко прављење илустрованих и писаних материјала	
--	--	--	--	-----------	---	--

СЛОБОДНЕ НАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ

Слободне наставне активности (у даљем тексту СНА), су део плана наставе и учења који школа планира Школским програмом и Годишњим планом рада. Школа ученицима нуди три програма Слободних наставних активности:

1. Предузетништво
2. Домаћинство

3. Свакодневни живот у прошлости

Ученици бирају један од три програма СНА који школа нуди у складу са својим кадровским капацитетима, потребама ученика, родитеља и локалне заједнице, а у складу са важећим прописима.

Сврха СНА је да допринесу остваривању општих исхода образовања и васпитања, развијању кључних и општих међупредметних компетенција потребним за сналажење у свакодневном животу. Осим тога, подршка су професионалном развоју ученика који на крају основне школе доносе важну одлуку о наставку школовања у контексту новог концепта средње школе у којој се полажу општа и стручна матура. И на крају, мада не мање важно, СНА доприносе бољем упознавању ученика и њиховој сарадњи.

ПРЕДУЗЕТНИШТВО

Циљ учења слободне наставне активности *Предузетништво* је да допринесе развоју иновативности и предузимљивости код ученика, способности да се идеје претворе у акцију, способности за тимски рад и коришћење разноврсних извора знања ради бољег разумевања друштвених процеса и појава и преузимања одговорне улоге у савременом друштву.

ОПШТЕ МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	ИСХОДИ На крају програма ученик ће бити у стању да:	ТЕМЕ и кључни појмови садржаја програма
Комуникација Рад са подацима и информацијама Дигитална компетенција Решавање проблема Сарадња Одговорно учешће у демократском друштву Одговоран однос према здрављу Одговоран однос према околини Естетичка компетенција Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	– наведе основна права потрошача и начине њихове заштите; – на декларацији пронађе најважније информације о производу и одреди однос цене и квалитета; – посматра занимања из перспективе некад и сад и предвиди могућности њиховог развоја у будућности; – повезује одређена занимања и врсту и нивое образовања; – препозна проблеме у свом непосредном окружењу и дискутује о могућностима њиховог решавања; – се укључи у иницијативе које се покрећу у школи; – разликује особине лидера и менаџера; – одговорно преузима задужења у тиму, сарађује са другим члановима тима и учествује у доношењу одлука; – планира, распоређује и управља	ЗАШТИТА ПРАВА ПОТРОШАЧА Однос цене и квалитета производа/услуге. Декларација производа. Уговорна обавеза за услугу. Остваривање права потрошача.
		СВЕТ РАДА Свет занимања некад, сад и у будућности. Професионална оријентација. Професионални развој. Форма и функција CV и мотивационог писма. Концепт целоживотног учења.
		ПОКРЕНИ СЕБЕ И ДРУГЕ Покретање иницијативе.

	ресурсима (знања и вештине, време, новац, технологије); – учествује у осмишљавању пословне идеје; – информише се о постојању сличних производа на тржишту; – комуницира са окружењем о креативним идејама свога тима; – примењује правила пословне комуникације; – поштује етичке принципе у пословању; – израчуна трошкове израде производа према датим инструкцијама; – прикупи информације о ценама сличних производа на тржишту и на основу њих одреди цену свог производа; – учествује у промоцији и продаји производа; – презентује рад свог тима.	Менаџмент и лидерство.
		УЧЕНИЧКА ПРЕДУЗЕЋА Појам предузећа (привредног субјекта). Производ и/или услуга. Појам тржишта. Људски и материјални ресурси. Пословна комуникација. Основни етички принципи у пословању. Процес производње и процес пружања услуга. Цена производа или услуге. Облици промовисања производа. Продаја производа или услуге.

ДОМАЋИНСТВО

Циљ учења слободне наставне активности *Домаћинство* је да ученици интегришу и функционализују знања стечена у оквиру различитих предмета у контексту свакодневног живота, да унапреде вештине и формирају навике у вези са важним активностима у свакодневном животу у области становања, одевања, исхране и употребе различитих материјала.

ОПШТЕ МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	ИСХОДИ На крају програма ученик ће бити у стању да:	ТЕМЕ и кључни појмови садржаја програма
Компетенција за целоживотно учење Комуникација Рад са подацима информацијама Дигитална компетенција Решавање проблема Сарадња Одговорно учешће у демократском друштву Одговоран однос према здрављу Одговоран однос према околини Естетичка компетенција Предајимљивост и оријентација ка предузетништву	– одговорно испуњава обавезе потребне за живот у заједници / домаћинству; – преиспита сопствене и навике других чланова заједнице/домаћинства и утиче на њихову промену ка рационалном планирању, економичној потрошњи и развијању одговорних еколошких навика; – користи рачунарске апликације, 3D приказ грађевинског објекта и унутрашњег уређења домаћинства, уважавајући потребе савремене културе становања; – учествује у активностима уређења и заштите домаћинства и окружења у коме се оно налази; – анализира карактеристике савремене културе становања и повеже развој и значај урбанизма за побољшање услова живљења домаћинства; – правилно раздваја и одлаже отпад из домаћинства, припрема га и предаје на рециклажу; – образлаже на примеру у домаћинству употребу обновљивих извора енергије и значај топлотне изолације са уштедом енергије у домаћинству; – правилно и безбедно користи уређаје за загревање и климатизацију простора; – разликује природне од вештачких тканина, правилно их употребљава и	САВРЕМЕНО ДОМАЋИНСТВО И ПОРОДИЦА Домаћинство. Организација домаћинства. Породица, односи и потребе у породици и њихово усклађивање. Формирање здраве породице. Фазе породичног живота. Култура као начин живота и културно наслеђе. КУЛТУРА СТАНОВАЊА Породично домаћинство на селу и у граду. Породица и домаћинство. Функционалне целине домаћинства и њихове улоге. Технички апарати у домаћинству. Безбедност у домаћинству. Уређење домаћинства и околине у градској и сеоској средини. Економично коришћење и потрошња воде у градском и сеоском домаћинству. Уштеда енергије у домаћинству. Хемијска и микробиолошка исправност воде.

	одржава; – планира буџет домаћинства и управља њиме; – планира радну недељу, укључује и усклађује обавезе које има као појединац и у заједници/ домаћинству; – припрема и уређује простор за ручавање и формира културне навике приликом узимања хране;	Отпадне воде у домаћинству. Основни хигијенски захтеви домаћинства. Прикупљање, сортирање и одлагање отпада у домаћинству. КУЛТУРА ОДЕВАЊА Улога одеће и обуће у животу човека. Природни и вештачки материјали, њихова својства и употреба у домаћинству. Одржавање одеће, кућног текстила, и декоративног плана у домаћинству.
	– правилно се храни, води рачуна о сопственом здрављу и здрављу породице;- планира дневне оброке за своје домаћинство у складу са општим принципима правилне исхране уз уважавање потреба свих чланова домаћинства; – примењује основне технике и правила обраде и припреме намирница уз примену правилног руковања прибором, посуђем, справама и апаратима за припрему хране; – истражује и прави план набавке средстава за одржавање личне хигијене и чистоће домаћинства; – процењује значај и утицај информација и извора информација и повезује их са сопственим искуством ради решавања различитих проблемских ситуација; – комуницира на конструктиван начин; – процењује значај и утицај научних достигнућа на свакодневни живот;	Одржавање и чишћење природних и вештачких материјала. Организација складиштења кућног текстила, обуће и одеће. Рециклажа кућног текстила и одеће. КУЛТУРА ПОНАШАЊА Планирање и расподела буџета. План набавке и избор артикала. План и припреме за путовање. Правила понашања у превозним средствима, у граду и на путовању. Савремена средства комуникације и претраживање различитих информација. СРЕДСТВА ЗА ОДРЖАВАЊЕ ЛИЧНЕ ХИГИЈЕНЕ И ХИГИЈЕНЕ ДОМАЋИНСТВА Значај воде за одржавање хигијене. Средства за личну хигијену.

	– осмишљава и предузима истраживање у решавању проблема, одговорно се односи према свом животу, животу других и животној средини; – критички процењује сопствени рад и рад сарадника у групи; – сарађује у тиму, поштујући разлике у мишљењу и афирмише толеранцију и равноправност у дијалогу.	Козметичка средства. Кућна апотека. Материјали за опремање домаћинства Одржавање домаћинства Отпадни материјали у домаћинству. ИСХРАНА У ДОМАЋИНСТВУ Хранљиви састојци и животне намирнице. Класификација животних намирница према пореклу (биљне и животињске), улози у организму (енергетска, градивна, заштитна и регулаторна) и саставу. Енергетска вредност намирница. Потребе за састојцима хране зависно од узраста, занимања, пола, спољашње средине, здравственог и физиолошког стања организма. Рационална исхрана човека. Принципи рационалне исхране. Законски прописи, правилници о намирницама и квалитету хране. Последице неправилне исхране. Припремање хране, начини обраде намирница. Хигијенски услови приликом припремања хране. Одлагање, чување и конзервисање намирница. Апарати и машине за припремање, чување и обраду хране и намирница
--	--	---

		Загађујуће супстанце хране и мере заштите Адитиви Органска и ГМО храна Култура исхране и понашање за трпезом: послуживање и узимање хране, стоно посуђе и прибор. Национална кухиња и кухиње у свету.
--	--	---

СВАКОДНЕВНИ ЖИВОТ У ПРОШЛОСТИ

Циљ учења слободне наставне активности *Свакодневни живот у прошлости* јесте проширивање знања из области опште културе и оспособљавање ученика да, упознавањем с начином живота људи у прошлости, боље разумеју свет и време у коме живе и развију свест о континуитету и разноврсности историјских појава и процеса. Ученици би требало да се упознају са специфичностима динамике друштвених и културних промена и да науче како да сагледају себе у односу према "другом" како би сопствени идентитет потпуније и целовитије интегрисали у шири контекст разумевања и сложене садашњости.

ОПШТЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ	ИСХОДИ На крају програма ученик ће бити у стању да:	ТЕМЕ и кључни појмови садржаја програма
Компетенција за целоживотно учење Комуникација Рад са подацима информацијама		Разумевање појма свакодневни живот Разумевање појма прошлост Разумевање значаја проучавања свакодневног живота у прошлости	УВОД Прошлост (појам прошлости). Време (хронологија, оријентација у

Дигитална компетенција Решавање проблема Сарадња Одговорно учешће у демократском друштву Одговоран однос према здрављу Одговоран однос према околини Естетичка компетенција	Идентификовање актуелних дечјих игара Упознавање са дечјим играма у прошлости Увидети разлику између игара некад и садразумеју значај; Проучавањасвакодневног живота у прошлости; Усвојање и проширивање знања о разликама између свакодневног живота данас и у прошлости; Стицање знања о свакодневном животу у Европи и свету од краја XIX до краја XX века – стекну знања о свакодневном животу код Срба од краја XIX до краја XX века; Усвојање и прошире знања о улози фотографије, филма, радија и телевизије у свакодневном животу људи некад и сад; Развијају способност повезивања знања из различитих области.	времену). Значај проучавања прошлости. Појам свакодневног живота (односи у породици, исхрана, становање, одевање, школовање, лечење, производња, забава, разлика између политичке историје и историје свакодневног живота...). Значај проучавања свакодневног живота у прошлости (прошlost не припада само владарима, војсковођама и државницима, већ и обичним људима, којима се можемо приближити једино истраживањем њихове свакодневице). ФОТОГРАФИЈА, ФИЛМ, РАДИО И ТЕЛЕВИЗИЈА НЕКАД И САД Феномен фотографије, филма, радија и телевизије Фотографија, филм, радио и телевизија у садашњости Фотографија, филм, радио и телевизија у прошлости Фотографија, филм, радио и телевизија у Србији некад и сад
--	--	---

СВАКОДНЕВНИ ЖИВОТ ОД КРАЈА XIX ДО КРАЈА XX ВЕКА

Свакодневни живот у Европи и свету од краја XIX до краја XX века

Начин исхране, одевање, породични односи, Становање, Живот у граду, Живот на селу, Образовање и васпитање, Верски живот, Војска, Забава, Спорт, Комуникације, путовања и туризам, Односи и стереотипи према другом и различитом, Брига о телу и здрављу – лечење

Свакодневни живот код Срба од краја XIX до краја XX века

Начин исхране, Одевање, Становање,

Индустрија, трговина и занатство (индустријализација Србије - пиваре, стакларе, текстилна и аутомобилска индустрија; стари занати).

Живот у граду, Живот на селу, Породица, Верски живот, Друштвени живот, Спорт, Односи и стереотипи према другом и различитом, Образовање, Војска

Брига о телу и здрављу - лечење (болнице у Србији, начини здравствене заштите и превентиве, хуманитарне организације - Црвени крст; народна и алтернативна медицина, апотеке, заразне болести, хигијенски услови, епидемије...).

		Комуникације, путовања и туризам
--	--	----------------------------------

ДОПУНСКА НАСТАВА

СРПСКИ ЈЕЗИК

Садржаји програма	Број часова	Активности ученика	Активности наставника	Начини и поступци извођења програма	Циљеви и задаци садржаја програма
Развој српског књижевног језика	1	слушају, читају, питају, разговарају	-Подстиче на усвајање знања, -мотивише за рад	индивидуални, текстуални	усвајање основних знања о Вуковом раду на развоју књижевног језика
Морфологија	2	обнављају стечена знања о облицима речи, раде текстове из збирке за квалификациони испит	-Подстиче на усвајање знања, -мотивише за рад	рад у групи, фронтални	оспособљавање ученика за полагање квалификационог испита
Фонетика	2	одређују гласове по звучности и месту изговора, уочавају гласовне промене у датим речима	-Подстиче на усвајање знања, -мотивише за рад	индивидуални, текстуални, фронтални	оспособљавање ученика за полагање квалификационог испита
Синтакса	3	одређују службу речи у реченици, издвајају зависне и независне реченице и одређују њихове врсте према значењу	-Подстиче на усвајање знања, -мотивише за рад	индивидуални, фронтални,	оспособљавање ученика за полагање квалификационог испита

Правопис	1	пишу текст, исправљају неправилно написане реченице, питају	-Подстиче на усвајање знања, -мотивише за рад	индивидуални, текстуални, рад у пару	побољшање писмене културе
----------	---	---	---	---	---------------------------

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

Садржаји програма	Број часова	АКТИВНОСТИ У ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОМ РАДУ		Начини и поступци остваривања рада	Циљеви и задаци садржаја програма
		УЧЕНИКА	НАСТАВНИКА		
The Present Simple The Present Cont. Tense	1	-уочава -именује -повезује -упоређује -разликује	-презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање -помаже ученицима у савладавању градива -утиче на развој свести ученика о значају граматике језика	-фронтални -индивидуални	-Правилна употреба садашњег простог времена - Правилна употреба садашњег трајног времена
The Past Simple Tense The Past Continuous Tense	1	-уочава -именује -повезује -упоређује -разликује	-презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање -помаже ученицима у савладавању градива -утиче на развој свести ученика о значају граматике	-фронтални -индивидуални	- Правилна употреба простог прошлог и прошлог трајног времена и уочавање разлике приликом употребе истих

			језика		
The Passive Voice	1	-уочава -именује -повезује -упоређује -разликује	-презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање -помаже ученицима у савладавању градива -утиче на развој свести ученика о значају граматике језика	-фронтални -индивидуални	Правилна употреба садашњег и прошлог пасива у енглеском језику
Modal Verbs, Phrasal Verbs	1	-уочава -именује -повезује -упоређује -разликује	-презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање -помаже ученицима у савладавању градива -утиче на развој свести ученика о значају граматике језика	-фронтални - индивидуални	Правилна употреба модалних и фразалних глагола у енглеском језику
Future Tenses-review	1	-уочава -именује -повезује -упоређује -разликује	-презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање -помаже ученицима у савладавању градива -утиче на развој свести ученика о значају граматике језика	-фронтални -индивидуални	Исказивање будућности помоћу различитих глаголских времена и конструкција
The Comparison of Adjectives	1	-уочава -именује -повезује -упоређује	-презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање -помаже ученицима у	-фронтални -индивидуални	-Поређење придева и употреба истих у свакодневном говору

		-разликује	савладавању градива -утиче на развој свести ученика о значају граматике језика		
Reported Speech	1	-уочава -именује -повезује -упоређује -разликује	-презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање -помаже ученицима у савладавању градива -утиче на развој свести ученика о значају граматике језика	-фронтални -индивидуални	- Правилна употреба неуправних команди и захтева, изјава и питања у свакодневној комуникацији
Conditional Sentences- Type 1,2,3	1	-уочава -именује -повезује -упоређује -разликује	-презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање -помаже ученицима у савладавању градива -утиче на развој свести ученика о значају граматике језика	-фронтални -индивидуални	Правилна употреба условних реченица првог, другог и трећег типа у енглеском језику

Садржаји програма	Број часова	Активности ученика у образовно-васпитном раду	Активности наставника у образовно-васпитном раду	Начин и поступци остваривања програма	Циљеви и задаци садржаја програма
Свет у другој половини 19-ог и почетком 20 века	1	Раде питања основног и средњег нивоа и кључне појмове везане за завршни испит, слушају, питају, одговарају на питања, сналазе се на карти	Објашњава, подстиче, дискутује, анализира, поставља проблем, усмерава, ствара ситуацију	Помоћу уџбеника и историјске карте утврдити основне чињенице везане за прилике у свету у овом периоду	-развијање сарадничког односа, проширивање постојећих и усвајање нових знања, сналажење на карти
Србија, Црна Гора и Срби у Хабзбуршком и Османском царству од Берлинског конгреса до Првог светског рата	1	Раде питања основног и средњег нивоа и кључне појмове везане за завршни испит, слушају, питају, одговарају на питања, сналазе се на карти	Објашњава, подстиче, дискутује, анализира, поставља проблем, усмерава, ствара ситуацију	Обнова појма „Источно питање“, разумевање положаја Србије и других балканских држава у окружењу великих сила	-усвајање нових знања, утврђивање постојећих, употреба атласа, оспособљавање за самосталан рад
Први светски рат и револуција у Русији	1	Раде питања основног и средњег нивоа и кључне појмове везане за завршни испит, слушају, питају, одговарају на питања, сналазе се на карти	Објашњава, подстиче, дискутује, анализира, поставља проблем, усмерава, ствара ситуацију	Користећи уџбеник и историјску карту утврдити чињенице основног и средњег нивоа о свету у Великом рату	-анализа текстова, уочавање повезаности градива и оспособљавање за самосталан рад, употреба атласа
Србија и Црна Гора у Првом светском рату	1	Раде питања основног и средњег нивоа и кључне појмове везане за завршни испит, слушају, питају, одговарају на питања,	Објашњава, подстиче,	Усвајање знања, уочавање узрочно-последичних веза, примена стечених знања,	-анализа текстова, уочавање повезаности

		сналазе се на карти	дискутује, анализира, поставља проблем, усмерава, ствара ситуацију	коришћење карте	градива и оспособљавање за самосталан рад, употреба атласа
Свет између Првог и Другог светског рата	1	Раде питања основног и средњег нивоа и кључне појмове везане за завршни испит, слушају, питају, одговарају на питања, сналазе се на карти	Објашњава, подстиче, дискутује, анализира, поставља проблем, усмерава, ствара ситуацију	Усвајање појмова основног и средњег нивоа помоћу уџбеника и карте	-анализа текстова, уочавање повезаности градива и оспособљавање за самосталан рад, употреба атласа
Југословенска краљевина	1	Раде питања основног и средњег нивоа и кључне појмове везане за завршни испит, слушају, питају, одговарају на питања, сналазе се на карти	Објашњава, подстиче, дискутује, анализира, поставља проблем, усмерава, ствара ситуацију	Усвајање појмова основног и средњег нивоа помоћу уџбеника и карте, припрема за полагање завршног испита	-уочавање узрочно последничких веза, развијање способности за самосталан рад
Други светски рат – Тотални рат	2	Раде питања основног и средњег нивоа и кључне појмове везане за завршни испит, слушају, питају, одговарају на питања, сналазе се на карти	Објашњава, подстиче, дискутује, анализира, поставља проблем, усмерава,	Усвајање појмова основног и средњег нивоа помоћу уџбеника и карте, припрема за полагање завршног испита	-анализа текстова, уочавањ е повезаности градива, развијање креативности и сарадничког односа

			ствара ситуацију		
Свет после Другог светског рата	2	Раде питања основног и средњег нивоа и кључне појмове везане за завршни испит, слушају, питају, одговарају на питања, сналазе се на карти	Објашњава, подстиче, дискутује, анализира, поставља проблем, усмерава, ствара ситуацију, проверава	Усвајање појмова основног и средњег нивоа помоћу уџбеника и карте, припрема за полагање завршног испита	-повезивање и примена наученог, анализа текстова, уочавање повезаности градива

ГЕОГРАФИЈА

Циљеви и задаци:

- Боље разумевање и сазнање о природним и географско-економским одликама Републике Србије
- Постизање бољег општег успеха из предмета

Теме:

1. Природне одлике републике србије – 4 часа
2. Становништво и насеља – 1 час
3. Привреда републике србије – 4 часа

Садржаји образовно васпитног програма	Број часова	Активности ученика у образовно васпитном раду	Активности наставника у образовно васпитном раду	Начин и поступак остваривања програма	Циљеви и задаци садржаја програма
Природно географске одлике Републике Србије	4	Примена најлакшег учења Примена уџбеника Рад на карти	Одговара на постављена питања, подстиче, мотивише, похваљује, објашњава	Метода разговора Самостални рад на карти Тимски рад	Стицање што квалитетнијег знања

		Учвршћију већ стечена знања			
Становништво и насеље	1	Примена најлакшег учења Примена уџбеника Рад на карти Учвршћију већ стечена знања	Одговара на постављена питања, подстиче, мотивише, похваљује, објашњава	Метода разговора Самостални рад на карти Тимски рад	Стицање што квалитетнијег знања
Привреда	4	Примена најлакшег учења Примена уџбеника Рад на карти Учвршћију већ стечена знања	Одговара на постављена питања, подстиче, мотивише, похваљује, објашњава	Метода разговора Самостални рад на карти Тимски рад	Стицање што квалитетнијег знања

ФИЗИКА

Садржај програма	Број часова	Активности ученика у васпитно-образовном раду	Активности наставника у васпитно-образовном раду	Начин и поступак остваривања програма	Циљеви и задаци садржаја програма
Осцилаторно и таласно кретање	2	Ученици уз помоћ наставника наводе примере, дискутују, посматрају, изводе закључке.	Упознају ученике са осцилаторним и таласним кретањем и величинама које описују то кретање. Наводе ученике да уоче разлику између ових кретања и трансаторног.	-индивидуални рад -фронтални рад -дијалогска метода -илустративно-демонстративна метода	Ученик треба да упозна осцилаторно и таласно кретање као и величине које описују то кретање; такође треба да уочи закон о одржању механичке енергије при осциловању тела.
Светлосне појаве	3	Ученици: уз помоћ наставника наводе примере, дискутују, посматрају огледе, записују, изводе закључке и цртају.	Упознаје ученике са основним елементима оптике, сферних огледала, сабирних и расипних сочива и помаже им да усвоје основне појмове из оптике.	-индивидуални рад -фронтални рад -дијалогска метода -илустративно-демонстративна метода	Ученик треба да: зна законе праволинијског кретања; одбијање и преламање светлости као и једноставне геометријске конструкције ликова код сферних огледала и сочива; зна да је брзина светлости у вакуму највећа позната брзина у природи; и да се упозна са оптичким инструментима (лупа и микроскоп).

Електрично поље	1	Ученици: посматрају, питају, уз помоћ наставника записују, изводе огледе и закључке.	Упознавање ученика са појмовима наелектрисања, Кулоновог закона, електричног поља, радом и количином наелектрисања и јединицама.	-индивидуални рад -фронтални рад -дијалогска метода -илустративно-демонстративна метода	Ученик треба да: упозна појаве наелектрисања тела и њихово узајамно деловање; зна да постоје две врсте наелектрисања; да се упозна са појмом електричног поља и рада у пољу; да упозна количину наелектрисања и напон и њихове мерне јединице.
Електрична струја	3	Ученици: посматрају, питају, уз помоћ наставника записују, наводе примере, врше анализе демонстрационих огледа и решавају једноставне задатке.	Навођење ученика да разуме појаву, електричне струје, електричног отпора, објашњавање рад и снагу електричне струје и њихове мерне јединице, појашњава Омов и Џулов закон.	-индивидуални рад -фронтални рад -дијалогска метода -илустративно-демонстративна метода	Ученик треба да: објасни појаву електричне струје; уме да повеже све потребне елементе у струјно коло; користи следеће физичке величине: јачину струје, електрични отпор; схвати рад и снагу електричне струје и њихове мерне јединице; зна како гласи Омов закон, закон електричног отпора и Џулов закон.
Магнетно поље	1	Ученици: посматрају, питају, уз помоћ наставника наводе примере, уочавају, записују.	Презентује садржај магнетног поља, објашњава деловање магнетног поља на проводник са струјом, објасни повезаност магнетног поља сталног магнета и магнетног поља соленоида.	-индивидуални рад -фронтални рад -дијалогска метода -илустративно-демонстративна метода	Ученик треба да: стекне појам о магнетном пољу и о деловању магнетног поља на проводник са струјом; уочи еквивалентност магнетног поља електричне струје и сталног магнета.
Елементи атомске и нуклеарне физике	1	Ученици: посматрају, питају, уз помоћ наставника наводе примере, закључују, записују.	Наставник показује, наводи, упућује, објашњава појмове из области атомске и нуклеарне физике.	-индивидуални рад -фронтални рад -дијалогска метода -илустративно-демонстративна метода	Ученик треба да: упозна једноставан модел структуре атома (електрони, протони, неутрони); стекне појам о нуклеарним силама, радиоактивности и нуклеарној енергији.

Садржај Програма	Број часова	Активности у образовно-васпитном раду		Начини и поступци остваривања рада	Циљеви и задаци садржаја програма
		Ученика	Наставника		
Тачка, права и раван, диједар	1	-уочава -именује -разликује	-презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање -развија код ученика аналитичко, синтетичко, индуктивно, дедуктивно мишљење	-фронтални -индивидуални	однос тачке и праве, тачке и равни и одређености праве и равни однос правих, мимоилазне праве однос праве и равни, нормала на раван, растојање тачке од равни однос две равни, диједар
Једначина и примена једначине	1	-уочава -именује -разликује	-презентује -утиче на развој свести ученика о значају и примени математике при решавању проблема из свакодневног живота	-фронтални -индивидуални	Основна својства једнакости, Еквивалентност једначине решавање линеарних једначина с'једном непознатом, примери и примене
Ортогонална пројекција	1	-уочава -именује -разликује	-презентује -усмерава ученика -подстиче ученика на увиђање, закључивање, упоређивање	-фронтални -индивидуални	ортогонална пројекција на раван
Призма Р и V – пресеци	1	-уочава -именује -разликује	-презентује -усмерава ученика -развија код ученика аналитичко, синтетичко, индуктивно, дедуктивно мишљење	-фронтални -индивидуални	призма, појам, врста, елементи мрежа призме. Површина призме мерење запремине. Запремина призме
Пирамида Р и V	1	-уочава -именује -разликује	-презентује -подстиче ученика на увиђање, закључивање, упоређивање	-фронтални -индивидуални	пирамида, појам, врсте и елементи. Мрежа пирамиде. Површина и запремина пирамиде

			-утиче на развој тачности,прецизности, одговорности,уредности		
Ваљак Р и V и Р и V купе	1	-уочава -именује -разликује	-презентује -усмерава ученика -утиче на развој свести ученика о значају и примени математике у свакодневном животу	-фронтални -индивидуални	Ваљак,настанак,елементи и врсте.Мрежа ваљка.Р и V ваљка.Купа,настанак и елементи.Мрежа купе.Р и V купе
Функција и график функције	1	-уочава -именује -разликује	-презентује -усмерава ученика -подстиче ученика на увиђање, закључивање, упоређивање	-фронтални -индивидуални	Функција и њен график
Систем једначина са две непознате	1	-уочава -именује -разликује	-презентује -подстиче ученика на увиђање, закључивање, упоређивање -утиче на развој тачности,прецизности, одговорности,уредности	-фронтални -индивидуални	линеарне једначине са две непознате и њихова решења методе решавања система линеарних једначина
Сложене фигуре	1	-уочава -именује -разликује	-презентује -усмерава ученика -утиче на развој свести ученика о значају и примени математике у свакодневном животу	-фронтални -индивидуални	Сложене фигуре.Израчунавање Р и V

БИОЛОГИЈА

Циљеви допунске наставе су:

Допунска настава се организује за ученике који спорије усвајају знања или су били одсутни са часова и за оне који желе да утврде своје знање,са циљем разумевања,препознавања,отклањања нејасноћа и бржег и квалитетнијег усвајања знања,умења и вештина из наставног градива.

Садржаји програм	Број часова	Активности ученика у образовно-васпитном раду	Активности наставника у образовно-васпитном раду	Начин и поступак остваривања	Циљеви и задаци садржаја програма
Увод	1	Слушају, питају, упоређују	-методе рада прилагођава карактеристикама и способностима ученика -креира наставне листиће са питањима основног нивоа	-фронтални -индивидуални	Боље разумевање градива
Екологија и животна средина	2	Слушају, питају, упоређују	-подстиче на усвајање знања -мотивише за рад -методе рада прилагођава карактеристикама и способностима ученика -креира наставне листиће са питањима основног нивоа	-фронтални -индивидуални	Боље разумевање градива
Угрожавање, заштита и унапређивање екосистема животне средине	2	Слушају, питају, упоређују	-подстиче на усвајање знања -мотивише за рад -методе рада прилагођава карактеристикама и способностима ученика -креира наставне листиће са питањима основног нивоа	-фронтални -индивидуални	Боље разумевање градива
Глобалне последице загађивања животне средине	2	Слушају, питају, упоређују	-подстиче на усвајање знања -мотивише за рад -методе рада прилагођава карактеристикама и способностима ученика -креира наставне листиће са питањима основног нивоа	-фронтални -индивидуални	Боље разумевање градива
Животна средина и одрживи развој	2	Слушају,	-подстиче на усвајање знања	-фронтални	Боље разумевање градива

		питају, упоређују	-мотивише за рад -методе рада прилагођава карактеристикама и способностима ученика	-индивидуални	
--	--	----------------------	---	---------------	--

ХЕМИЈА

Циљеви допунске наставе су:

Допунска настава из хемије се организује за ученике који спорије усвајају знања, ученике који нису били присутни на неким часовима,

ученике који желе да утврде знање или уклоне евентуалне нејасноће, што доприноси бољем усвајању знања и вештина везаних за наставно градиво

Редни број теме	Број часов а	Садржај програма	Активности ученика у образовно васпитном раду	Активности наставника у образовно васпитном раду	Начин и поступак остваривања	Циљеви и задаци садржаја програма
1.	4	Неметали, оксиди неметала и киселине	-Препознаје Основна физичка и хемијска својства неметала (агрегатно стање, боју, реакцију са кисеоником) -Уочава везу између својстава неметала и њихове практичне примена -Препознаје најважније неметале (O, N, H, P, S,C) на основу њихових физичких и хемијских својстава -На основу формуле именује неорганска једињења оксиде и киселине -Доказује киселе особине раствора помоћу индикатора	Подстиче , упућује, објашњава, наводи примере, помаже у писању формула оксида и киселина	- индивидуални рад - групни рад	- зна разлику метала и неметала - зна примену неких елемената и њихових једињења - зна својства неких наметала -пише формуле

2.	3	Метали, оксиди метала, хидроксиди (базе)	- повезује појмове - пише једноставније једначине - доказује базе индикаторима - ради једноставније огледе - Препознаје најважније метале на основу њихових физичких и хемијских својстава - На основу формуле именује неорганска једињења оксиде и базе	Подстиче , упућује, објашњава, наводи примере, помаже у писању формула оксида и база	- индивидуални рад - групни рад	- зна преко формуле да одреди класу једињења - разликује својства базних оксида и база - ради једноставније задатке -зна разлику хемијских метала и техничких метала -пише формуле
3.	3	Соли електролитичка дисоцијација киселина, база и соли	-пише формуле соли - зна шта је електролитичка дисоцијација - зна шта су електролити и да су јони у ратвору електролита носиоци наелектрисања и одговорни за проводљивост	Демонстрира, подстиче, објашњава	- индивидуални рад - групни рад	- зна преко формуле да одреди класу једињења - разликује својства соли - ради једноставније задатке
4.	4	Угљоводоници	-помоћу модела склапа формуле -зна хомологи низ првих десет алкана, алкена, алкина -пише формуле угљоводоника	Подстиче , упућује, објашњава, наводи примере, помаже у писању формула	- индивидуални рад - групни рад	- зна поделу угљоводоника - преко везе разликује засићене и незасићене угљоводонике - помоћу опште формуле пише формуле угљоводоника - зна нека својства и примену

5.	4	Органска једињења са кисеоником	- помоћу модела склапа формуле - поставља питања, повезује и закључује - пише формуле и једноставније једначине - ради једноставније огледе	Подстиче , упућује, објашњава, наводи примере, помаже у писању формула	- индивидуални рад - групни рад	- према функционалној групи разликује класе једињења - зна примену и својства етанола - зна примену и својствасирћетне киселине - зна шта су естри и како настају
----	---	---------------------------------	--	--	--	--

ФРАНЦУСКИ ЈЕЗИК

Садржаји програма	Број часова	Активности ученика у образовно-васпитном раду	Активности наставника у образовно-васпитном раду	Начин и поступак остваривања	Циљеви и задаци садржаја програма
La comparaison des adjectifs	1-2	-слушање -допуњавање реченица, -читање, -препричавање, -рад у паровима и групама.	-координира -припрема вежбе -анализира	-кооперативна; - интерактивно.	-ученик зна да прави поређење придева -ученик зна да пореди неправилне придеве -употреба поређења придева у реченицама
Le conditionnel présent	1-2	- вежбе замене речи у граматичким целинама; -превођење реченица из презенте у кондиционал	-подстиче -дискутује -анализира -мотивише -сугерише	-демонстрација; -дијалог; -индивидуално.	-даље усавршава изговор гласова; -користи нове граматичке целине уз нови вокабулар; -истражује самостално;
La phrase conditionnelle	1-2	-уочава условну реченицу -зна да употреби одређено време - У условној реченици	-објашњава -спрема вежбе -проверава урађено	-кооперативно; -интерактивно;	-разуме правила за условне реченице -зна да направи и искаже услов остварив или не

Les temps du futur	1-2	-уочава врсте будућих времена -зна правила грађења футура -зна футур неправилних глагола	-наводи на повезивање и примену знања -подстиче на логично мишљење	-кооперативно; -интерактивно; -индивидуални рад.	-правилно казује реченице у зависности од времена дешавања; -ради реченице у футуру -примењује футур помоћних глагола
--------------------	-----	--	---	--	---

ДОДАТНА НАСТАВА

СРПСКИ ЈЕЗИК

Садржај програма	Број часова	Активности у ченика	Активности наставника	Начин и поступак остваривања	Циљеви и задаци садржаја програма
Језик (граматика и правопис)	4	Слушање, вежбање, упоређивање, шрактична примена стеченог знања, уочавање, закључивање	-Подстиче на размишљање, закључивање и креативно мишљење	Дијалог, монолог, рад у групама, тимски рад, истраживачки рад	-Поступно и темељито упознавање граматике српског језика -Упознавање и примена граматике и правописа
Књижевност (књижевни текстови и стилске особине текста)	2	Читање, разговор, анализа, упоређивање, размена знања и искуства, истараживање	-Подстиче на размишљање, закључивање и креативно мишљење	Дијалог, монолог, групни, тимски рад, индивидуалан рад	- Развијање осећања за аутентичне естетске вредности у књ. - Уверљиво усмено и писмено

					изражавање
Припрема ученика за такмичења	2	Вежбање, слушање, сугестије, запажања, разговор	-Подстиче на размишљање, закључивање и креативно мишљење	Текст, дијалог, анализа, вежбе	- Развијање такмичарског духа и жеље за стицањем нових знања из језика и граматике
Израда текстова	1	Рад на тексту	-Подстиче на размишљање, закључивање и креативно мишљење	Припремање текста, извођење програма	- Квалитетна и разноврсна израда текстова

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

За додатни рад од V до VIII разреда се опредељују даровити ученици и посебних интересовања за енглески језик. Ангажоване ученике стога треба стимулирати (похвале, награде, интерна школска такмичења у циљу припрема за општинско, окружно и републичко такмичење које се организује само за ученике осмог разреда) и постепено их уводити у области професионалне оријентације ка широком пољу делатности које пружа знање енглеског језика.

Ове године ученици ће узети учешће на такмичењима, стога треба уз

очигледну афекцију према језику, градити и такмичарски дух. Што се тиче самог језика, треба у почетку дати акценат на граматику, али никако представљена као систем, изоловано и ван контекста, већ унутар језичких структура у којима се и остварује њена функција.

Садржаји програма	Број часова	АКТИВНОСТИ У ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОМ РАДУ		Начини и поступци остваривања рада	Циљеви и задаци садржаја програма
		УЧЕНИКА	НАСТАВНИКА		
Biographies of famous people Description of the pictures	2	-уочава -именује -повезује -уређује	-презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање -развија код ученика аналитичко,синтетичко, индуктивно,дедуктивно мишљење	-фронтални -индивидуални	-проширивање знања о познатим личностима и употреба вокабулара у сврху описа
Relative clauses with Who, That, Which	1	-открива релације и изражава их -упоређује -уочава	-презентује -подстиче ученика на увиђање, закључивање, упоређивање	-фронтални -индивидуални	-употреба односних заменица у енглеском језику
Translation of an unknown text with familiar vocabulary from English to Serbian	3	-уочава -закључује -проверава	-презентује -усмерава ученика -утиче на развој свести ученика о значају и примени граматичке целине при решавању проблема из свакодневног живота	-фронтални -индивидуални	-употреба познатих речи унутар непознатог текста
Listening comprehension	2	-уочава -именује -разликује -упоређује -открива	-презентује -подстиче ученика на увиђање, закључивање, упоређивање -утиче на развој	-фронтални -индивидуални	-примена стеченог вокабулара

		релације -изражава их	тачности,прецизности, одговорности,уредности код ученика		
Compound adjectives (best-selling novel, ready-made sauce)	2	-уочава -именује -открива релације -упоређује -закључује	-презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање -развија код ученика аналитичко,синтетичко, индуктивно,дедуктивно мишљење	-фронтални -индивидуални	- примена сложених придева у енглеском језику
Write a review for a school magazine "Petica"	3	-уочавање -разликује -упоређује -проверава	-презентује -усмерава ученика -утиче на развој свести ученика о значају и примени граматичке целине у свакодневном животу	-фронтални -индивидуални	-примена знања језика приликом писања извештаја
Quiz in English (Geography, History, Music and Art)	3	-открива релације -закључује	-презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање -развија код ученика аналитичко,синтетичко, индуктивно,дедуктивно мишљење	-фронтални -индивидуални	-развијање логичког мишљења и закључивања
Time expressions (for ages, for a fortnight...)	3	-открива релације -закључује	-презентује -подстиче ученика на увиђање, закључивање, упоређивање	-фронтални -индивидуални	-употреба израза за време
	3	-открива релације	-презентује -усмерава ученика	-фронтални	-употреба израза у

First conditional with IF and UNLESS		-закључује	-утиче на развој свести ученика о значају и примени модалног глагола при решавању проблема из свакодневног живота	-индивидуални	енглеском језику -употреба погодбених реченица у енглеском језику
The Second Conditional And The Third Conditional	3	-разликује -упоређује -проверава	-презентује -усмерава ученика -развија код ученика аналитичко,синтетичко, индуктивно,дедуктивно мишљење	-фронтални -индивидуални	-употреба погодбених реченица у енглеском језику
Get/ have something done	2	-открива релације -закључује	-презентује -подстиче ученика на увиђање, закључивање, упоређивање	-фронтални -индивидуални	-употреба конструкције реченице у енглеском језику
Pronunciation: Stress in sentences	2	-упоређује -открива релације -изражава их	-презентује -усмерава ученика -утиче на развој свести ученика о значају и примени граматичке целине у свакодневном животу	-фронтални -индивидуални	-употреба наглашевања делова реченица
Let someone do something	3	-открива релације -закључује	-презентује -подстиче ученика на увиђање, закључивање, упоређивање	-фронтални -индивидуални	-примена коришћења граматичке конструкције у енглеском језику
Reported Speech	3	-открива релације -закључује	-презентује -усмерава ученика -развија код ученика аналитичко,синтетичко, индуктивно,дедуктивно мишљење	-фронтални -индивидуални	-'употреба управног говора у енглеском језику

ИСТОРИЈА

Садржаји програма	Број часова	Активности ученика у образовно-васпитном раду	Активности наставника у образовно-васпитном раду	Начин и поступци остваривања програма	Циљеви и задаци садржаја програма
Свет у другој половини 19-ог и почетком 20 века Србија, Црна Гора и Срби у Хабзбуршком и Османском царству од Берлинског конгреса до Првог светског рата	2	Увежбавање знања напредног нивоа, рад на историјској карти, тестови са такмичења, вежбања за завршни испит	Објашњава, подстиче, дискутује, анализира, поставља проблем, усмерава, ствара ситуацију	Рад на различитим уџбеницима и збиркама извора; самосталне презентације; повезивање раније наученог и корелација са другим предметима, припреме за такмичење и завршни испит	-развијање сарадничког односа, проширивање постојећих и усвајање нових знања, сналажење на карти -усвајање нових знања, утврђивање постојећих, употреба атласа, оспособљавање за самосталан рад
Први светски рат и револуција у Русији и Европи Србија и Црна Гора у Првом светском рату	2	Увежбавање знања напредног нивоа, рад на историјској карти, тестови са такмичења, вежбања за завршни испит	Објашњава, подстиче, дискутује, анализира, поставља проблем, усмерава, ствара ситуацију	Рад на различитим уџбеницима и збиркама извора; самосталне презентације; повезивање раније наученог и корелација са другим предметима, припреме за такмичење и завршни испит	-анализа текстова, уочавање повезаности градива и оспособљавање за самосталан рад, употреба атласа
Свет између Првог и Другог светског рата Југословенска краљевина	2	Увежбавање знања напредног нивоа, рад на историјској карти, тестови са такмичења, вежбања за завршни испит	Објашњава, подстиче, дискутује, анализира, поставља проблем, усмерава,	Рад на различитим уџбеницима и збиркама извора; самосталне презентације; повезивање раније наученог и корелација са другим предметима, припреме за такмичење и завршни испит	-анализа текстова, уочавање повезаности градива и оспособљавање за самосталан рад, употреба атласа

			ствара ситуацију		
Други светски рат – Тотални рат Југославија у Другом светском рату	2	Увежбавање знања напредног нивоа, рад на историјској карти, тестови са такмичења, вежбања за завршни испит	Објашњава, подстиче, дискутује, анализира, поставља проблем, усмерава, ствара ситуацију	Рад на различитим уџбеницима и збиркама извора; самосталне презентације; повезивање раније наученог и корелација са другим предметима, припреме за такмичење и завршни испит	-анализа текстова, уочавањ е повезаности герадива, развијање креативности и сарадничког односа
Југославија и свет после Другог светског рата	2	Увежбавање знања напредног нивоа, рад на историјској карти, тестови са такмичења, вежбања за завршни испит	Објашњава, подстиче, дискутује, анализира, поставља проблем, усмерава, ствара ситуацију, проверава	Рад на различитим уџбеницима и збиркама извора; самосталне презентације; повезивање раније наученог и корелација са другим предметима, припреме за такмичење и завршни испит	-повезивање и примена наученог, анализа текстова, уочавање повезаности градива

ГЕОГРАФИЈА

Циљев и задаци.

- исказивање заинтересованости за шира знања из предмета,
- истрживачки рад,
- самостално истраживање и коришћење стручне литературе, штампе,
- проширивање стечених знања и њихова примена,
- примена савремених технологија –интернет,

-стицање и развијање знања и разумевања, умења и ставова према светским и националним вредностима и достигнућима.

- избор ученика –пријављених у анкети,
- анализа , израда годишњег плана и усвајање,
- уређење паноа тематским картама, новинским извештајима,
- реферати –писање и анализа,
- употреба рачунара и интернета,
- читање литературе и штампе,
- обнављање и проширивање већ стечених знања од петог до осмог разреда,
- припрема и учешће на такмичењима,
- припрема , учешће у организовању и извођењу екскурзија,
- уређење и креирање школског сајта,
- јавно презентовање и приказивање најбољих постигнућа,
- анализа рада и постигнућа у додатној настави.

Ове теме чине једну целину и биће обрађиване током школске године, кроз више часова

Садржаји образовно васпитног програма	Број часова	Активности ученика у образовно васпитном раду	Активности наставника у образовно васпитном раду	Начин и поступак остваривања програма	Циљеви и задаци садржаја програма
Организовање додатног рада-	4	Разматрају, предлажу, усвајају план и програм	Предлаже програм	Разговор,	Активно учешће и улога у доношењу одлука,
Истраживачки радови	10	Користе стручну литературу, самостално истражују, пишу реферате, осмишљавају асоцијације, организују квизове, активно учествују у планирању и организовању екскурзија дајући предлоге	Упућује, ствара ситуације, мотивише, објашњава, демонстрира, указује на могуће грешке,	Самосталан рад, истраживачки рад, тимски рад, рад у малим групама	Осамостаљивање у раду, самостално истраживање, самостално и правилно коришћење стручне литературе, штампе
Интернет у настави	7	Обучавање употребе савремених техничких достигнућа, правилно руковање и самостална примена у сопственом истраживању.	Објашњава , демонстрира,	Самосталан рад, рад у мањим групама, тимски рад	Самостално рукују, истражују, сазнају и примењују техничка достигнућа у настави.
Припрема за такмичење	15	Активности проширују знања петог, шестог, седмог и осмог разреда, самостално користи стручну литературу, интернет,	Упућује на изворе стицања знања, даје подршку, мотивише, прави тестове,	Индивидуалн Тимски	Развијање свестраније, целокупније личности са ширим размишљањима о збивањима, истраживачком

		штампу, учествују на свим организованим такмичењима	проверава стечено знање	Истраживачки	раду и нових сазнања о свету
--	--	---	-------------------------	--------------	------------------------------

ФИЗИКА

Садржај програма	Број часова	Активности ученика у васпитно-образовном раду	Активности наставника у васпитно-образовном раду	Начин и поступак остваривања програма	Циљеви и задаци садржаја програма
Осцилаторно и таласно кретање	2	Ученик самостално и спонтано посматра различите огледе везане за Доплеров ефекат, ултразвук, буку, звучну резонанцију и брзину звука у ваздуху, поставља питања, изводи закључке, користи литературу и интернет.	Наставник их наводи на решавање сложених проблема буди радозналост, креативност, самосталност, такмичарски дух, стваралачки и истраживачки рад.	-индивидуални рад -групни рад -рад у пару -дијалoшка метода -илустративно-демонстративна метода -практичан рад -решавање рачунских задатака	Ученик повезује и примењује стечена знања из области осцилаторног и таласног кретања да би извео закључке и дошао до решења сложених задатака.
Светлосне појаве	8	Ученик самостално и спонтано посматра различите светлосне појаве, мале објекте помоћу микроскопа, поставља питања, изводи закључке, претражује и користи литературу и интернет, решава проблеме везане за закон одбијања и преламања светлости.	Наводи их на решавање сложенијих проблема везаних за светлосне појаве, Учи их да самостално решавају проблеме, и буди њихову креативност, и самосталност. Мотивише их за стваралачки и истраживачки рад.	-индивидуални рад -групни рад -рад у пару -дијалoшка метода -илустративно-демонстративна метода -практичан рад -решавање рачунских задатака	Ученик повезује и примењује стечена знања о светлосним појавама, закону одбијања и преламања светлости, да би извео закључке и решио проблеме везане за закон одбијања светлости, сферна огледала, закон преламања светлости, тоталну рефлексију, сочива и оптичке инструменте и утврдио примену истих.
		Ученик самостално и спонтано посматра различите облике електричних појава у	Наставник наводи на примере електричних појава у свакодневном животу,	-индивидуални рад -групни рад	Ученик повезује и примењује стечена знања о електричним појавама, Кулоновом закону, раду у

Електрично поље	3	животу, поставља питања, изводи закључке, претражује и користи литературу и интернет, решава сложене рачунске задатке везане за закон одржања количине наелектрисања, Кулонов закон, рад у пољу и напон.	наводи на коришћење додатних извора знања, упућује на коришћење интернета .Објашњава Кулонов закон и рад у електричном пољу.	-рад у пару -дијалогска метода -илустративно-демонстративна метода -практичан рад -решавање рачунских задатака	пољу и напону да би извео закључке и дошао до решења сложених задатака (графичких и рачунских).
Електрична струја	6	Ученик самостално и спонтано изводи огледе, поставља питања, изводи закључке, претражује и користи литературу и интернет, решава сложене рачунске задатке везане за област електричне струје.	Наставник наводи на примере ел појава у свакодневном животу, наводи на коришћење додатних извора знања, упућује на коришћење интернета .Објашњава и наводи на коришћење стечених знања у даљем образовању .	-индивидуални рад -групни рад -рад у пару -дијалогска метода -илустративно-демонстративна метода -практичан рад -решавање рачунских задатака	Ученик повезује и примењује стечена знања о Омовом закону, раду и снази електричне струје, Џуловом закону и Кирхофовим правилима да би извео закључке и дошао до решења сложених задатака (графичких и рачунских) и проблема везаних за горе наведено.
Магнетно поље	4	Ученик самостално и спонтано посматра различите облике магнетних појава, поставља питања, изводи закључке, претражује и користи литературу и интернет, решава сложене рачунске задатке.	Учи их да примењују стечена знања приликом решања сложенијих проблема.Учи их да примењују знање у свакодневном животу.Наводи на коришћење интернета.Корелација са другим предметима.	-индивидуални рад -групни рад -рад у пару -дијалогска метода -илустративно-демонстративна метода -практичан рад -решавање рачунских задатака	Ученик повезује и примењује стечена знања о магнетним појавама, да би извео закључке и дошао до решења сложених задатака.
		Ученик самостално и спонтано посматра различите моделе атома, језгра, нуклеарних реакција и	Наводи их на решавање сложенијих проблема везаних за светлосне појаве,Учи их да самостално решавају	-индивидуални рад -групни рад -рад у пару	Ученик повезује и примењује

Атомска и нуклеарна физика	4	слично, поставља питања, изводи закључке, претражује и користи литературу и интернет, решава проблеме везане за радиоактивно зрачење.	проблеме , и буди њихову креативност, и самосталност.Мотивише их за стваралачки и истраживачки рад. Наводи приману у медицини и науци , за војне сврхе.	-дијалoшка метода -илустративно-демонстративна метода -практичан рад -решавање рачунских задатака	стечена знања о структури атома и нуклеарним реакцијама, да би извео закључке и решио проблеме везане за радиоактивност.
----------------------------	---	---	---	--	--

МАТЕМАТИКА

Садржај Програма	Број часова	Активности у образовно-васпитном раду		Начини и поступци остваривања рада	Циљеви и задаци садржаја програма
		ученика	наставника		
Полиноми, растављање на чиниоце – сложени задаци	3	-закључује -разликује -открива релације	-презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање -развија код ученика аналитичко,синтетичко, индуктивно,дедуктивно мишљење	-фронтални -индивидуални	-бројевни изрази са полиномима који у имениоцу имају променљиву
Једначине са апсолутним вредностима	3	-закључује -разликује -открива релације	-презентује -утиче на развој свести ученика о значају и примени математике при решавању проблема из свакодневног живота	-фронтални -индивидуални	-одређивање нула и дискусија -решавање једначина са апсолутном вредношћу
Докази у математици	2	-закључује -разликује -открива релације	-презентује -усмерава ученика -подстиче ученика на увиђање, закључивање, упоређивање	-фронтални -индивидуални	-на основу датих података и стеченог знања доказати задате теореме

Примена процената	3	-разликује -открива релације	-презентује -усмерава ученика -развија код ученика аналитичко,синтетичко, индуктивно,дедуктивно мишљење	-фронтални -индивидуални	-примена процената у осталим гранама живота
Задаци логичке природе	3	-закључује -разликује -открива релације	-презентује -подстиче ученика на увиђање, закључивање, упоређивање -утиче на развој тачности,прецизности, одговорности,уредности	-фронтални -индивидуални	-решавање задатака помоћу логичког закључивања
Призма Р и V – сложени задаци	3	-разликује -упоређује -открива релације	-презентује -усмерава ученика -утиче на развој свести ученика о значају и примени математике у свакодневном животу	-фронтални -индивидуални	-израчунавање О и Р пресека призме под одређеним условима -сложени задаци са Р и V
Пирамида Р и V – сложени задаци	3	-разликује -упоређује -открива релације	-презентује -усмерава ученика -подстиче ученика на увиђање, закључивање, упоређивање	-фронтални -индивидуални	-израчунавање О и Р пресека пирамиде под одређеним условима -сложени задаци са Р и V
Декартов правоугли координантни систем	2	-разликује -упоређује -открива релације	-презентује -подстиче ученика на увиђање, закључивање, упоређивање -утиче на развој	-фронтални -индивидуални	-растојање између тачака -израчунавање О и Р фигуре која има координате темена

		-закључује	тачности,прецизности, одговорности,уредности		
Функција, цртање и читање графика	3	-закључује -разликује -открива релације	-презентује -усмерава ученика -утиче на развој свести ученика о значају и примени математике у свакодневном животу	-фронтални -индивидуални	-цртање и читање задатих графика
Неки елементарни проблеми екстремних вредности	3	-закључује -разликује -открива релације	-презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање	-фронтални -индивидуални	-решавање екстремних задатака -уочавање односа између елемената и закључивање
Ваљак – купа – сложена тела – одабрани задаци	3	-разликује -упоређује -открива релације	-презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање -развија код ученика аналитичко,синтетичко, индуктивно,дедуктивно мишљење	-фронтални -индивидуални	-сложена тела од ваљка и купе(купа из ваљка као и обратно) -површина пресека под одређеним условима
Решавање проблема једначином са једном непознатом и системом једначина	5	-разликује -упоређује -открива релације	-презентује -утиче на развој свести ученика о значају и примени математике при решавању проблема из свакодневног живота	-фронтални -индивидуални	-решавање проблемских задатака укључивањем једначине са једном непознатом или системом једначина

БИОЛОГИЈА

Циљеви додатне наставе су:

Додатна настава се организује за напредније ученике који желе да прошире своја знања из биологије.

Садржаји програма	Број часова	Активности ученика у образовно-васпитном раду	Активности наставника у образовно-васпитном раду	Начин и поступак остваривања	Циљеви и задаци садржаја програма
Екологија и животна средина	1	Слушају, питају, упоређују, истражују, закључују, праве презентације	-подстиче на истраживачки рад -методе рада прилагођава ученицима који показују интересовање за усвајање знања у већем обиму - мотивише ученике за учешће на такмичењима	-индивидуални -групни -рад у пару	Усвајање знања у већем обиму Оспособљавање за решавање задатака напредног нивоа
Угрожавање, заштита и унапређивање екосистема животне средине	2	Слушају, питају, упоређују, истражују, закључују, праве презентације	-подстиче на истраживачки рад -методе рада прилагођава ученицима који показују интересовање за усвајање знања у већем обиму - мотивише ученике за учешће на такмичењима	-индивидуални -групни -рад у пару	Усвајање знања у већем обиму Оспособљавање за решавање задатака напредног нивоа
Глобалне последице загађивања животне средине	3	Слушају, питају, упоређују, истражују, закључују, праве презентације	-подстиче на истраживачки рад -методе рада прилагођава ученицима који показују интересовање за усвајање знања у већем обиму - мотивише ученике за учешће на такмичењима	-индивидуални -групни -рад у пару	Усвајање знања у већем обиму Оспособљавање за решавање задатака напредног нивоа
Животна средина и одрживи развој	3	Слушају, питају, упоређују, истражују, закључују, праве презентације	-подстиче на истраживачки рад -методе рада прилагођава ученицима који показују интересовање за усвајање знања у већем обиму - мотивише ученике за учешће на такмичењима	-индивидуални -групни -рад у пару	Усвајање знања у већем обиму Оспособљавање за решавање задатака напредног нивоа

ХЕМИЈА

Циљеви наставе су:

Додатна настава се организује за напредније ученике који желе да прошире своја знања из хемије.

Редни број теме	Број часова	Садржај програма	Активности ученика у образовно васпитном раду	Активности наставника у образовно васпитном раду	Начин и поступак остваривања	Циљеви и задаци садржаја програма
1	3	Неметали, оксиди неметала и киселине	- планира оглед, бележи резултате - решава рачунске задатке - поставља питања - изводи закључке на основу огледа	Подстиче, упућује у истраживачки рад, одговара на питања, помаже у закључивању и сугерише при решавању задатака	- индивидуални рад - фронтални рад - рад у паровима	- повезује својства неметала и метала са положајем у ПСЕ - применом стечених знања самостално изводи огледе - самостално решава стехиометријске задатке
2	3	Метали, оксиди метала, хидроксиди (базе)	- дискутује о својствима киселина, база и соли - планира и изводи огледе - припрема извештаје о експерименталном раду - решава рачунске задатке	Подстиче, упућује у истраживачки рад, одговара на питања, помаже у закључивању и сугерише при решавању задатака	- индивидуални рад - фронтални рад - рад у паровима	- разликује својства класа и једињења применом индикатора - схвата генетску повезаност класа једињења - самостално решава експерименталне и рачунске задатке
3	1	Соли	- претражује и користи литературу - планира и изводи оглед	Подстиче, упућује у истраживачки рад, помаже и сугерише при извођењу огледа	- индивидуални рад	- зна шта су органска једињења и значај угљеника за органску хемију - самостално изводи експерименте за потврду састава органских једињења
4	1	Електролитичка дисоцијација киселина, база и соли	Препознаје јаке и слабе електролите Зна да су јаки електролити потпуно дисосовани на јоне, а слаби нису Успешно представља електролитичку	Демонстрира упућује у самосталан рад, подстиче на стваралачко и критичко мишљење	- индивидуални рад	- разуме начин на који раствори електролита проводе електричну енергију - зна основна својства електролита

			дисоцијацију по фазама Демонстрира способност електролита да проводе електричну енергију			
5.	4	Угљоводоници	- планира и изводи оглед, бележи резултате - претражује интернет за прикупљање информација	- упућује на коришћење интернета, извођење огледа и истиче битност истинитости резултата	- индивидуални рад - рад у паровима	- разуме разлику између засићених и незасићених угљоводоника - зна основна физика и хемијска својства угљоводоника - самостално изводи експерименте, претражује интернет и прикупља информације
6	3	Органска једињења са кисеоником	- посматра својства супстанци и промене током огледа - анализира резултате огледа и изводи закључке - решава задатке	- указује на значај посматрања промена током огледа - помаже у анализи резултата и при решавању задатака	- индивидуални рад - фронтални рад	- разликује класе једињења на основу функционалних група - зна везу функционалне групе и својства једињења - примењује знања у експерименталном раду - врши потребна израчунавања
7.	2	Биолошки важна једињења	- претражује и користи различиту литературу - изводи експерименте и закључке из експеримента	- упућује на различиту литературу - упућује на експерименте и помаже при доношењу закључака	- фронтални рад - рад у паровима	- разуме својства и улогу масти и уља - зна разлику између моносахарида и осталих угљених хидрата - експериментално проверава теоријска знања - зна улогу протеина у живим бићима
8.	1	Хемија животне средине	- претражује и користи различиту литературу - предлаже решења проблема заштите животне средине	- даје савете за израду мини пројеката - указује на значај заштите животне средине	индивидуални рад - фронтални рад	- знају који је значај безбедног поступања са супстанцама, начине њиховог правилног складиштења - Израђују мини пројекте вазане за заштиту животне средине

			прави мини пројекте			
--	--	--	---------------------	--	--	--

ФРАНЦУСКИ ЈЕЗИК

За додатни рад од V до VIII разреда се опредељују даровити ученици и посебних интересовања за француски језик. Ангажоване ученике стога треба стимулисати (похвале, награде, интерна школска такмичења у циљу припрема за општинско, окружно и републичко такмичење које се организује само за ученике осмог разреда) и постепено их уводити у области професионалне оријентације ка широком пољу делатности које пружа знање француског језика

Садржаји програма	Број часова	Активности ученика у образовно-васпитном раду	Активности наставника у образовно-васпитном раду	Начин и поступак остваривања	Циљеви и задаци садржаја програма
1. La Mode, la musique	1	-слушање -допуњавање реченица, -читање, -препричавање, -рад у паровима и групама.	-координира -дискутује -анализира	-демонстрација; -кооперативна; - интерактивно.	-писање већих целина на основу датих елемената; -ступа у дијалог у оквиру 8 до 10 реплика; -правилно користи идиоматске изразе; -користи правилно предлоге у изразима и после придева и глагола.
3.Lecture des romans et magazines - Musique, les émissions de télé pour les jeunes -les magazines, les sports	1	-писање по диктату (познати текст); -писање писма захвалнице; -одговори на питања; - ученичке презентације и пројекти	-поставља проблем -сугерише -подстиче	-кооперативно; -демонстрација; -интерактивно; -игра.	-разуме нови текст са мањим бројем непознатих речи; -пише нови текст слушањем истог; -од једне врсте речи прави другу са приложеним додацима.
4.Autres:	1	-спеловање; вежбе замене	-наводи на	-кооперативно;	-представља припремљен рад на компјуте-

Les évènements historique - les numéros - les Français importants - Conversation		речи у граматичким цели- нама; рад на компјутеру (пројекти).	повезивање и примену знања -подстиче на логично мишљење	-демонстрација; -интерактивно; -индивидуални рад.	ру; -правилно казује реченице у зависности од времена дешавања; -ради краћи научни рад; -поставља питања.
5. Grammaire - La comparaison - L'accord du participe passé - les constructions passives - les pronoms relatifs et démonstratifs - le passé simple - la concordance des temps Expression de l'hypothèse	1-3	-групно и појединачно читање; -препричавање прочитаног; -истраживачки радови (корелација проблем биологијом).	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем	-индивидуални рад; -дијалог; -кооперативно; -интеракција.	-правилно користи врсте речи у монолозима и дијалозима; -упознаје основна правила фонетике и морфологије; -правилно казује реченице у зависности од времена дешавања; -ради краћи научни рад.

Број часова допунске наставе и додатног рада зависе од потреба ученика и задужења наставника Годишњим планом рада школе.

ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА

ПРОГРАМ РАДА ОДЕЉЕЊСКОГ СТАРЕШИНЕ

Време реализације	Активности/теме	Начин реализације:	Носиоци реализације
-септембар	-Избор руководства одељењске заједнице	-разговор	-одељењски старешина

	-Правила понашања у школи -Грађење сарадничког односа у групи -Припреме за извођење екскурзије	-дискусија	-ученици
-октобар	-Договор о узајамним очекивањима,потребама и захтевима -Међувршњачко насиље-упућивање у начине реаговања на појаву насиља у школи -Подстицање личног развоја ученика -Сређивање педагошке документације	-разговор -дискусија -евиденција у Дневнику рада	-одељењски старешина -ученици -стручни сарадник
-новембар	-Анализа успеха -Активно учешће ученика у креирању активности у школи -Грађење толеранције на различите ставове -Грађење сарадничког односа у одељењу	-разговор -дискусија	-одељењски старешина -ученици -стручни сарадник
-децембар	-Међународни дан борбе против СИДЕ -Истраживње својих осећања и потреба и разумевање осећања и потреба других -Сређивање педагошке документације -Анализа успеха на крају првог полугодишта	-разговор -дискусија -евиденција у Дневнику рада -едукативна радионица	-одељењски старешина -ученици -стручни сарадник -волонтери ЦК
-јануар	-Обележавање дана Светог Саве	-разговор	-одељењски старешина -ученици
-фебруар	-Помоћ ученицима при укључивању у такмичења -Ризична понашања(пушење,алкохол и дрога) -Превентивне активности у спречавању ризичних понашања -Предавање- СИДА и полно преносиве болести	- едукативне радионице -разговор -дискусија	-ученици -одељенски старешина -стручни сарадник - сарадници Завода за јавно здравље -одељенски старшина
	- Учење вредносних судова	-разговор	-одељењски старешина

-март	-Разред као вредносни суд -Сређивање педагошке документације -Анализа резултата такмичења	-дискусија -евиденција у Дневнику рада	-ученици -стручни сарадник
-април	-Анализа успеха -Тест професионалних интересовања-примена теста -Тест професионалних интересовања-презентација резултата -Сређивање педагошке документације	-разговор -дискусија -презентација	-ученици -одељенски старешина -стручни сарадник
-мај	-Уређење школског простора -Припреме за организовање другарске вечери -Сређивање педагошке документације -Анализа успеха на крају школске године	-чишћење учионице -разговор -евиденција у Дневнику рада	- ученици -одељенски старешина

ПРОГРАМ ИЗЛЕТА, ЕСКУРЗИЈЕ И НАСТАВЕ У ПРИРОДИ

Школски програм ЗА ЕКСКУРЗИЈУ од првог до четвртог разреда

Циљеви и задаци наставе у природи и екскурзија, дефинисани су Упутством за остваривање наставе у природи у **првом циклусу** основног образовања и васпитања и Правилником за остваривање екскурзије у првом и другом циклусу основног образовања и васпитања.

У школској 2022/2023. до 2025/2026.године реализоваће се једнодневна екскурзија (излет) за ученикеод првог до четвртог разреда.

Садржај програма и маршрута:

- За школску 2022/2023. годину планиран је једнодневни излет до Нишке бање који ће се извести у другој половини маја 2023. године.

ПРОГРАМ ЕКСКУРЗИЈЕ У СТАРИЈИМ РАЗРЕДИМА

У ОШ «1.мај» Вртогош екскурзије у предметној настави се изводе за све разреде, од петог до осмог разреда, заједно због малог броја ученика. Обзиром да у реализацији екскурзије учествују сви узрасти предметне наставе, екскурзије се планирају на највише 2 дана.

Редни број	Садржаји, места и објекти које треба посетити	Време реализације
1.	Вртогош-Београд-Нови Сад-Вртогош. Обилазак Авалског торња, Петроварадинске тврђаве, куће фудбала у Старој Пазови, Сремских Карловаца, Калемегдана и Храма Светог Саве у Београду.	Школска 2022/2023.
2.	Вртогош-Зајечар-Неготин-Доњи Милановац-Ђердап-Сребрно језеро-Вртогош.Посета берутане, Хајдук Вељковог гроба и музеја Крајине, разгледање музеј куће Стевана Мокрањца, обилазак археолошког налазишта Лепенски вир	Школска 2023/2024.
3.	Вртогош-Краљево-Ужице-Кремна-Мокра гора-Златибор-Вртогош. Посета манастира Благовештење, родне куће Тарабића, обилазак Мокре горе, Дрвенграда и Златибора	Школска 2024/2025.
4.	Вртогош-Топола-Буковичка бања-Ваљево-Лозница-Тршић-Краљево-Врњачка бања-вртогош.Посета Карађорђевог конака,цркве и маузолеја на Опленцу, обилазак Бранковине,разгледање спомен куће десанке Максимовић и Вука Караџића, Таковског комплекса, манастира Жиче, обилазак Љубостиње и цркве Лазарице	Школска 2025/2026.

ИНТЕГРАЦИЈА НАСТАВНИХ САДРЖАЈА СА САДРЖАЈИМА ЕКСКУРЗИЈЕ

Садржаји, места и објекти које треба посетити	Активности у образовно-васпитном раду	Образовно-васпитна област	Циљеви и задаци садржаја програма
1.	-Посматрање -Упоредивање -Дружење -Разговор (постављање питања и давање одговора) -певање -упознавање -проширивање знања -корелација међу предметима	Српски језик Географија Историја Ликовна култура Биологија	-упознавање на терену онога што је у 5. разреду научено из наведених наставних области -упознавање, проширивање и сагледавање географских објеката и појмова -упознавање и проширивање знања о културно - историјским елементима -упознавање са биљкама и животињама кроз геолошко-историјски развој -разгледање и упознавање фресака и других елемената ликовне културе
2.	- посматрање - упоређивање - упознавање нових предела, културноисторијских споменика - упознавање природно - географских Феномена - упознавање са основним одликама византијске културе Срба (фреске, слике) и модерним правцима сликарства - корелација међу наставним предметима - проширивање знања	- историја - географија - ликовна култура - биологија - српски језик	- проширивање и усвајање дела наставног. програма, непосредним упознавањем садржаја наставних предмета, појава и процеса и природно-географских феномена, као и односа у природној и друштвеној средини - упознавање културног наслеђа и прив. достигнућа у вези са делатношћу школе - уочавање узр.последничних односа у конкретним природним и друштвеним условима - развијање интересовања за природу и изграђивање еколошких навика - развијање позитивних односа према националним, културним и естетским вредностима - развијање позитивних социјалних односа - подстицање испољавања позитивних емоционалних доживљаја
3.	-посматрање -упоређивање -упознавање нових предела,културно-историјских споменика -упознавање природно-географских феномена -упознавање са остацима римске културе на нашим просторима -корелација међу наставним предметима -проширивање знања	Историја Географија Ликовна култура Биологија Српски језик	-савлађивање и усвајање дела наставног програма(примереног узрасту ученика) непосредним упознавањем садржаја више наставних предмета, - уочавање и анализирање појава и односа у друштвеној средини - упознавање културног наслеђа -рекреативно-здравствени опоравак ученика
4.	-Посматрање -Упоредивање -Дружење -Разговор (постављање питања и давање одговора) -певање -упознавање -проширивање знања -корелација међу предметима	Српски језик Географија Историја Ликовна култура Биологија Физика	-упознавање, проширивање и сагледавање географских објеката и појмова -упознавање и проширивање знања о културно - историјским елементима -упознавање са биљкама и животињама кроз геолошко-историјски развој -разгледање и упознавање фресака и других елемената ликовне културе

ОСТАЛИ ПРОГРАМИ

ПРОГРАМ КУЛТУРНИХ АКТИВНОСТИ

Садржаји програма	Временска динамика	Активности ученика	Активности наставника	Начини и поступци остваривања садржаја	Циљеви и задаци садржаја програма
Израда годишњег програма рада	август - септембар		Сарадња са тимовима на нивоу Школе	Састанци са руководством и члановима тимова, разговори, размене мисљења, успостављање додирних тачака	Постизање нивоа потребне припремљености за реализовање активности на годисњем нивоу
Обележавање почетка школске године – пријем првака	август - септембар	Учествовање у приредби	одабир ученика и пригодних текстова -организовање -координирање	тимски рад	-пружање подршке ученицима и родитељима -добродошлица
.-Посета Цркве Светог Симеона у Сопоту	14. Септембар	Посете ученика,	-координисање	Рад са малом групом ученика	очување традиције и културних вредности средине у којој се школа налази сарадња са Епархијом Врањском
Успеније Пресвете Богородице-Мала Госпојина биће обележена посетом Цркве Пресвете Богородице у Вртогушу за ученике од I - VIII разреда у Вртогушу	21. септембар	Посете ученика,	-координисање	тимски рад	очување традиције и културних вредности средине у којој се школа налази сарадња са Епархијом Врањском
Крстовдан- ученици издвојеног одељења у Давидовцу и Ристовцу од 1. до 4. разреда посетиће	27.. септембар	Посете ученика,	-координисање	Рад са групом ученика	очување традиције и културних вредности средине у којој се школа налази сарадња са Епархијом

Цркву Светог Ђорђа у Давидовац					Врањском
Обележавање Дечје недеље	октобар	Учествовање у конкурсима, изложбама	-координирање -усмеравање активности	тимски рад	-развијање хуманих осећања
Посета Културно – историјских споменика (Савино чесмиче, Бели мост,	октобар	Посете ученика,	координисање	тимски рад	Очување и неговање традиције и културних вредности
Обележавање светског Дана јабука	октобар	Учествовање у приредби	-координирање -усмеравање активности ученика	рад у групама тимски рад	-указивање на значај годишњице
Књижевни матине	новембар	Учествовање у књижевном матинеу	израда сценарија за књижевни матине	Рад са групом ученика	Развијање читалачких навика код ученика
Обележавање Нове године (маскембал)	Децембар-јануар	маскирање	-координирање -усмеравање активности	тимски рад	
Обележавање школске славе – Светог Саве	јануар	Припрема и извођење приредбе, учешће на ликовном и литерарном конкурс, израда паноа	-израда сценарија за приредбу - одабир ликовних и литерарних радова за јавну публикацију	тимски рад	-указивање на значај и дело Светог Саве -обележавање школске славе
Дан поезије и љубави	фебруар	Казивање стихова познатих песника	израда сценарија	Рад са групом ученика	Обележавање Дана љубави
Обележавање 8. марта	март	Припрема честитки, изложба радова, организовање приредбе	-координисање -усмеравање активности ученика	тимски рад истраживачки	-указивање на историјски значај и вредност мајке као ослонца породице
Обележавање	април	Украшавање,	-усмеравање	тимски рад	-очување традиције

Васкрса		фарбање васкршњих јаја, цртање, сликање, вајање, изложба	активности ученика		-развијање креативности
Ђурђевдан- ученици издвојеног одељења у Давидовцу и Ристовцу од 1. до 4. разреда посетиће Цркву Светог Ђорђа у Давидовцу	6. мај	Посете ученика,	-координисање	Рад са групом ученика	очување традиције и културних вредности средине у којој се школа налази сарадња са Епархијом Брањском
Обележавање Дана Школе	мај	Приредба испред бисте Слободана Секулића	-припремање -усмеравање активности -презентовање садржаја	тимски рад	Неговање и очување културних вредности и јавне делатности школе, сарадња са друштвеном средином у којој се школа налази
Спасовдан- ученици од 1. до 4. разреда издвојеног одељења у Катуну посетиће Цркву Светог Спаса У Катуну.	4. јун	Посете ученика,	-координисање	Рад са групом ученика	очување традиције и културних вредности средине у којој се школа налази сарадња са Епархијом Брањском
Посете позоришту, музеју, архиву, галерији, библиотека, Д ом културе	прво и друго полугодиште	Посете ученика, презентовање	-координисање	тимски рад	-развијање естетских и културних вредности -стицање знања
Спортско – рекреативни центри (у Брању, Владичином Хану...)	прво и друго полугодиште	Посете ученика,	Организовање координисање	тимски рад	Неговање и очување културних вредности и јавне делатности школе, сарадња са друштвеном средином у којој се школа налази
Медијске куће (РТ Брање)	прво и друго полугодиште	Посете ученика,	Организовање координисање	тимски рад	Неговање и очување културних вредности и јавне делатности

					школе, сарадња са локалном заједницом у којој се школа налази
Привредна и индустријска предузећа (Додић-наместај, Кондива, БИ – вода ...)	прво и друго полугодиште	Посете ученика,	Организовање координисање	тимски рад	Неговање и очување културних вредности и јавне делатности школе, сарадња са друштвеном средином у којој се школа налази
Објекти који су део српске традиције (млин, бомбонђијска радионица...)	прво и друго полугодиште	Посете ученика,	Организовање координисање	тимски рад	Неговање и очување културних вредности и јавне делатности школе, сарадња са друштвеном средином у којој се школа налази

ПРОГРАМ ШКОЛСКОГ СПОРТА И СПОРТСКИХ АКТИВНОСТИ

Садржаји програма	Активности ученика	Активности наставника	Начин и поступак остваривања	Циљеви и задаци садржаја програма
Спортска недеља- Међуодељенска такмичења, шетња, трчање на градском стадиону, такмичење у оквиру секције...	Активно учешће ученика у садржајевима, суђење, асистенција...	Организација, спровођење активности, додељивање задатака ученицима, суђење, обезбеђивање потребних алата, вођење активности	Неке од активности ће се обављати у оквиру редовних часова, неке за време секција а неке после часова, зависно од врсте активности	-Стицање навике за систематским вежбањем -Развијање осећаја за фер плеј -Припремање за школска такмичења
Јесењи и пролећни крос-Такмичење у трчању на различите дужине стаза зависно од узраста деце	Трчање	Вођење деце, распоређивање по узрастима	Деца ће се окупити у школском дворишту и онда ће их наставници одвести на место	-Развијање љубави деце према базичној физичкој вештини-трчању

			реализације активности	
Спортске игре и стони тенис - такмичење	Учешће и представљање школе на такмичењима у одбојци, фудбалу и стоном тенису	Вођење деце на такмичења, одређивање састава који ће да игра, осмишљавање тактике игре...	Деца ће се окупити у школском дворишту и онда ће их наставници одвести у школу где ће бити организовано такмичење	-Стицање навике за систематским вежбањем -Развијање осећаја за фер плеј

ПРОГРАМИ СЛОБОДНИХ АКТИВНОСТИ

ЛИТЕРАРНО – ДРАМСКА СЕКЦИЈА

Садржаји програма	Активности у образовно-васпитном раду наставника	Активности у образовно – васпитном раду ученика	Начини и поступци остваривања рада	Циљеви и задаци садржаја програма
-Дечја права – наша одговорност	координира	Пише Прави изложбу	- монолошки; - дијалошки; - текстовни; - индивидуални	- развијање смисла и способности за правилно, течно и уверљиво усмено изражавање;
Вежбе	-презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање -развија код ученика аналитичко,синтетичко, индуктивно,дедуктивно мишљење	- дисање; - дикција; - покрет; - мимика; - имитација; - говорништво; - игра; - глума.	- дисање; - дикција; - покрет; - мимика; - имитација; - говорништво; - игра; - глума.	развијање смисла и способности за правилно, течно и уверљиво усмено изражавање; - оспособљавање ученика за увиђање неопходности везе између речи и покрета.
Сценско извођење	презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање -развија код ученика аналитичко,синтетичко, индуктивно,дедуктивно мишљење	одабир текстова за драмско извођење; - подела улога; - читање по улогама; - припрема костима и увежбавање кореографије; - припрема сценографије.	- монолошки; - дијалошки; - текстовни; -демонстративни -фронтални -индивидуални -групни -рад у пару	- припрема за успешно извођење програма поводом прославе Савиндана и Дана школе.
Пороци и деца	Припрема материјал за рад	Пише Прави изложбу	- монолошки; - дијалошки; - текстовни; -демонстративни -фронтални -индивидуални -групни -рад у пару	Спречавање појаве насиља код деце ,здравствена заштита деце
Читање епских народних песама	Изражајно чита	Прикупљају епске народне песме читају	- монолошки; - дијалошки; - текстовни; -демонстративни	- оспособљавање ученика за увиђање неопходности везе

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК - СЕКЦИЈА

Садржаји програма	АКТИВНОСТИ У ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОМ РАДУ		Начини и поступци остваривања рада	Циљеви и задаци садржаја програма
	УЧЕНИКА	НАСТАВНИКА		
London,the capital of Great Britain	-уочава -именује -повезује -упоређује -разликује	-усмерава ученика -подстиче на размишљање и креативност -утиче на развој свести о значају учења страног језика	-индивидуални -у групама	Упознавање са знаменитостима Лондона
Living in New York City	-уочава -именује -повезује -упоређује -разликује		-индивидуални -у групама	Упознавање са знаменитостима New York-a
A letter to a pen-friend	-уочава -именује -повезује -упоређује -разликује	-помаже ученицима у откривању нових ствари и занимљивости	-индивидуални	Правилно писање неформалног писма
Halloween	-уочава -именује -повезује -упоређује -разликује -сазнаје нове чињенице	-презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање	индивидуални	Упознавање са традицијом прослављања празника Ноћ вештица у Америци и Британији
My favourite sport	-уочава -именује -повезује -упоређује -разликује	-помаже ученицима у савладавању градива -утиче на развој свести	-индивидуални	Разговор о спорту и спортисти

	-прави хамер	ученика о значају граматике језика		
Sport or TV	-уочава -именује -повезује -упоређује -разликује -сакупља чињенице -ради анкету	-усмерава ученика -подстиче на размишљање и креативност	-индивидуални -у групама	Спорт или ТВ-прикупљање чињеница
Are you into music?	-уочава -именује -повезује -упоређује -разликује -прави хамер	-утиче на развој свести о значају учења страног језика	-индивидуални	Разговор о музици,разнил врстама музике,певачима,пева чицама и групама
Merry Christmas	-уочава -именује -повезује -упоређује -разликује -прави честитку	-помаже ученицима у откривању нових ствари и занимљивости -презентује	-индивидуални	Прослављање Божића у Британији
New Year in different countries	-уочава -именује -повезује -упоређује -разликује -прави хамер	-усмерава ученика	-индивидуални -у групама	Различити начини прослављања Нове Године у различитим државама
Christmas in Serbia	-уочава -именује -повезује -упоређује -разликује	-подстиче на размишљање -помаже ученицима у	-индивидуални	Прослављање Божића у Британији

Eating habits among teenagers	-уочава -именује -повезује -упоређује -разликује -сакупља чињенице -ради анкету	савладавању градива -утиче на развој свести ученика о значају граматике језика	-индивидуални -у паровима	Разговор о здравој храни и рађење анкете о томе колико знају о правилној исхрани
St.Valentine's Day	-именује -повезује -упоређује -разликује -прави честитку -пише љубавну песму	-усмерава ученика -подстиче на размишљање и креативност	-индивидуални	Традиција прослављања Дана заљубљених у различитим државама
Easter in Great Britain	-уочава -именује -повезује -упоређује -разликује -прави хамер	-утиче на развој свести о значају учења страног језика	-индивидуални	Прослављање Ускрса у Британији
Easter in Serbia	-уочава -именује -повезује -упоређује -разликује -прави хамер	-помаже ученицима -презентује	-индивидуални -у групама	Прослављање Ускрса у Србији
Animals in danger 1	-уочава -именује -повезује -упоређује -разликује -прави хамер	-усмерава ученика -подстиче на размишљање	индивидуални	Угрожене животиње и како их спасити

		-помаже ученицима у савладавању градива		
		-утиче на развој свести		

ГЕОГРАФСКА СЕКЦИЈА

Садржаји програма	Активности у образовно-васпитном раду наставника	Активности у образовно – васпитном раду ученика	Основни облици извођења програма	Циљеви и задаци садржаја програма
Читање прикупљених занимљивости из дневних,недељних и месечних информативних листова	Излаже, објашњава, упућује на изворе знања, учествује у активностима са ученицима, сугерише	Прикупљају занимљивости из дневних,недељних и месечних информативних листова	Индивидуални, рад у пару, Тимски	Коришћење различитих извора знања Стварање колективне атмосфере
3.Израда натавних средстава – карте А) регионалне целине унашој земљи Б)природна и вештачка језера	Излаже, објашњава, упућује на изворе знања, учествује у активностима са ученицима, сугерише	Раде на изради карте	Дијалог, самостални рад,илустрација Групни, тимски, -квиз-екипни	-развијање заједништва и Колективизма у Специфичним условима, , -развијање колективног и Такичарског духа, -упознавање и проширивање Знања о регионалним целинама у нашој земљи и природних и вештачких језера Географским особеностима и Традицији заштићених Природних и друштвених феномена и простора

ПРОГРАМ ЕКОЛОШКЕ СЕКЦИЈЕ

Саджај програма	Активности ученика у образовно-васпитном раду	Активности наставника у образовно-васпитном раду	Облици остваривања програма	Оперативни задаци извођења програма
Акција: Обележавање 16. септембра, Дана озонског омотача	-слушају -повезују -схватају -сарађују са другим школама у граду -упознају -усвајају -представљају резултате рада	- презентују наставни садржај -подстичу на размишљање, повезивање, закључивање и примену знања -прате и усмеравају рад ученика -подстичу свест о значају озонског омотача и његовом уништавању	-фронтални, индивидуалн и, -групни -рад у пару	Ученици треба да: -схвате значај озонског омотача за опстанак живих бића -упознају људске активности и загађиваче који уништавају озонски омотач -схвате последице неодговорног понашања -се упознају са могућностима заштите животне средине
Примарна селекција отпада Рециклажа старе хартије (вежба) Мирисни сапуни (вежба)	-слушају -повезују -схватају -развијају у еколошку свест -истражују -учествују у радионицама и еко- патролама -сарађују са другим секцијама у школи	-презентују наставни садржај -подстичу на размишљање, повезивање, закључивање и примену знања -прате и усмеравају рад ученика -подстичу свест о значају примарне селекције -организују радионице и практичан рад ученика -организују сарадњу са осталим	-фронтални, - индивидуалн и, -групни -рад у пару -теренски рад	Ученици треба да: -упознају значај примарне селекције отпада и рециклаже папира, пластике, метала, стакла и органског отпада -развију способност преношења знања на остале ученике и чланове своје породице -развијају креативност, еколошки пожељно понашање и способност лобирања и презентовања резултата рада

		школама		
Задужења у одржавању цвећа школског простора	Негују школско зеленило	-прате и усмеравају рад ученика -подстичу свест о значају естетског уређења школског простора	-фронтални, - индивидуални, -групни -теренски рад	Ученици треба да: - Развијање еколошке свести и културе код ученика - Неговање смисла за лепо - Развијање љубави према школи
Акција: Обележавање 4. новембра, Дана климатских промена	-слушају -повезују -схватају -сарађују са другим школама у граду -упознају -усвајају -представљају резултате рада	- презентују наставни садржај -подстичу на размишљање, повезивање и закључивање -прате и усмеравају рад ученика --организују сарадњу са осталим школама	-фронтални, - индивидуални, -групни -рад у пару	Ученици треба да: -упознају еколошке факторе и њихов значај за живи свет -схвате повезаност загађивања и климатских промена -се упознају са могућностима заштите животне средине
Зелени талас Проучавање одређених биљних врста у популацији ливаде (вежба) Препознавање шумског дрвећа (вежба) Присуство прашине у ваздуху (вежба)	-слушају -повезују -схватају -истражују -учествују у радионицама -представљају резултате и продукте свога рада на сајту школе и школском часопису -сарађују са другим школама у граду	- презентују наставни садржај -подстичу на размишљање, повезивање, закључивање и примену знања -прате и усмеравају рад ученика -организују радионице и практичан рад ученика	-фронтални, - индивидуални, -групни -рад у пару -теренски рад	Ученици треба да: -упознају еколошке факторе и њихов значај за живи свет -схвате повезаност загађивања и климатских промена -схвате узајамне односе живих бића и животне средине и динамику односа материје и енергије -схвате значај еколошке равнотеже за одржавање екосистема -остваре сарадњу са ученицима из других школа и презентују добијене резултате

Акција: Обележавање 5. марта, Дана енергетске ефикасности	-слушају -повезују -схватају -истражују -упознају -усвајају -представљају резултате рада	- презентују наставни садржај -подстичу на размишљање, повезивање, закључивање и примену знања -прате и усмеравају рад ученика	-фронтални, - индивидуалн и, -групни, -рад у пару	Ученици треба да: -упознају појам и концепцију одрживог развоја -да упознају појам, значај и ограниченост природних ресурса - упознају значај селекције и прераде отпада и енергетске ефикасности
Акција: Обележавање 22.марта, Дана вода	-слушају -повезују -схватају -истражују -упознају -усвајају -представљају резултате рада	- презентују наставни садржај -подстичу на размишљање, повезивање, закључивање и примену знања -прате и усмеравају рад ученика	-фронтални, - индивидуалн и, -групни -рад у пару -теренски рад	Ученици треба да: -упознају значај воде као фактора живота и извора загађивања вода -упознају последице које изазива загађена вода на живи свет -се упознају са рационалним коришћењем воде и могућностима заштите животне средине
Акција: Обележавање 22.априла, Дана планете Земље	-слушају -повезују -схватају -истражују -учествују у радионицама -представљају резултате и продукте свога рада на сајту школе и школском часопису -сарађују са другим школама у граду	- презентују наставни садржај -подстичу на размишљање, повезивање, закључивање и примену знања -прате и усмеравају рад ученика -организују радионице и практичан рад ученика	-фронтални, - индивидуалн и, -групни -рад у пару -теренски рад	Ученици треба да: - упознају јавност са загађивањем планете Земље и последицама по опстанак живота -се упознају са могућностима заштите животне средине -остваре сарадњу са ученицима из других школа и презентују добијене резултате

ПРОГРАМ РАДА МАТЕМАТИЧКЕ СЕКЦИЈЕ

Садржаји програма	активности у образовно-васпитном раду	Начини и поступци	Циљеви и задаци садржаја програма
-------------------	--	----------------------	--------------------------------------

	ученика	наставника	остваривања рада	
СКУПОВИ И ОПЕРАЦИЈЕ СА СКУПОВИМА	-уочава -именује -повезује -уређује	-презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање -развија код ученика аналитичко, синтетичко, индуктивно, дедуктивно мишљење	-фронтални - индивидуални	Ученици треба да знају појам скупа , основне операције са скуповима и примену скупова у проблемским задацима
БРОЈЕВНИ ИЗРАЗИ (у скупу N, Z, Q, R)	-открива релације и изражава их -упоређује -уочава	-презентује -подстиче ученика на увиђање, закључивање, упоређивање	-фронтални - индивидуални	Израчунавање вредности бројевних израза у скуповима N, Z, Q, R
РЕШАВАЊЕ ЈЕДНАЧИНА И НЕЈЕДНАЧИНА (са природним,целим, рационалним и ирационалним бројевима)	-уочава -закључује -проверава	-презентује -усмерава ученика -утиче на развој свести ученика о значају и примени математике при решавању проблема из свакодневног живота	-фронтални - индивидуални	Решавање једначина и неједначина у различитим скуповима бројева
ПРИМЕНА ЈЕДНАЧИНА И НЕЈЕДНАЧИНА У ПРОБЛЕМСКИМ ЗАДАЦИМА	-уочава -именује -разликује -упоређује -открива релације -изражава их	-презентује -подстиче ученика на увиђање, закључивање, упоређивање -утиче на развој тачности, прецизности, одговорности, уредности код	-фронтални - индивидуални	Увежбавање постављања и решавања једначина и неједначина у проблемским задацима

		ученика		
РЕШАВАЊЕ ЛОГИЧКИХ ЗАДАТАКА	-уочава -именује -открива релације -упоређује -закључује	-презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање -развија код ученика аналитичко, синтетичко, индуктивно, дедуктивно мишљење	-фронтални - индивидуални	Увежбавање решавања логичких заadataка
ИЗРАЧУНАВАЊЕ ПОВРШИНА РАВНИХ ФИГУРА	-уочавање -разликује -упоређује -проверава	-презентује -усмерава ученика -утиче на развој свести ученика о значају и примени математике у свакодневном животу	-фронтални - индивидуални	Израчунавање површине троугла, четвороугла, многоугла
РЕШАВАЊЕ ЗАДАТАКА СА РАНИЈИХ ТАКМИЧЕЊА	-открива релације -закључује	-презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање -развија код ученика аналитичко,синтет ичко, индуктивно,дедукт ивно мишљење	-фронтални - индивидуални	Увид у задатке са ранијих такмичења
ИСТОРИЈА МАТЕМАТИКЕ	-открива релације -закључује	-презентује -подстиче ученика на увиђање, закључивање, упоређивање	-фронтални - индивидуални	Увид у историју математике
ЗНАМЕНИТИ МАТЕМАТИЧАРИ	-открива релације -закључује	-презентује -усмерава ученика -утиче на развој	-фронтални -	Упознавање живота и рада неких знаменитих математичара

		свести ученика о значају и примени математике при решавању проблема из свакодневног живота	индивидуални	
--	--	--	--------------	--

САОБРАЋАЛНА СЕКЦИЈА

Садржаји програма	Активности ученика	Активности наставника	Начини и поступци остваривања садржаја	Циљеви и задаци садржаја програма
Избор ученика у секцију	Упознају се, договарају.	Координира, даје задатке, предлаже	Дијалог, упитници	Да се чланови упознају међу собом, искажу своја интересовања и дефинише правац и начин рада секције.
Договор о раду чланова секције и дефинисање сфера интересовања ученика.	Упознају се, договарају.	Координира, даје задатке, предлаже	Дијалог, у	Да се чланови упознају међу собом, искажу своја интересовања и дефинише правац и начин рада секције.
Знакови изричитих наредби	Гледају, коментаришу, раде на рачунару.	Презентује, објашњава.	Презентација, дијалог.	Да се ученицима прикаже како изгледа такмичење
Знакови обавеза	Раде, чисте, уређују.	Координира.	Презентација, дијалог.	Да се чланови упознају са знаковимаа обавеза
Знакови опасности	Упознају се, договарају.	Координира, даје задатке, предлаже	Презентација, дијалог.	Да се чланови упознају са знаковимаа опасности
Знакови обавјештења	Гледају, коментаришу, раде на рачунару.	Презентује, објашњава.	Презентација, дијалог.	Да се чланови упознају са знаковимаа обавештења

Свјетлосни саобраћајни знакови	Упознају се, договарају.	Координира, даје задатке, предлаже	Презентација, дијалог.	Да се чланови упознају са светлосним саобраћајним знаковима
Ознаке на коловозу	Гледају, коментаришу, раде на рачунару.	Презентује, објашњава.	Презентација, дијалог.	Да се чланови упознају са ознакама на коловозу
Рад са тестовима	Раде, чисте, уређују.	Координира.	Самосталан рад	Овладају знањима из области саобраћаја
Полигон	Возе бицикл	Координира.	Самосталална вожња	Развијање вештина вожње бициклом
Сумирање резултата такмичења	Самоевалуација	Даје повратну информацију	Резултати такмичења	Стицање знања из саобраћаја

ЛИКОВНА КУЛТУРА СЕКЦИЈА

Садржаји програма	Активности ученика	Активности наставника	Начини и поступци остваривања садржаја	Циљеви и задаци садржаја програма
Цртање и сликање различитим техникама	Цртање и сликање различитим материјалима, на различитим подлогама и различитим	Организација, мотивација, инспирација...	Индивидуални и групни пожељи ученика	Развијање моторике, бољег сагледавања суштине ствари, учење занату, одвајање битног од небитног, препознавање и коришћење ликовних елемената за остваривање своје идеје кроз ликовни израз

	техникама и по избору ученика			
Вајање различитим материјалима	Рад на скицама, рад у глини, жици, различитим материјалима...	Организација, обезбеђивање одређеног материјала, сигурност ученика...показивање...	Индивидуалн и и групни по жељи ученика	Развијање моторике, бољег сагледавања суштине ствари, учење занату, одвајање битног од небитног, препознавање и коришћење ликовних елемената за остваривање своје идеје кроз ликовни израз, уочавање разлике при стварању треће димензије у односу на дводимензионалне
Практично упознавање графичких техника	Рад на скицама, рад на линолеуму, гипсу, картону, ...	Помоћ при штампању, организација, сигурност ученика...показивање...	Индивидуалн и и групни по жељи ученика	Развијање моторике, бољег сагледавања суштине ствари, учење занату, одвајање битног од небитног, препознавање и коришћење ликовних елемената за остваривање своје идеје кроз ликовни израз,упознавање са могућностима штампе...
Основе фотографије и рад са фото апаратом	Фоторграфисање мотива по слободном избору	Фронтални рад уз разговоре, организација, надгледање,саветовање, селекција	Индивидуалн и и групни по жељи ученика	Откривање нових ликовних доживљаја и подручја рада и деловања ликовне културе
Посета музејима и галеријама и припремање школских изложби	Договарање групе,Сређивање паноа,прављење распореда радова...поводом верских празника, државних,као и годишњица Његоша,Првог свет.рада,Г.Приница...	Организација, Безбедност деце,	Групни рад	Вежбање учешћа у тимским акцијама, прилагођавање, толеранција и развијање потреба да учешћем у културним дешавањима као и учење о понашању у институцијама културе, препознавање лепог и квалитетног и освешћивање доживљеног

Формирање и чување збирки вредних ствари, облика из природе, уметничких фотографија	Скупљање и доношење разних предмета, бирање...	Обезбеђивање материјала и места, простора, помоћ при селекцији, савети, отварање дискусија	Индивидуални и групни	Развијање опажања и одвајања битног од небитног, пажљивије посматрање, увиђање потребе да се види оно што се гледа...
Естетско уређивање школе и њене околине	Осмишљавање идеја и скица, реализација осликавања делова бетонских зидова унутар дворишта... израда панорама посвећених појединим ликовним уметницима ...	Обезбеђивање услова за рад, организација, корекције и бирање скица, обезбеђивање материјала на нивоу школе, надгледање безбедности ученика	Индивидуални и групни рад	Прилагођавање рада великом простору, пренос скице на велику површину, неговање љубави и пажње према околини и природи...

БИБЛИОТЕЧКА СЕКЦИЈА

Садржај програма (активности)	Активности ученика	Активности реализатора	Поступци остваривања програма у међусовној интеракцији корисника библиотечких услуга	Основни облици извођења програма	Циљеви и задаци планираних активности
Доношење плана рада	Учење путем посматрања и уочавања.	Коришћење литературе за израду плана рада	Договарање, давање инструкција за	Фронтални	Развијање систематичности у раду.

	Уношење у компјутер плана		рад, међусобна размена предлога и сугестија, презентација	рад	
Формирање секције	Давање предлога за функционалан рад секције	Упознавање са члановима библиотечке секције	Разговор, коментарисање , презентација	Фронтални рад	Истицање значаја библиотеке.
Избор одбора секције	Давање предлога за чланове одбора секције. Гласање према правилима за формирање одбора секције	Изношење правила за формирање одбора секције. Представљање чланова одбора секције	Договарање, упућивање, усмеравање	Фронтални рад	Спровођење избора чланова.
Упознавање са програмом рада, просторијама библиотеке ка и са библиотекарском	Ученици прате упутства библиотекара	Упознаје ученике са програмом и простором рада	Разговор, инструкције за рад, договарање, упућивање на коришћење библиотеке и читаонице	Фронтални рад	Развијање систематичности у раду
Сређивање картотеке ученика и других корисника библиотечких услуга	Ученици ће проверити адресе корисника библиотечких услуга и по потреби их уносити у компјутер	Проверити да ли су сви ученици евидентирани у картотеци користећи дневнике рада. Прикупљање података и израда програма.	Давање инструкција за рад, договарање, сређивање картица ради доступности свим корисницима библиотечких услуга	Индивидуални рад, рад у пару, фронтални рад	Развијање систематичности у раду.

Подела задужења и дежурстава у читаоници као и уређивање простора библиотеке и читаонице	Реализују здужења и активно учествују у естетском и просторном уређењу библиотеке и читаонице	Врши поделу активности и даје смернице за уређење ентеријера	Давање инструкција за рад, упућивање, усмеравање	Фронтални рад	Укључивање ученика у организован начин живота и рада као и упознавање са правилима дежурства.
Упознавање ученика са правилима коришћења књижног фонда библиотеке, начином рада у библиотеци, основним библиотечким пословима, распоредом књига	Следе упутства и усвајају стечена искуства у реализацији библиотечког ословања	Упознаје ученике са распоредом и коришћењем библиотечке грађе	Упознавање, упућивање, дијалог, онјашњавање, договарање	Фронтални рад	Упознавање ученика са правилима коришћења књижног фонда библиотеке, начином рада у библиотеци, основним библиотечким пословима, распоредом књига.
Упознавање ученика са правилима коришћења књижног фонда читаонице	Исписати правила на панолу	Формирати правила коришћења књижног фонда читаонице	Усмеравање, упућивање, презентација	Фронтални рад	Упознавање ученика са правилима.
Рад на сређивању простора школске библиотеке	Давање предлога за уређење школске библиотеке	Одабир идејног решења за уређење ентеријера	Давање инструкција за рад, разговор, усмеравање, договарање	Фронтални рад	Упознавање и развијање естетских вредности.
Упознавање ученика са књижним фондом библиотеке		Кроз издавање књига библиотекар ће ученике	Представљање, слушање, дискусија,	Фронтални рад	Пружање потребних информација ученицима.

	Израда слова за обележавање наслова књига на полицама	едуковати о распореду књижне и не књижне граде и начинима самосталног коришћења библиотечог фонда	упућивање		
Упознавање ученика са фондом енциклопедија, речника, приручника, часописа и начином њиховог коришћења у школској читаоници	Селекција књижне и не књижне грађе читаонице према почетном слову наслова књиге	Усмеравање на распоред књижне и не књижне грађе читаонице	Објашњавање, излагање, разговор, одговори на постављена питања, показивање, упућивање на коришћење библиотечке грађе	Фронтални рад	Омогућавање ученицима приступу књигама и обogaћивању сопствених знања и искустава.
Оспособљавање ученика за издавање књига	Издавање књига према датим упутствима	Упознати ученике са садржајем чланске карте, картом корисника и картом књиге	Објашњавање, упућивање, едукација у примени картица	Рад у пару, индивидуални рад	Стицање знања у раду.
Информисање корисника библиотеке о новим књигама	Презентују и зложу сарджаје нових књига	Подела књига по тематици према узрасту	Коментари, сугестије	Фронтални рад	Пружање информација о новим насловима.
Развијање правилног односа према књизи	Истицање личних искустава у раду са књигом	Свакодневно упућивати ученике на очување књижног фонда	Разговор, коментарисање, дискусија, упућивање	Фронтални рад	Развијање естетских вредности.
Прикупљање књига за школску библиотеку у акцији „Година књиге“	Провера исправности књига према датим упутствима	Одабир књига према потребама библиотеке и усмеравање вишка књига на друге	Стваралачка метода, истраживачка метода,	Рад на терену	Обogaћивање библиотичког фонда.

		установе	рекламирање		
Рад на сређивању књижног фонда	Провера исправности књига према уптствима	Одабир књига према потребамабиблиотеке и усмеравање вишка књига на друге установе	Разговор, давање предлога, систематизација	Фронтални рад, групни рад, рад у пару, индивидуални рад	Организација у раду.
Организовање сусрета са познатим дечијим писцем или пеником (сарадња са ликовном и литерарном секцијом)	Израда паноа, организовање приредбе – добродошлице, интервјуисање писца		Давање смерница у активностима ученика Упућивање, праћење, усмеравање, одабирање, презентација	Групни рад, рад у пару	Неговање лепе речи и развијање љубави према књижевном стваралаштву.
Свакодневно издавање књига корисницима библиотеке	Свакодневно Ученици ће проверавати исправност књига а по потреби и њихово санирање	Уношење картица ученика у евиденцију картотеке и у компјутер	Дијалог, договарање, објашњавање, упућивање	Тимски рад	Омогућавање корисницима коришћење књига.

ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ОД НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНЕМАРИВАЊА, ПРОГРАМ СПРЕЧАВАЊА ДИСКРИМИНАЦИЈЕ И ПРОГРАМИ ПРЕВЕНЦИЈЕ ДРУГИХ ОБЛИКА РИЗИЧНОГ ПОНАШАЊА

МЕРЕ АКЦИЈЕ						
Интервентне мере-мере акције јесу поступци и процедуре којима се служимо у ситуацијама сумње или стварог дешавања насиља над децом било од стране одрасле особе запослене у институцији, било од стране одрасле особе која није запослена у институцији или у ситуацијама када се насиље дешава међу децом. Корааци су обавезујући и у потпуности предвиђени Посебним протоколом за заштиту деце/ученика од насиља, злостављања и занемаривања у образовно – васпитним установама и Правилником о протоколу поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање.						
Активности	Носиоци активности		Начин и поступак остваривања			Циљеви и задаци садржаја програма
Упознавање родитеља са Правилником о понашању ученика у школи	Тим за заштиту деце/ученика		Одељењски старешина	Извештаји	На часовима ОС	Превенција, анализирање и праћење различитих облика насиља уз примену Посебног протокола ради смањења насилног и ризичног понашања у школи
Сазнање о правима деце/ученика	Одељењски старешина		Педагог	Разговори	На часовима ОС	
Ангажовање што већег броја ученика у раду слободних деценија	Одељењски старешина		Руководиоци деценија	Пријаве насиља	На часовима ОС	
Дежурства запослених у холловима и у дворишту за случаје време одмора насиља	Запослени у школи		Дежурни наставници	Евиденција тима	На одмору, пре и после наставе	Превенција, анализирање и праћење различитих облика насиља уз примену Посебног протокола ради смањења насилног и ризичног понашања у школи
Процена нивоа ризика за безбедност деце/ученика	Одељењске старешине		Педагог	Извештаји одељењских старешина	На часовима ОС	- помоћ ученицима у увида у личне проблеме и указивање на могуће начине решавања: Превенција, анализирање и праћење различитих облика насиља уз примену Посебног протокола ради смањења насилног и ризичног понашања у школи
Разговор са ученицима о значају фер такмичења и навијању у спорту	Координатор тима		Учитељи	На састанцима тима за заштиту ученика	На часовима физичког васпитања	
Узимање формулара и обзира на насилног понашања следећих критеријума:	Тим за заштиту деце/ученика од насиља		Наставници	У ваннаставним активностима	У току радног дана	
Да ли се насиље дешава или	Активности из програма Дечје недеље		Учитељи	На састанку ШТ	У току радног дана	- помоћ ученицима у увида у личне проблеме и указивање на могуће начине решавања насиља: Превенција, анализирање и праћење различитих облика насиља уз примену Посебног протокола ради смањења насилног и ризичног понашања у школи
Организовање превентивних активности који допринос безбедности у школској заједници на насиље	Активности из програма Дечје недеље		Учитељи	На састанку ШТ	У току радног дана	
Где се дешава насиље	Активности из програма Дечје недеље		Учитељи	На састанку ШТ	У току радног дана	
Дешавање позитивних облика понашања кроз оснаживање ученика за прихватање	Активности из програма Дечје недеље		Учитељи	На састанку ШТ	У току радног дана	Превенција, анализирање и праћење различитих облика насиља уз примену Посебног протокола ради смањења насилног и ризичног понашања у школи

ПРОГРАМ ПРЕВЕНЦИЈЕ ДРУГИХ ОБЛИКА РИЗИЧНОГ ПОНАШАЊА

Садржаји програма	Активности ученика	Активности наставника	Начин и поступак остваривања	Циљеви и задаци садржаја програма
Израда програма превенцију болести зависности, васпитно запушног и свих облика деликвентног понашања	Учешће деце у изради програма	Учешће наставника у изради програма	На састанку ШТ	Унапређење квалитета живота ученика: -развијањем негативног става код ученика, према коришћењу ПАС, развијање социјално пожељних облика комуникације и стварање безбедне средине за живот и рад ученика -укључивање свих носилаца превентивних и интервентних активности
Континуирано усклађивање подзаконских аката школе са свим законским изменама	Информисање ученика о законским изменама	Континуирано информисање у сарадњи са секретаром школе	На састанку	
Дефинисање улога и одговорности у примени процедура и поступака свих актера школе	Учествовање у доношењу правила понашања у школи	Учествовање у доношењу правила понашања у школи	На седници Наставничког већа	
Реализација радионица о штетности и опасности употреба ПАС, као и о ризицима деликвентног понашања	Учествовање у радионицама	Реализација радионица	На часовима ОС	
Обавештавање родитеља и разговор о ситуацијама употребе ПАС и/или испољавања ризичних облика понашања	Разговори, размена информација	Разговори ОС и предметних наставника	На одмору, пре и после наставе	
Евалуација програма и евентуалне измене на основу документације	Исказивање мишљења о активностима програма	Исказивање мишљења о активностима програма	На састанцима, седници Наставничког већа	

ПРОГРАМ ПРОФЕСИОНАЛНЕ ОРЈЕНТАЦИЈЕ

Садржаји програма	Активности	Активности	Начин и поступак	Циљеви и задаци
-------------------	------------	------------	------------------	-----------------

	ученика	наставника	остваривања	садржаја програма
Самоспознаја	Ученици слушају, посматрају, причају, описују, упоређују, цртају, одговарају на питања, дискутују, предлажу, користе рачунаре, праве паное, сарађују у групи или пару.	Наставник припрема материјал за радионице, организује, реализује радионице, информише, пише, црта, мотивише, прати активности ученика, подстиче на рад, објашњава, демонстрира	радионице	Ученици треба да кроз радионице, тестове, интроспекцију и саветовање препознају своје таленте, интересовања, вредности, склоности и могућности; Општи циљ ове области је освешћивање личних афинитета и капацитета ученика у оквиру стисања реалне слике о себи.
Информисање о занимањима	Ученици слушају, посматрају, причају, описују, упоређују, цртају, одговарају на питања, дискутују, предлажу, користе рачунаре, праве паное, сарађују у групи или пару.	Наставник припрема материјал за радионице, организује, реализује радионице, информише, пише, црта, мотивише, прати активности ученика, подстиче на рад, објашњава, демонстрира	радионице	Ученици треба да истражују свет занимања и професија, која су знања, вештине и особине потребне за успешно бављење занимањем, какве могућности постоје на тржишту рада; Општи циљ ове области је стицање знања о различитим информационим понудама о школи и занимању, као и оспособљавање ученика да активно и самостално користе расположиве информације.
Могућности школовања	Ученици слушају, посматрају, причају, описују,	Наставник припрема материјал за	радионице	Ученици треба да се упознају са могућностима за

	упоређују, цртају, одговарају на питања, дискутују, предлажу, користе рачунаре, праве паное, сарађују у групи или пару.	радионице, организује, реализује радионице, информише, пише, црта, мотивише, прати активности ученика, подстиче на рад, објашњава, демонстрира		школовање - школама, факултетима и другим образовним установама и сазнају како изгледа школовање за њихово жељено занимање; Општи циљ је упознавање ученика са начинима информисања о могућностима школовања.
Реални сусрети	Ученици одлазе на реалне сусрете ако су ван школе, присуствују излагању експерата, постављају питања, учествују у неким практичним активностима.	Наставник организује долазак експерата, организује одлазак деце у друге школе или установе (организације), води ученике на реалне сусрета, охрабрује ученике да постављају питања.	Сусрети са експерима у школи и/или одласци у друге школе или организације	Ученици треба да се упознају са представницима жељених занимања и радним окружењем, испробавају поједине радне задатке и распитују се о занимањима и потребном школовању; Општи циљ ове области је упознавање са светом рада и опробавање ученика у аутентичним ситуацијама у свету рада
Одлука о избору занимања	Ученици слушају, посматрају, причају, описују, упоређују, цртају, одговарају на питања, дискутују, предлажу, користе рачунаре, праве паное, сарађују у групи или пару.	Наставник припрема материјал за радионице, организује, реализује радионице, информише, пише, црта, мотивише, прати активности	радионице	Ученици треба да боље познају себе, имају потребне информације и да су сигурнији у доношењу одлука. Општи циљ је оснажити ученике да самостално донесу одлуку о даљем школовању и занимању.

		ученика, подстиче на рад, објашњава, демонстрира		
--	--	--	--	--

ПРОГРАМ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ

Садржаји програма	Начин и поступак остваривања	Циљеви и задаци садржаја програма
Систематски прегледи ученика и вакцинација	Редовни систематски прегледи, прегледи пред одлазак у школу у природи, на екскурзије, летовања, зимовања	Здравствена заштита, Развијање свести о важности превенциј и заштите здравља
Стоматоошки систематски прегледи и санација	Редовни прегледи код школског стоматолога,	Развијање свести о важности превенциј и заштите здравља уста и зуба
Континуирана сарадња са ЗЗЗЗ, Црвеним крстом,	Предавања, трибине, радионице	Развијање свести о здравим стиловима живота важности превенције, здраве исхране,

ПРОГРАМ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ

Садржаји програма	Начин и поступак остваривања	Компетенције
Мера превенције за стварање безбедне средине за живот и рад ученика	-Упућивање и стручно усавршавање запослених ради унапређивања компетенција ради благовременог уочавања и реаговање на насиље, постојање различитих видова насиља као и како их препознати. -Упознавање осталих запослених у ком домену је потребна социјална заштита и шта ће све радити Тим током једне наставне године. Израда прогарама за заштиту ученика -Организовање разговора, трибина,обука о безбедности и заштити ученика -Дефинисање правила понашања и последица кршења правила -Развијање вештина ефикасног реаговања у ситуацијама насиља -Умрежавање свих кључних носилаца превенције насиља(савет родитеља,школски одбор,ученички парламент,наставничко веће)	- вештина комуникације - решавање проблема - вештина сарадње - брига за здравље
Превентивни програм и интервенције	Организовање предавања, радионица, семинара	- вештина комуникације
1. Развој безбедног окружења у коме	Недеља посвећена активностима против	- решавање проблема

ће бити остварено право сваког детета да буде заштићено од свих облика насиља	насиља Дан толеранције Дан пријатељства Дан кућних љубимца Кутак школе посвећен теми Ненасиље Радионица на часовима грађанског одељењског старешине Радионица на часовима грађанског васпитања Квизови Обележавање Дана школе, Св.Саве, Дана планете, Дана науке, Мај месец математике, спортски дан Изложбе Активан рад тима за заштиту деце од насиља Активан рад тима за инклузију Организовање предавања, радионица и семинара у школи и ван школе за ученике, родитеље и наставнике Рад на разним пројектима у сарадњи са владиним и невладиним организацијама	- вештина сарадње - брига за здравље - иницијативност и предузетничка компетенција - дигитална компетенција - развијање друштвене свести (маштовите и духовите деце игре)
2 Развијање вредности пријатељства, солидарности и колегијалности	Организовање хуманитарних акција за помоћ деци Изложбе ученика Спортска такмичења Представе Музичка такмичења	решавање проблема - вештина сарадње - брига за здравље - иницијативност и предузетничка

		компетенција - развијање друштвене свести (маштовите и духовите дечје игре)
3 Активно учешће у националном систему превенције и заштите деце од свих облика злостављања и занемаривања и подршка деци осетљивих група	Сарадња са Центром за социјални рад, Домом здравља Врање Центром за усвојење и хранитељство, Институтом за ментално здравље Редовни контакти размене информација, консултације и састанци у циљу обезбеђивања најбоље подршке ученицима из угрожених група Организовање предавања, радионица и семинара у школи и ван школе за ученике и наставнике Рад на разним пројектима у сарадњи са владиним и невладиним организацијама	вештина комуникације - решавање проблема - вештина сарадње - брига за здравље - предузетничка компетенција

ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Садржаји програма	Активности ученика	Активности наставника	Начин и поступак остваривања	Циљеви и задаци садржаја програма
Животна средина(вода,ваздух, земљиште,биљни и животињски свет)	Прикупљање информација о животној средини	Упознавање ученика са животном средином	Чувари природе	Очување животне средине
Природне појаве и промене у животној средини	Прикупљање информација о животној средини	Упознавање ученика са променама у животној средини	Чувари природе	Очување животне средине
Хигијена простора	Прикупљање материјала, израда постера на задату тему	Упознавање, едукација ученика	Час одељењског старешине	Указивање на значај хигијене простора у коме се живи и ради
Долази пролеће- наша битка за здраву средину	Изложба ученичких радова	Менторска улога наставника	Час одељењског старешине	Очување и неговање животне средине
Загађивање животне средине	Прикупљање материјала, израда постера на задату тему	Упознавање ученика са загађењем животне средине	Чувари природе	Очување животне средине од загађења
Садња и неговање цвећа	Акција садње цвећа у учионицама	Менторска улога наставника	Слободне активности	Естетско уређење школског простора
Ми чувамо природу- природа чува нас	Изложба ученичких радова	Менторска улога наставника	Слободне активности	Развијање љубави према природи
Проширивање зелених површина у слободном школском простору- акција	Акција садње цвећа у школском дворишту	Менторска улога наставника	Слободне активности	Естетско уређење школског простора

Утицај саобраћаја на заштиту животне средине	Прикупљање материјала, израда постера на задату тему, презентација, истраживање, обрада података, решавање проблема извођење сакључака, дискусија, изложба радова	Менторска улога наставника, омогућити подстицајну средину за рад и учење, сарадња, праћење, усмеравање, развијање потреба и могућности личног ангажовања у заштити животне средине	Техничко и информаичко образовање	Разумеју улогу и значај личног ангажовања у заштити животне средине, стекну знања у вези са изворима и последицама угрожавања животне средине, схвате значај озонског омотача, изграде ставове, развијају знања и умења неопходна за заштиту животне средине,
Рециклажа материјала и заштита животне средине	Прикупљање материјала за рециклажу	Координира активност	Еколошка секција Слободне активности	Развијају еколошку, здравствену и културу живљења, постицање на тимски рад, схвате значај очувања биодиверзитета, упознају природне ресурсе и

				значај рационалног коришћења
Загађивање атмосфере-глобално загађивање,озонске рупе,киселе кише,мере заштите	Учествује у радионици	Припрема радионицу	географија	Развијају еколошку, здравствену и културу живљења
Загађивање мора и копнених вода и значај заштите	Прикупљање информација	Упознавање ученика са последицама загађивања мора и копнених вода	географија	Развијају еколошку, здравствену и културу живљења
Проблеми несташице воде на земљи	Прикупљање информација о последицама несташице воде	Упознавање ученика са проблемима несташице воде на земљи	географија	Развијају еколошку, здравствену и културу живљења
Значај биљака и гљива. Исчезавање и заштита биљака и гљива.	Прикупљање материјала, израда постера на задату тему, презентација, истраживање, обрада података, решавање проблема извођење сакључака, дискусија, изложба радова	Менторска улога наставника, омогућити подстицајну средину за рад и учење, сарадња, праћење, усмеравање, развијање потреба и могућности личног ангажовања у заштити животне средине	Изложба радова ученика на задате теме, постављање едукативно – информативних постера у кабинету за биологију и у холу школе, презентација	Разумеју улогу и значај личног ангажовања у заштити животне средине, стекну знања у вези са изворима и последицама угрожавања животне средине, схвате значај озонског омотача, изграде ставове,

				развијају знања и умења неопходна за заштиту животне средине, развијају еколошку, здравствену и културу живљења, постицање на тимски рад, схвате значај очувања биодиверзитета, упознају природне ресурсе и значај рационалног коришћења
Светски дан чистог ваздуха – Присуство прашине у ваздуху	Извођење вежбе	Упознати ученике са поступком вежбе и начином извођења	Плочице премазане вазелином распоредити на различита места у школи и школском дворишту након 4 часа покупити плочице, посматрати под лупом и извести закључке	изграде ставове, развијају знања и умења неопходна за заштиту животне средине, схвате значај очувања ваздуха и основне изворе загађења, развијање

				еколошке свести
Дарвинов дан	Изложба ученичких радова, учествовање у дискусији, прикупљање информација о Дарвину и еволуцији	Израда презентација, прикупљање неопходног материјала о Дарвину и еволуцији, приказивање кратких филмова, дискусија	Приказ кратких филмова о еволуцији, презентације на тему еволуције и Дарвиновог истраживачког рада, дискусија	Да ученици схвате елементарне основе теорије органске еволуције и разумеју историјски развитак Земље и живота на њој, упознају се са радом Дарвина, схвате значај еволуције
Дан планете Земље	Активно учествовање у трибини, израда предмета од рециклираног материјала, учествовање у локалним еколошким акцијама	Радионица – Отпад и рециклажа припрема материјала, сарадња са локалном заједницом, организовање локалних еколошких акција	Радионица – Отпад и рециклажа Учешће у локалним еколошким акцијама	изграде ставове, развијају знања и умења неопходна за заштиту животне средине, развијају еколошку, здравствену и културу живљења, развој еколошке свести, схватају значај и

				потребу очувања природних ресурса, Разумеју улогу и значај личног ангажовања у заштити животне средине, стекну знања у вези са изворима и последицама угрожавања животне средине
Дан заштите животне средине	Извођење закључака и осврт на еколошке акције током године	Праћење, опажање, закључивање	Проглашење зеленог хероја школе	Разумеју улогу и значај личног ангажовања у заштити животне средине, развој еколошке свести

ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ЛОКАЛНОМ САМОУПРАВОМ

Циљ: Школа развија свој интегративни пут у друштвену средину, показујући јој своје могућности и домете, истовремено користећи све њене услове и погодности за осавремењивање и побољшање рада. Стварање услова за обављање делатности установе

Садржаји програма	Носиоци активности	Начин и поступак остваривања	Исходи
-------------------	--------------------	------------------------------	--------

Израда извештаја о опремљености школе за почетак школске године	Директор секретар	Тимски рад на изради извештаја	Успешна израда извештаја
Израд предлога финансијског плана	Директор секретар	Рад на изради предлога финансијског плана	Успешна израда финансијског плана уз сагледавање реалних могућности локалне самоуправе
Израд предлога за ребаланс буџета	Директор Обрачунски радник	Активности на Изради предлога за ребаланс буџета	Урађен ребаланс буџета
Културноуметнички, научни и забавни садржаји	Тим закултурну и јавну делатност школе	Креативне радионице (ликовно и литерарно стваралаштво, драмско стваралаштво) у току школске године и за време распуста . Књижевни сусрети, промоције књига, литерарни конкурси Укључивање ученика у библиотеке града. Ликовне изложбе и конкурси. Музичке смотре и такмичења. Обележавање Дечје недеље и значајних датума. Организовање екскурзија, излета, матурских вечери и посета (музеји, галерије, представе, историјски споменици...).	Развој компетенција -оријентисаност на сарадњу и повезивање - способност за комуникацију и тимски рад - способност креативног и критичког мишљења и изражавања ставова - испољавање истраживачког духа и радозналости - способност квалитетног планирања слободног времена - способност коришћења различитих извора знања - способност правилног избора садржаја учења и

		Припреме ученика за полагање завршног испита. Уступање школског простора институцијама, родитељима и другим заинтересованим грађанима за организовање радионица, секција и сл.	
Спровођење поступка за избор чланова ШО испред Наставничког већа и Савета родитеља	Директор Секретар Наставничко веће Савет родитеља	Активности на спровођењу поступка за избор чланова ШО испред Наставничког већа и Савета родитеља	Успешно спроведен поступак избор чланова ШО испред Наставничког већа и Савета родитеља
Сарадња са друштвеним делатностима	Директор секретар	Консултативни разговори у вези израде финансијског плана, Помоћ при спровођењу јавних набавки,	Успешна израда финансијског плана уз сагледавање реалних могућности локалне самоуправе, Поштовање прописа у области финансијског пословања
Сарадња са МУП-ом	Директор Секретар Тим за спречавање насиља Педагог	Организација трибина, предавања, контролни прегледи возила приликом одласка на екскурзије, излете и школе у природи	Утицати на повећање свести о безбедности у саобраћају,
Сарадња са месном заједницом	Директор секретар	Заједничке акције озелењавања, уклањања графита, чишћење околине школе,	Учешће у акцијама месне заједнице, подизање свести о
Сарадња са градском управом	Директор	Културне и спортске активностима локалне управе	Учешће у културним, спортским и другим активностима локалне управе

ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ПОРОДИЦОМ

Садржаји програма	Активности наставника	Начин и поступак остваривања	Циљеви и задаци садржаја програма
Помоћ родитељима у остваривању васпите функције породице	Предавања , индивидуални разговори, разговори у сарадњи са стручним сарадницима	Родитељски сатанци, групни разговори, индивидуални контакти, Дан пријема родитеља, Обезбеђивање и упућивање родитеља на литературу	Ојачати породицу, указати на важност правилног функционисања породице; Успоставити добру сарадњу ради јединственог деловања на васпитање и образовање деце
Укључивање родитеља у живот и рад школе и њихово ангажовање у активностима од значаја за школу	Анимира родитеље, подстиче их, извештава	Заједничка израд кодекса понашања, израда процедура реаговања у случајевима вршњачког или било ког другог злостављања и малтретирања, сардњљ на писању пројеката за унапређење материјално техничких услова рада, учешће у културној и јавној делатности школе организујући спортске	Узејамно повезивање и деловање школе и породице као услов за успешно остваривање циљева васпитања и образовања деце
Сарадња са родитељима на пољу ПО	Организује посете предузећима, сарађује са средњим школама, извештава родитеље,...	Организовати трибине, заједничке посете СШ, предузећима која могу да приме ученике	Утицати на правилан избор занимања

- У школској 2023/24. години посетиће Јагодину. Ученици од првог до четвртог разреда ће посетити и упознати: -Зоолошки врт; -Аква парк; -Музеј воштаних фигура; -Пределе кроз које путују; Маршута је Ужице-Јагодина-Ужице Планирани одмори у договору са агенцијом и успутна задржавања по потреби.

- У 2024/2025. ученици од првог до четвртог разреда посети ће Златибор или Дестинација: Ужице-Злакуса-Потпеће-Ариље-Ивањпосетиће ица

-У 2024/2025. ученици од првог до четвртог разреда посети ће Соко бању на релацији Вртогош – Сокобања – Озрен – Вртогош.

Успут би видели Бованско језеро. Стали би код Милошеве чесме (1860. године подигнута) и задржали се на планини Озрен. Где би смо посетили споменик природе Рипаљка. Она се налази на планини Озрен 5км од Сокобање на надморској висини од 420м, а он је сам висок 17,5м.